

A REFORMÁCIÓ TANÍTÁSA – A TANÍTÁS REFORMÁCIÓJA

Megújuló szakmai szolgáltatás a református köznevelésben

Budapest, 2016

Készült az OGO Alapítvány támogatásával.
Szakmai tájékoztató anyag. Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Szerző: Dr. Jakab-Szászi Andrea, Moncz Anikó, Szontagh Pál

Felelős kiadó: Református Pedagógiai Intézet
1042 Budapest, Viola utca 3-5.

Felelős vezető: Szontagh Pál, igazgató

Nyelvi lektor: Nagy Márta, Bajnokné Vincze Orsolya, Vajas Klaudia
A tartalmi összefoglalót angolra fordította: Görög Tímea

Fotók: RPI archívum
Tördelés és grafikai tervezés: Lázs Eszter

Nyomdai kivitelezés: M és M Goldprint Kft.
1107 Budapest, Mázsa u. 3.

Felelős vezető: Szabó Istvánné, ügyvezető igazgató

Tartalom

ELŐSZÓ	5
1. RÉGMÚLT (1990–2000)	8
1.1. Az éledező református köznevelés.....	8
1.2. A Református Pedagógiai Intézet születése és kezdeti fejlődése	9
2. KÖZELMÚLT (2000–2012)	22
2.1. Az RPI további fejlődése	22
2.1.1. A szervezeti struktúra átalakítása	26
2.1.2. Középtávú tervek 2013–2017	27
3. FOLYAMATOS MÚLT (2012–2016)	32
3.1. Megújulás a köznevelési szolgáltatásban	32
3.2. Megújulás a katechetikai szolgáltatásban	36
3.3. A középtávú tervek és megvalósulásuk – 2016.....	40
4. PILLANATKÉP A JELENRŐL – A 2015/2016-OS TANÉV	46
4.1. A pedagógiai szakmai szolgáltatás jogszabályi környezetének feltételrendszere.....	46
4.2. A 2015/2016-os tanév	50
4.2.1. Pedagógiai értékelés	57
4.2.2. Szaktanácsadás, tantárgygondozás	57
4.2.3. Hit- és erkölcsstan nyomtatott taneszközök fejlesztése	60
4.2.4. Hit- és erkölcsstan digitális taneszközök fejlesztése.....	61
4.2.5. Speciális helyzetű tanulók katechézisének támogatása.....	61
4.2.6. Digitális katechetikai feladatbank tervezése és készítése	62
4.2.7. Pedagógiai tájékoztatás	63
4.2.8. Tanügyigazgatás	66
4.2.9. Pedagógusok képzése, továbbképzése.....	68
4.2.10. Tanulmányi versenyek szervezése	70
4.2.11. Tanulótájékoztatás	71
4.2.12. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése.....	72
4.3. Pénzügyi keretek	72
5. JÖVŐKÉP	74
5.1. Köznevelési szolgáltatások.....	74
5.2. Katechetikai szolgáltatások	75
MELLÉKLETEK	77
Elemzés a református köznevelési intézmények körében végzett partneri elégedettségmérésről (kivonat)	78
Összefoglaló a hit- és erkölcsstan református iskolákban történeti tanításával kapcsolatban (kivonat).....	90
MRE hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék, 2016/2017.	107
SUMMARY	114

ELŐSZÓ

„Emlékezzél vissza az egész útra,
amelyen vezetett Istened, az Úr!”
(5Móz 8,2)

Az 1994-ben alapított Református Pedagógiai Intézet szolgálatáról utoljára alapításának ötödik évfordulóján, 1999-ben jelent meg a **Református Pedagógiai Intézet értesítője 1994–1999** című összefoglaló kiadvány. Azóta rengeteget változott velünk és körülöttünk a világ. Úgy érezzük, újólag ideje van a számvetésnek, a vissza- és előretékinítésnek. Ahogy az alapításkor vagy az öt éves évfordulón, úgy most is a hollandiai Stichting OGO alapítvány segítségével tekinthetünk vissza az útra, amelyet az Úr kegyelméből bejárhattunk, és kereshetjük tovább az ösvényeket, amelyeken a jövőben is az Ő szolgálatában járhatunk.

1999-ben Papp Kornél, az Intézet akkori igazgatóhelyettese az Értesítő előszavában ezt írta: „Egy rendszer csak akkor lehet hatékony, ha gyorsan tud reagálni a külső tényezők változásaira. A református iskolarendszer is állandó fejlesztésre szorul. A szakmai munka összehangolása továbbra is az RPI feladata.”¹

Mi, a Református Pedagógiai Intézet mai munkatársai is ugyanígy látjuk. Az utóbbi évek stratégiai elemzése és útkeresése nyomán a Református Pedagógiai Intézet teljesen kiépült, versenyképes pedagógiai szakmai szolgáltató lett, amely meghatározó módon járul hozzá a református pedagógusok továbbképzéséhez, tájékoztatásához, a keresztyén nevelés eredményességét támogató innovációk és jó gyakorlatok ismertté tételéhez.

Monitoring tevékenysége révén segíti a református köznevelési intézmények szakmai eredményességének és hatékonyságának fejlesztését, a református márkanév védelmét, az iskolák profiljának és identitásának erősödését.

¹ Papp Kornél (szerk.): A Református Pedagógiai Intézet Értesítője. 1994–1999. Budapest, 1999. 6. old.

Generálja és támogatja az intézmények kapcsolattartását és a horizontális tanulási formákat. Rendezvényei, segédanyagai a szakmai-módszertani tudás folyamatos megújítását támogatják.

A szaktanácsadást teljes körűen, a továbbképzéseket együttműködő partnereivel közösen meghatározó módon biztosítja a református közoktatási rendszer számára. Gondozza a teljesen kiépült nevelési-oktatási programot a hittanoktatás két tantárgyának keretei között (hit- és erkölcsstan, egyházi ének).

Az RPI szaktanácsadói a református iskolák és a KRE, illetve a DHRE tehetőség-gondozási projektjeit a tanulási utak biztosításának érdekében a versenyrendszeren keresztül kapcsolják össze.

Az RPI kapcsolatot tart a határon túli református köznevelési intézményekkel is. Nemzetközi kapcsolatrendszere a keresztyén nevelés európai látókörét szélesíti. Intézetünk megfelelő adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy a folyamatos fejlesztések eredményeképpen megfeleljen az Alapító Okiratban foglalt feladatoknak. Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója szerint „megállapítható, hogy a Református Pedagógiai Intézet a magyar köznevelés meghatározó szellemi műhelyévé vált.”²

Terveink szerint további képzések szervezésével, az intézményi önértékelési és a pedagógus minősítési folyamatokban való cselekvő részvétellel, a tantárgygondozó szaktanácsadói feladatok ellátásával, a katechetikai taneszköz-fejlesztéssel és szaktanácsadással ezt a munkát a továbbiakban is egyre magasabb színvonalon tudjuk majd végezni.

Hálás szívvel gondolunk minden munkatársunkra, egyházi elöljáróinkra és minden testvérünkre, akik ezt a munkát a mögöttünk hagyott esztendőkből segítették. További támogatásukban és szolgálatukban bízva ajánljuk intézményünket Isten kegyelmébe a jövőben is.

Soli Deo Gloria

---

² Az OFI 2015. március 13-án kelt PI/481–1/2015. számú véleménye az RPI 2015. évi munkatervéről (kézirat)

RÉGMÚLT (1990–2000)

1. FEJEZET

1. RÉGMÚLT (1990–2000)

1.1. Az éledező református köznevelés

A reformáció hatásában és jellegében több volt annál, mint amit általában vallási szempontból megfogalmazunk róla. Az egyes ember önérvényesítő lehetőségeit és törekvéseit hozta felszínre vallási és társadalmi téren egyaránt.

A református egyház az iskolát munkatársává tette a vallás terjesztésében (Trotzendorf 1595-ben megfogalmazott véleménye: „az iskola az egyház veteményeskertje”³), de egyúttal olyan eszközöket adott az emberek kezébe, aminek segítségével a változó társadalmi – gazdasági környezethez is jobban tudtak alkalmazkodni.

Az 1989/90-es eseményeket követően Magyarországon ismét éledezni kezdtek a korábban betiltott egyházi egyesületek és szervezetek. A közvélemény figyelme azonban ezeket megelőzve egyre inkább – a 40 éves elnyomás előtti időben már sokat bizonyított – oktatás felé irányult.

A Kádár-korszakban hazánkban mindösszesen egy református gimnázium működhetett, Debrecenben. Az újraformálódó politikai és társadalmi rendszer azonban igényt formált újabb egyházi – ezen belül református – intézmények alapítására.

Az egyházi ingatlanok tulajdonjogi rendezéséről szóló törvény kihirdetésével 1991-ben megkezdődött a református intézmények rendszerének újjászervezése. 1994-re a Magyarországi Református Egyháznak 6 óvodája, 26 általános iskolája és 18 középiskolája volt. A Sárospataki Református Teológiai Akadémia újraindulása és a Károli Gáspár Református Egyetem alapítása a felsőoktatás palettáján is színesítette a református értékeket (a Budapesti és a Debreceni Református Theológiai Akadémia mellett).

Ez a rendszer egyre inkább megkívánta az egységes és szakszerű, a református nevelés-oktatás igényeinek megfelelő pedagógiai-szakmai szolgáltatást.

---

³ Kiss Áron: A XVI. században tartott magyar református zsinatok végzései. 1881. 715.old.

1.2. A Református Pedagógiai Intézet születése és kezdeti fejlődése

A folyamatosan induló református nevelő- és oktató intézmények rendszerre való formálása, szakmai színvonaluk és a református identitás megőrzése halaszthatatlanná tette egy olyan intézet felállítását, ahol ezek az intézmények feladatuk elvégzéséhez segítséget kaphatnak.

„Budapest, Kálvin tér, 1992. február. A közlekedési lámpánál egy Trabant vár. Ketten ülnek benne. Czövek Olivér és Drs. Jan Mulder. Ez mindkettőjük életében egy olyan pillanat, ami a jövőre nagy hatással lesz. Attól a pillanattól kezdve intenzíven együtt fognak működni a magyar nyelvű református iskolák diákjainak érdekében. Osztoznak jóban és rosszban, vidám és mélységesen szomorú dolgokat élnek meg. Tulajdonképpen ott, a Kálvin téren, a közlekedési lámpánál született meg a „Stichting Ondersteuning Gereformeerde Onderwijs in Oost-Europa” (OGO - A Kelet-európai Református Oktatás Támogatásáért Alapítvány) és a Református Pedagógiai Intézet (RPI). Az OGO és az RPI bölcsőjénél az a két ember áll, akik a Trabantban ültek.”⁴

Az Intézet felállításának rögzös útja ettől a pillanattól keltezhető. A folyamatosan újrainduló és újonnan alapított református intézmények anyagi, pedagógiai, didaktikai kérései egyre-másra szaporodtak. A felismerés gondolata azonban nem Magyarországon, hanem Hollandiában született meg, ahonnan a szellemi segítségen felül, anyagi támogatást is kapott a református egyház a szellemi műhely létrehozására.

Az 1992 novemberében, Rotterdamban tartott egyeztetésen [a magyar delegáció tagjai: Czövek Olivér (az MRE Zsinati Irodájának tanácsosa), Kádár Péter (lelkész, parlamenti képviselő), Lázár Ágota (holland tanár), Dani László (vallástanár), Szente Péter (filozófia- és történelem tanár), Thuróczy István (lelkész, a Ráday Kollégium főigazgatója), Hajdú Zoltán (lelkész, parlamenti képviselő) és Dr. P. Csikai Miklós (az MRE Zsinati Iroda Iskolaügyi Osztályának vezetője)] olyan stratégia felállítását javasolták, ahol a magyar delegáció képviselői, illetve a hollandiai oktatási csoport közösen dolgozza ki a segítségnyújtás tervét.

⁴ Drs. Jan Mulder: „Emlékezetek meg az Ő csodáiról...” In.: Szerk.: Papp Kornél: A Református Pedagógiai Intézet Értesítője. 1994–1999. Budapest, 1999. 24. old.

Holland bútoradóomány 2009

Jane Haining konferencia 2010

Az együttműködés eredményeképpen jött létre 1993. szeptember 16-án az OGO Alapítvány a Stichting Commercial Support (A Kereskedelmi Támogatás Alapítvány) utódként.

A Magyarországi Református Egyház 1994 januárjában kereste meg az OGO Alapítványt az együttműködés reményében az RPI felállítására. A legfontosabb feladat az Intézet munkájának, hatáskörének, jogosítványainak, illetve a Magyarországi Református Egyházban és a magyar oktatásügyben való szerepének meghatározása volt. Sokan idegenkedve, fenntartással fogadták az 1994. szeptember 27-én, a Magyarországi Református Egyház által alapított Református Pedagógiai Intézet születését, mely első ízben a budapesti Baár-Madas Református Gimnázium épületében kapott helyet. Az Intézet bútorzatát, szükséges irodai berendezéseit az OGO anyagi segítségeként kapta meg.

A Református Pedagógiai Intézet első, 1994-ben elfogadott Alapító Okirata az alábbiakat tartalmazza a névre és a működésre vonatkozóan:

Az Intézmény neve:	A Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézete hivatalos rövidítésben: MREPI
Az Intézet székhelye:	Budapest, Lorántffy Zsuzsanna u. 3. 1022
Az Intézet pecsétje:	Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézete

- Az Intézet fenntartója a Magyarországi Református Egyház Zsinata.
- Az Intézet élén igazgató áll, akit a Zsinat elnöksége nevez ki, a Zsinati Tanács előzetes jóváhagyásával.
- Az Intézet szervezeti és működési szabályzatát a Zsinat hagyja jóvá.
- Az Intézet tanéves munkaterv alapján dolgozik, melyet az Országos Iskolaügyi Bizottság hagy jóvá.

Feladat-ellátását tekintve a következő rendelkezést hozza:

- a református óvodákban, iskolákban és kollégiumokban folyó oktató- és nevelőmunka rendszeres figyelemmel kísérése, véleményezése, tanácsolása szakmai látogatások, írásbeli és szóbeli tájékozódások formájában,
- a kiemelkedő pedagógiai teljesítmények feltárása, elismerése és értelem-szerűen közhasznúvá tétele,

- a tipikus nevelési-oktatási gondok, negatív jelenségek feltárása, s megoldásukra a vállalható lépések megtétele,
- a szakmai továbbképzések szervezése, gondozása, segítése mind közösségi, mind egyéni formában,
- szakértői hálózat kialakítása,
- szakmai kapcsolatok kialakítása közoktatási intézményekkel, szervezetekkel,
- pedagógiai tárgyú pályázatok kiírása,
- tantárgypedagógiai szakanyagok készítése, kiadásuk szervezése.⁵

Ahhoz azonban, hogy az Intézet működhessen, pénzre volt szükség, ami a '90-es évek elején lehetetlen vállalkozásnak tűnt. Ekkor ismét kívülről érkezett a segítség, az OGO Alapítvány szerződést ajánlott a Magyarországi Református Egyház Zsinatának, melyben szellemi és anyagi támogatás nyújtásáról biztosítják az egyházat.

A főtitkár (Drs. Jan Mulder) rendkívüli munkabírással szervezte a gyűjtést és készítette elő a szerződés feltételeit. Hiába született zsinati határozat az Intézet létrehozásáról, sokan nem látták bizonyítottnak és megalapozottnak az intézmény felállítását, elegendőnek tartották volna egy közoktatási intézet alapítását. Többen voltak viszont azok, akik magyarázattal szolgáltak a kételkedőknek. Tantervekre, tankönyvekre, szakmai továbbképzésre, szemléltetőanyagra, új módszerekre és nem utolsósorban lelkiességében erős, edzett pedagógusokra volt szükség, akik újraéleszthetik a háttérbe szorított keresztyén értékeket.

Az OGO Alapítvány mindehhez 12.000.000 Ft-os összeggel járult hozzá. Az ünnepélyes szerződéskötésre 1994. december 10-én került sor a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Székházában. A Református Pedagógiai Intézetnek – a szerződés értelmében – 5 éven belül anyagilag a saját lábára kellett állnia. Az alapítvány egyetlen kitételhez kötötte a támogatást: negyedévente beszámolót kellett küldeni a kiadásokról és a bevételekről.

1995. április 5-én a Magyarországi Református Egyház Zsinata által elfogadott közoktatási törvény 20. §-a kimondja, hogy „az intézmények szakmai munkájának segítésére Református Köznevelési és Közoktatási Intézetet alapít és működtet”.⁶

⁵ A Magyarországi Református Egyház Pedagógiai Intézetének Alapító Okirata. 1994. 1994/730 MRE Zsinati határozat

⁶ 1995. évi I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye 20. §

Még ez év június 7-én elfogadták az intézmény első Szervezeti és Működési Szabályzatát is, melynek értelmében az Intézetet az igazgató vezeti, munkáját két igazgatóhelyettes és egy ügyviteli adminisztrátor segíti. A pénzügyi feladatokat a Zsinat Pénzügyi Osztálya látja el az igazgató által készített éves költségvetés és az igazgató által rögzített kifizetések alapján.

Az Intézet első igazgatójává Dr. Dizseri Sándort nevezték ki. A kezdeti időszakban hullámhegyek és hullámvölgyek váltották egymást. 1996 márciusában új alapokra helyezték az együttműködést, melynek értelmében a zsinat vezetősége garantálja az RPI pénzügyi átláthatóságát. Az erről, illetve egy magyarországi OGO-bankszámla létrehozásáról született megállapodást a felek 1996. május 3-án írták alá. Ezzel a momentummal az Intézet felállításának és indító szervezésének szakasza lezárult.

1996-ban a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnöksége pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó egyházi fenntartású közoktatási intézményként kérte a köznevelési intézet nyilvántartásba vételét. Ezt azonban a cégbíróság elutasította, hivatkozva az 1990. évi IV. tv. 13.§. 2/ bek. és a 18. §. 3/ bek. a) törvényhelyekre, mely alapján az egyház önálló képviseleti szervvel rendelkező szervezeti egysége jogi személy, illetve az Egyháznak jogában áll kulturális nevelési, oktatási stb. intézményeket működtetni. Vagyis a Református Egyház jogi személyiséggel ruházta fel intézetét, így működésének lehetősége ezen a határozaton és nem a bírósági bejegyzésen alapult.

A Református Pedagógiai Intézet elsődleges feladatákként a keresztyén értékrend megtartása mellett színvonalas, református oktatás biztosítását tűzték ki. A távlati tervek között a nevelői hivatás újraértékelése, egységesítése, magasabbra emelése, a keresztyén tartalmak erősítése, jó közérzet, kedv, szellem, mentalitás megújítása szerepelt. Ahogy ezek a célok egyre valóságosabbakká váltak, úgy születtek újabb és újabb feladatok, tervek a református köznevelési intézmények megsegítésére.

Az Intézet Alapító Okiratát 1998 júniusában a Zsinat módosította, ahol már megjelenik a ma is használatban lévő megnevezés (Református Pedagógiai Intézet), de hivatalosan még nem volt használható a jelenleg érvényben lévő rövidebb név.

A módosítások eredményeképpen az alábbiakkal egészítették ki az Intézet eddigi feladatellátását:

- segédanyagok, tantervek, tankönyvek készítése, véleményeztetése,
- országos református vizsgáztatási névjegyzék összeállítása, gondozása,
- az egyházmegyei katechetikai előadók segítségével figyelemmel kíséri és segíti a nem református közoktatási intézményekben folyó hittanoktatást,
- nevelési-oktatási szakvéleményeket készít,
- jegyzéket készít az intézmények által választható tankönyvekről és pedagógiai módszerekről,
- összeállítja és koordinálja a református rendezvény- és versenynaptárt,
- közkinccsé teszi a református intézmények kulturális és pedagógiai hagyományait, szokásait,
- segíti a határon túli, magyar nyelvű, református intézmények munkáját,
- külföldi, állami és más felekezeti intézményekkel ápol kapcsolatot,
- az intézet igazgatója tanácskozási jogú tagja a Zsinat Iskolaügyi Szakbizottságának.⁷

A feladat egyre többszínű és többretű, s egy rendszer hatékonyságát semmi sem bizonyítja jobban, mint a rendszerközpont reakciója a külső hatásokra. Így a Református Pedagógiai Intézet feladata mindig fontos és a református intézményhálózat számára elengedhetetlen tényező lesz.

Az Alapító Okirat módosítása az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatának átformálását is eredményezte. Ennek egyik új passzusa értelmében az igazgató munkáját – akár igazgatóhelyettesként is - katechetikai szakember segíti.

1995/1996-ban, Ábrahám Ferencné igazgatósága alatt, elkezdődtek a hittan tanterv korrekciós munkálatai, elkészült az etika tanterv, szakértői bizottságokat állítottak fel, illetve elkészült a választható tankönyvek jegyzéke.

1995-től informálta az Intézet Hírlevelében a református köznevelési intézményeket a református köznevelést érintő aktualitásokról, amelyet újság formátumban ez év szeptemberétől vehettek kézbe az olvasók.

---

⁷ A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs-54/1998. határozata

Szintén az 1995/96-os évet gazdagította a Millecentenáriumi Történelem Verseny meghirdetése és lebonyolítása, melynek győztesei kárpátaljai kiránduláson vehettek részt.

1996/97-től megindult a tankönyvkiadás, ezzel egyidőben vonult nyugállományba Ábrahám Ferencné. Kis időre Dr. Bognár József, majd pedig 1997-től Molnár Miklós vezette az Intézetet.

1997/98-as tanév nagy változást hozott, hiszen az RPI addigi székhelyéről az MRE Zsinati Székházába költözött, az Abonyi utca 21. szám alatti irodaépület 3. emeletére. A legnagyobb változást azonban az internet elterjedése hozta, hiszen ennek segítségével az információáramlás is gyorsabbá válhatott.

Az 1998/99-es tanévben az Intézet munkatársai az új Alapító Okirat értelmében megkezdték a benne foglaltak megvalósítását. Hét munkatárssal létrejött a szaktanácsadói hálózat, majd 1999-ben elkészült az Országos református szakértői névjegyzék és az Országos református vizsgáztatási névjegyzék.

A továbbképzési rendszer átalakításának egyik állomásaként a hittan tanterv korrekcióját is befejezték mind a 12 évfolyamon. A szakmai továbbképzések szervezése és tartása is feladatként hárult az Intézetre. Ennek értelmében az 1995/96-os tanévben a kollégák 36 rendezvényt szerveztek (5-5 intézményvezetői és hittan, 4-4 történelem-egyháztörténet és tanítói, 3-3 magyar irodalom, osztályfőnöki és internátusi nevelői, 2-2 biológia, ének-zene és óvodapedagógia, 1-1 nyelvi módszertani, szakértői és érettségi elnöki). Magyarország Budapest központú közlekedéséből adódóan a továbbképzések zömét Budapestre kellett szervezni és ott is kellett megtartani, azonban már ebben a tanévben 10 alkalommal vidéki helyszín bevonására is sor került.

A kezdeti nehézségek nem kerülték el a református köznevelési intézményeket sem. Sajnos csak kevesen tudták vállalni a rendezvényhez kapcsolódó útiköltségeket, így a legnépszerűbb képzések maradtak igazán életképesek, ezek közé tartoztak az óvodapedagógusoknak és a tanítóknak szóló szakmai napok, konferenciák.

Az 1996/97-es tanévben az RPI munkatársai 28 rendezvényt tartottak (4-4 hittan, történelem-egyháztörténet, tanítói, 3-3 intézményvezetői, magyar irodalom, 2-2 ének-zene, nyelvi módszertani, biológia, óvodapedagógiai, 1-1 internátusi nevelői, szakértői).

Az 1997/98-as tanévben 18 területen, 16 helyszínen 666 pedagógus vett részt az RPI továbbképzésein. Ezek közül kiemelkedett az I. Országos Református Pedagógus Szakmai Nap 255 résztvevővel. Nemcsak a rendezvények tartalmát, hanem előadói körét is igyekezett az Intézet színesíteni, többek kö-

zött Bánffy György, Kristó Gyula, Kobzos Kis Tamás is gazdagította előadásával a rendezvényeket.

A napjainkban is érvényben lévő 277/1997. Kormányrendelet új lehetőséget adott az Intézet rendezvényszervezői kezébe, hiszen a pedagógusok 7 évenként kötelező 120 órás továbbképzésének 25 %-a legalább 5 órás, nem akkreditált képzések keretében is teljesíthetővé vált, ennek értelmében a rendezvényeken való részvétel esetén igazolást állíthattak ki.

A képzések piacosítása ugyanakkor jelentős hátrányba hozta az Intézetet. A plusz költségként felmerülő utazást több intézmény nem engedhette meg magának, továbbá a kisebb létszám miatt kevesebb szakmai találkozó szervezésére volt lehetőség. A református képzési rendszer veszélybe került.

Az 1998/99-es tanévben 4 tanfolyam vette kezdetét:

- Szemléletfrissítő továbbképzés magyartanároknak I. (30 óra)
- Református hittanoktatók továbbképzése (45 óra)
- Magyar népszokások (30 óra)
- Igazgatóhelyettesek továbbképzése (30 óra)

Sajnos az alacsony jelentkezői létszám miatt A keresztyén pedagógia (60 óra) képzés és a Szemléletfrissítő továbbképzés történelemtanároknak (30 óra) is elmaradt.

A tanfolyamok mellett egynapos szakmai napok segítették a pedagógusok munkáját magyar irodalom, hittan, matematika, fizika, kémia, óvodapedagógiai, tanítói, intézményvezetői területen, melyek szervezését igyekeztek az országos versenyek napjára szervezni, ezáltal is könnyítve az intézményekre háruló útiköltség terheit. Ez év legsikeresebb rendezvénye ismét – az immáron 2. alkalommal megszervezett - Országos Református Pedagógus Szakmai Nap volt, 320 fővel.

Az 1999/2000-es tanévben ismét bővült a képzési paletta. Ekkor sikerült újtárra indítani A keresztyén pedagógia 60 órás, immáron akkreditált képzést. Akkreditáció alatt állt A protestáns egyházzene tanítása 30 órában, folytatódott a Szemléletfrissítő továbbképzés magyartanároknak II. (30 óra) és megvalósult az Óvodapedagógusok továbbképzése (60 óra). Sajnos azonban elmaradt A református hittanoktatók továbbképzése (45 óra).

Ebben a tanévben is több szakmai konzultációt szervezett az Intézet, de a legnagyobb figyelmet ekkor is a III. Országos Református Pedagógus Szakmai

Nap érdemelte ki, melyet összekötöttek egy nemzetközi konferencia megrendezésével, melyet 1999. december 10-én rendeztek „A református nevelés jövője - Identitás és minőség” címmel.

Az RPI életre hívásakor fontos tényezőként jelentkezett a pedagógus kollégák hitbéli elmélyítése. Ennek elősegítésére és egy kis elcsendesedésre nyílt lehetőség az 1995-től évről évre megtartott Országos Református Pedagógus Csendesnapok alkalmával. Az első 3 évben Kunszentmiklós, majd a budapesti Kálvin tér adott otthont a rendezvénynek. A csendesnapok kezdeti 50-60 fős résztvevői létszáma 1998-ra 130-ra duzzadt.

A határon túli magyar ajkú református intézményekkel való együttműködés évről évre szorosabbá vált. A kapcsolatépítés Kárpátalján indult el 1995-ben, ahol évente 4-5 alkalommal tartottak katechetikai továbbképzést hozzávetőleg 100 hitoktatónak.

Erdélyben 1996-tól tartottak hasonló témájú és tartalmú képzéseket, ott 1997-től egy szintén OGO-támogatással létrehozott testvérintézmény, a kolozsvári Romániai Református Pedagógiai Intézet (RRPI) igyekszik az erdélyi református szakmai szolgáltatásokat kielégíteni.

Felvidéken is több alkalommal tartottak szakmai tárgyú rendezvényt, azonban azt a hatékonysági szintet, mint az előbb említett esetben, a kezdeti időben nem sikerült elérni.

A Református Pedagógiai Intézet kezdeti, leginkább igényelt profilja a tankönyvkiadás volt. 1997. május 21-én jelent meg az RPI első kiadványa, Dr. Győri L. János: A magyar reformáció irodalmi hagyományai című munkája, melyet az Egyháztörténet, majd a Hittan 12. tankönyv, illetve a Czeglédi Sándor nevével fémjelzett Latin nyelvkönyvek követték.

1995 szeptemberétől havonta jelent meg az RPI Hírlevele. Rendszeres rovatai: rendezvénytárgy, események előrejelzése, felhívások, beszámolók az elmúlt időszak programjairól, pályázatok, honlap-újdonságok, szakmai dokumentumok értelmezése, iskolai folyamatok szabályozásának magyarázata. 1996 januárjában a Hírlevél mellékleteként a református intézményrendszer vezetői kézbe vehették az első, választható tankönyvek jegyzékét.

Fokozatosan tértünk át az elektronikus kommunikációra. A 2008/2009-es tanévben 4 szám jelent meg 330-350 példányban, összesen 80 oldalon. 2013-ban a Hírlevél nyomtatott kiküldését lezártuk. A kommunikáció fő csatornájává az e-mailes levelezés és a www.refpedi.hu honlap vált.

Az RPI tankönyvkiadási tevékenysége kezdetben folyamatosan felfelé ívelt, majd 2004-ben – a MRE Kálvin Kiadóval kötött szerződés értelmében – a ter-

jesztés, 2014-re pedig a kiadói tevékenység került át a kiadóhoz. Jelenleg az új hittankönyvek, segédanyagok, tanári segédletek írásával az RPI Katechetikai Műhelyének (RPI KM) munkatársai foglalkoznak, a nyomdakész műveket már a Kálvin Kiadó nyomtattatja, adja ki és terjeszti.

Az Intézet 1995 óta szervez versenyeket, illetve gondozza a Református Versenynaptárat. 1997 óta – kisebb megszakításokkal – versenytámogatási pályázat keretében támogatja is azokat az intézményeket, ahol színvonalas versenyeket rendeznek.

Ady-pályázat díjátadója a Baár-Madas Gimnáziumban 2009

A Magyarországi Református Egyház Zsinata 1995. június 7-én fogadta el az Országos hittanoktatási tantervet. A Nemzeti alaptanterv kiadásával a református közoktatás előtt nyilvánvalóvá vált, hogy kerettanterveket nem, csak mintatanterveket készíthetnek. Ezeket a tanterveket tantárgyakra és iskolatípusokra lebontva állították össze, így a későbbiekben – a Nat-korrekciót követően – is használhatóak maradtak. A könnyebb elérhetőség céljából a mintatantervek interneten is hozzáférhetőek voltak.

A szaktanári munkaközösségek támogatására hívták életre a szaktanácsadói rendszert, melynek keretén belül a szaktanácsadók intézményi látogatásokkal segítették (és segítik még ma is) az intézmények munkáját.

Az RPI munkáját kezdetben erősen hátráltatta az állami elismerés hiánya, nem kapott meg olyan – más pedagógiai intézeteknek kiküldött – szakmai anyagokat, amelyek megillették volna.

1998 azonban meghozta a várva várt változást, az Oktatási Minisztérium már támogatta a tankönyvkiadási munkát, illetve engedélyezte a Nat bevezetésével kapcsolatos felmérések elvégzésében való részvételt.

Az OM és a Magyarországi Református Egyház 1999. január 14-én kötött megállapodást a szakmai szolgáltatások szervezéséről, hivatalosan is elismerve ezáltal az intézet létét és munkáját.

A hollandiai OGO Alapítvány nemcsak az RPI-t, hanem a magyarországi református köznevelési hálózatot is támogatni kívánta. Az újraindított és újonnan alapított intézmények alapvető gondokkal küzdöttek: az alapfelszerelés hiányzott a református intézményekből. Az alapítvány kuratóriuma hollandiai támogatókat keresett, majd az intézetet bízta meg az iskolabútor-pályázat meghirdetésével, gondozásával és az elnyert felszerelések célba juttatásával.

De nemcsak természetben, hanem anyagilag is segítették a magyarországi református intézmények projektjeit. Az RPI összegyűjtötte a pályázatokat, majd eljuttatta a holland partnernek, a döntés minden esetben Hollandiában született meg. Ezt követően az RPI értesítette a pályázaton nyertes feleket és ekkortól kezdődhetett meg a vásárlás (kizárólag oktatási segédeszközök vásárlását támogatták).

1996–99 között összesen 33 intézmény 24.352.513 Ft és 16.850 NLG támogatáshoz jutott az RPI-n keresztül. A pénzbeli adományok célba juttatása mellett 12 iskolabútor-szállítmány eljuttatásában is segédkezett az RPI az OGO-nak. Budapest-Baár-Madas, Budapest-Budafok, Budapest-Lónyay, Cegléd, Csákvár, Dombrád, Dunavecse, Enying, Gödöllő, Gyula, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Kisújszállás, Mezőcsát, Miskolc-Diósgyőr, Nyíregyháza, Szeged, Szentmártonkáta, Szigetszentmiklós, Tiszafüred és Vésztő részesült a szállítmányokból. A kamionokkal mintegy 5000 magyar és kb. 1000-1000 angol és német nyelvű Biblia is Magyarországra érkezett, melyek szintén református iskolákhoz kerültek.⁸

---

⁸ Papp Kornél: Az RPI kiépülése. Szerk: Papp Kornél: A Református Pedagógiai Intézet pedagógiai munkája 1994–1999. In.: A Református Pedagógiai Intézet Értesítője 1994-1999.. Budapest, 1999. 59. old.

Az intézet szervezése körüli időszak lezárult. Ezt követően a korábban megfogalmazott célok elérése és új távlatok nyitása szerepelt a tervek között.

Anyagi biztonsága miatt az RPI tevékenysége szilárdnak és megalapozottnak bizonyult, a folyamatos fejlődést semmi sem gátolhatta.

A Református Pedagógiai Intézet igazgatói
1994–2000 között:

Dr. Dizseri Sándor
Szolgálati idő: 1994–1995

Ábrahám Ferencné
Szolgálati idő: 1995–1996

Bognár József
Szolgálati idő: 1996–1997

Molnár Miklós
Szolgálati idő: 1997–2002

KÖZELMÚLT (2000–2012)

2. FEJEZET

2. KÖZELMÚLT (2000–2012)

2.1. Az RPI további fejlődése

2000-től 2012-ig jelentette meg az Intézet a Magyar Református Nevelés című pedagógiai szakfolyóiratot. Az évi négy szám új formátuma kedveltté vált, pozitív visszajelzéseket kapott. Különbőféle pályázati támogatásoknak köszönhetően az intézetre kizárólag a nyomdai finanszírozás hárult. 2013-tól a lapra már nem jutott erőforrás.

Év	Szám	Tematika
2009.	3.	Gyermekirodalom
2009.	4.	Szociális kompetenciák
2010.	1.	Fiatalok az egyházban
2010.	2.	Elmúlt nyolc év
2010.	3.	Tehetség és kompetencia
2010.	4.	Pedagógia a XXI. században
2011.	1.	Médianevelés
2011.	2.	Gyermekek az egyházban
2011.	3.	Hittanversenyek
2011.	4.	Határaink
2012.	1.	Iskola és gazda(g)ság
2012.	2.	Kreatív katechézis
2012.	3.	A református többlet

Az MRN tematikus lapszámai 2009 után

2003-ban előbb igazgatóhelyettesként, majd augusztustól igazgatóként kezdte meg feladatellátását az Intézetben Márkus Gábor, aki 10 évig állt az RPI élén.

Az MRE Zsinata 2004. február 26-án jóváhagyta az RPI Alapító Okiratának módosítását, melyben alaptevékenységként a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátását és a pedagógiai kiadványok szerkesztését nevezték meg. Az Intézet és a Kálvin Kiadó között – a tankönyvkiadás miatt – húzódó hosszú vitát szintén 2004-ben igyekeztek orvosolni, az Együttműködési megállapodás értelmében az RPI-könyvek terjesztését a továbbiakban a Kálvin Kiadó látja el (az Intézetben ekkor üzemelték be a tankönyvek elektronikus készletnyilvántartását). A rendezvényi értékelési struktúra (a minőségirányítási rendszer alappillére) kialakítása átláthatóbbá és logikusabbá tette a rendezvények szervezési feladatait.

A következő évek jellemzője a stabil szervezet kialakítása, fenntartása és fejlesztése. 2008/2009-ben felmerült a Református Pedagógiai Intézet és az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat összevonásának kérdése, azonban ez sem feladatellátás tekintetében, sem pedig gazdasági szempontból nem volt indokolható, így a felvetést hamar elvetette a Zsinat Oktatásügyi Szakbizottsága. Bár 2009-re már 9 főre duzzadt az Intézetben dolgozók száma, több feladat teljesítésének elmaradása a létszámhiány miatt alakult ki.

A 2009-es esztendő a „Kálvin-élmények” jegyében telt, ehhez kapcsolódva az Intézet pályázatot írt ki irodalmi és képzőművészeti alkotásokra, melyre összesen 201 pályamű érkezett határon innen és határon túlról.

Ebben az évben még egy, nagyobb lélegzetű pályázatot írt ki az Intézet a Reformáció hónapja alkalmából: „Szívemben már öt megtaláltam” címmel. A 968 pályamunkából 30 díjazott a kiállítás megnyitóján vehette át jutalmát.

A 2012. évtől kezdve – A Zsinat döntése alapján – a Károli Gáspár Református Egyetem közreműködő szervezetként részt vállalt az RPI működtetésében. Az RPI székhelye 2012-ben Debrecenbe került át, így az RPI törvényességi felügyeletét a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya látta el.

Az MRE Zsinata 2013-ban a változások tükrében ismét módosította az Intézet Alapító Okiratát és SZMSZ-ét. Az új SZMSZ-be az RPI legfőbb döntéshozó testületeként került be az Igazgatótanács, melynek tagjai: a fenntartó Zsinat Elnökségi Tanácsának oktatási referense és a Zsinat Oktatási Bizottságának tagjai. Hivatalból tagja az intézmény igazgatója. Az Igazgatótanács ülésein a tagok mellett tanácskozási joggal vehet(nek) részt az Intézet igazgatóhelyettese(i), telephely vezetői és mindazok, akiket az ülésre meghívunk.

*Hazamegyek a falumba
Stumpf Diána pályaműve az Ady-pályázatra*

Az Igazgatótanács mellett az RPI másik irányító testülete az Intézeti Tanács lett. Ez az RPI és a Közreműködő Szervezet közötti együttműködéssel kapcsolatos feladatokat ellátó testület. Tagjai: a fenntartó által delegált 1 fő; az igazgatótanács által delegált 1 fő; a Közreműködő Szervezet által delegált 4 fő; az intézmény igazgatója. Tanácskozási joggal vehet(nek) részt az Intézet igazgatóhelyettese(i), illetve azok, akiket a Tanács meghív ülésére.

2013-ban az Intézet több telephellyel bővült. Bár a székhely Debrecenben maradt, az ügyintézés továbbra is a budapesti telephelyen zajlott, Miskolc és Nagykovács bekapcsolásával két újabb helyszínen három új kolléga vett részt a munkában.

Az új SZMSZ szabályozta az Igazgatótanács, Intézeti Tanács, az igazgató, a helyettesek, a telephelyi koordinátorok munkáját, az alkalmazottak munkavégzését, illetve rögzítette az intézmény gazdálkodásának feltételeit, az Intézet feladatellátását, a szolgáltatások költségtérítését, az ügyintézés menetét, és a belső ellenőrzés rendjét.

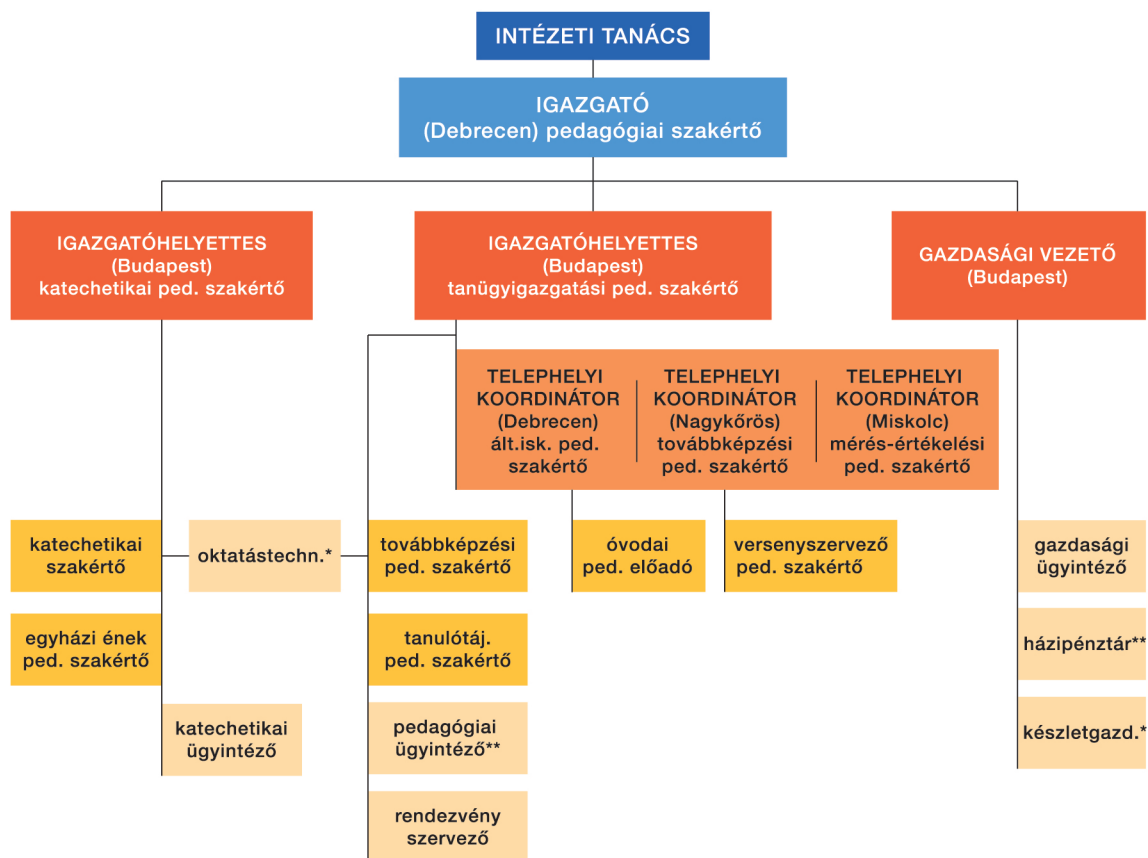
A 2016. december 31-ig érvényes a Magyarországi Református Egyház és az Emberi Erőforrások Minisztériuma közötti 28393/2012/KOIR megállapodás, amely az Intézet munkájának folyamatos elismerését és támogatását biztosítja.

RPI munkatársak, Miskolc 2013

2.1.1. A szervezeti struktúra átalakítása

Az RPI folyamatos feladatbővülése létszámnövelést és a szervezeti struktúra átalakítását kívánta. Az operatív tervezés és a stratégiai irányítás szintjén is elvált egymástól a köznevelési és a katechetikai feladatellátás. Napjainkban mindkét terület felügyeletét szakmai igazgatóhelyettesek koordinálják.

Az RPI organogramja 2013⁹

* jelenleg egy személy által ellátott többes munkakör

** jelenleg egy személy által ellátott többes munkakör

⁹ A Református Pedagógiai Intézet 2013-as beszámolója, 2014-es munkaterve (kézirat)

Az új jogszabályok életbe lépése (pedagógusértékelés, -minősítés), új feladatokat rótt az Intézet munkatársaira, célként fogalmazódott meg a református szakértők bevonása a rendszerbe.

2.1.2. Középtávú tervek 2013–2017

Az állami szerepvállalás az oktatásban egyértelműen kialakította azt az utat, ami az oktatásirányítás teljes átalakításához vezetett. A pedagógusképzések és -értékelések a személyes kompetenciák fejlesztését tartották iránymutatónak, a pedagógusminősítési rendszer kialakítása elengedhetlenné vált.

A 2013-ban készített középtávú tervek szerint 2017-re a Református Pedagógiai Intézet teljesen kiépül, országosan elismert és versenyképes szolgáltatóvá növi ki magát, ahol a református köznevelési rendszer pedagógusai megtalálják azokat a - személyes fejlődésük szempontjából szükséges - képzéseket, amelyek által nemcsak tudásukban, hanem keresztyén lelkületükben is megerősödhetnek.

A tervek szerint a 2017-es évre az RPI évi 80–120 rendezvényével 2000–4000 pedagógust és diákot szólít majd meg.

A 2013-as vízió egy olyan ideális intézet képét vázolta, ami akkoriban talán csak az intézeti munkatársak szeme előtt lebegett, hiszen két, országosan elismert képzés- és rendezvényszervezés szempontjából meghatározó központot láttat, melynek realitása akkoriban csekélynek bizonyult.

A felhasználói bázis kialakítását az MRE Zsinata által elfogadott református közoktatási törvény 2014-es módosítása erősíti meg. Ekkor kerül a jogszabályba az „elsősorban” passzus, mely szerint református köznevelési intézmény kizárólag akkor veheti igénybe más szakmai szolgáltató kínálta lehetőségeket, ha az RPI az adott feladatot nem tudja ellátni: „A református köznevelési intézmény a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat elsősorban a Pedagógiai Intézet közreműködésével veszi igénybe.”¹⁰ Ez óriási lehetőséget és lendületet adott az Intézetnek – reménykedve a református közoktatási törvény betartásában.

---

¹⁰ 1995. évi törvény a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye 2013. évi törvény átfogó módosításaival egységes szerkezetben. 28.§ 2. bekezdés

A határon túli kapcsolatrendszer továbbépítése évről évre tovább mélyült az ún. „Országlátó” program keretein belül.

A szolgáltatási ágak fejlesztésére az alábbi tervek tűntek reálisnak:

„a) Pedagógiai értékelés:

- kompetenciamérések eredményességét növelő visszajelző eljárások,
- indikátorkutatások,
- tehetségazonosítás;

b) Szaktanácsadás, tantárgygondozás:

- személyes hatékonyság fejlesztését segítő képzési rendszer,
- tanulási utak védelmét támogató rendszer,
- tantárgyi eredményességet támogató taneszköz-értékelő rendszer,
- módszertani innovációk, digitális taneszközök,
- vizsgálandó a református kerettanterv hosszú távú felépíthetősége;

c) Pedagógiai tájékoztatás:

- interaktív, integrált elektronikus kommunikáció,
- országos és regionális rendezvények koordinációja,
- hit- és erkölcstan taneszközcsalád, keresztyén neveléshez kapcsolódó kiadványok,
- a klasszikus műveltség megújítását segítő kiadványok;

d) Tanügy-igazgatási szolgáltatás:

- konzultációs fórumok, horizontális tanulási formák, műhelyek, tanácsadói szakirányok,
- esettanulmányok,
- regionális kooperáció támogatása;

e) A pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése:

- református pedagógus továbbképzési rendszer,
- katechetikai továbbképzési rendszer (a lelkésztoábbképzőkkel együttműködve);

f) A tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása:

- versenymonitoring,
- a tehetséggondozó rendszer elemeinek és a versenyek összekapcsolása;

g) Tanulótájékoztató, - tanácsadó szolgálat:

- modern kommunikációs formák és tanulói érdekképviselő kialakítása;

h) Kapcsolatrendszer kiépítése:

- minisztériumi szakmai irányítás elvárásainak beépítése a szervezeti kultúrába,
- az RPI Kárpát-medencei református oktatási rendszerben tervezi meg munkáját,
- stratégiai partnerség a református felsőoktatási intézményrendszerrel.”¹¹

A vízió realizálásához az RPI alkalmazotti létszámát is növelni kellett. A törvényi feltételeknek való megfelelés alapján a Református Pedagógiai Intézet munkatársainak a pedagógus végzettségen kívül pedagógus szakvizsgával vagy tudományos fokozattal is rendelkezniük kell. A feladat mérlegelését követően az alábbi létszámadatokban gondolkoztak: 1 fő igazgató; 12 fő köznevelési és katechetikai szakértő; 5 fő pedagógiai előadó; 1 fő gazdasági vezető és 2 fő ügyintéző.

A Református Pedagógiai Intézet igazgatói 2000–2012 között

Molnár Miklós

Szolgálati idő: 1997–2002

Pavletitsné Egressy Mária

Szolgálati idő: 2002–2003

Márkus Gábor

Szolgálati idő: 2003–2014

¹¹ A Református Pedagógiai Intézet 2013–2017. évi munkaterve (kézirat)

FOLYAMATOS MÚLT (2012–2016)

3. FEJEZET

3. FOLYAMATOS MÚLT (2012–2016)

3.1. Megújulás a köznevelési szolgáltatásban

Szontagh Pál az RPI igazgatója

Az MRE Zsinata 2014 februárjától Szontagh Pált bízta meg az Intézet vezetésével, Márkus Gábor címzetes igazgatóként, pedagógiai szakértőként dolgozik tovább az RPI-ben. Az átmeneti nehézségektől eltekintve az intézmény gördülékenyen működött tovább (egy rövid ideig a Zsinat által kirendelt gazdasági biztos felügyelete mellett). Az operatív tervezés és a stratégiai irányítás szintjén továbbra is elválik egymástól a köznevelési és a katechetikai feladatellátás. Mindkét feladatellátást szakmai igazgatóhelyettesek

koordinálják. 2014. szeptember 1-jétől 2019-ig szóló vezetői megbízást kapott Dr. Jakab-Szászi Andrea katechetikai igazgatóhelyettes, Moncz Anikó köznevelési igazgatóhelyettes és Nagy Jánosné gazdasági vezető.

Az új igazgató egyik legfontosabb stratégiai feladatának az Intézet méltó helyre történő költöztetését tekintette, a székhely Budapestre történő visszaköltözésével egyetemben. Az Nkt. 4.§ 27. pontja alapján: „székhely: az alapító okiratban, szakmai alapidokumentumban meghatározott, a köznevelési intézmény alapfeladatának ellátását szolgáló feladatellátási hely, ahol képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezetőjének munkahelye található.”¹² A vidéki székhelyet tehát haladéktalanul Budapestre kellett visszahelyezni, a költözés is egyre sürgetőbbé vált, hiszen a törvényi elvárásoknak való személyzeti megfelelés az Abonyi utcában már nem volt kivitelezhető. A vidéki székhely és telephelyek testvéri és nem üzleti alapon kaptak helyiségeket a munka

¹² 2011. évi CXCV törvény. 4§ 27. pont

elvégzésére (mindhárom városban egy-egy református intézmény épületében működtek), így az ottani létszámbővítés csak korlátozott számban történhetett.

A telephelyeken kiépített kapacitások biztosítják, hogy a vonatkozó előírásokat teljesítse az intézmény. 2014 augusztusában a debreceni telephely a Debreceni Református Kollégium épületén belül új helyiségben nyert elhelyezést, melynek felújítását és a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő berendezését az RPI költségvetéséből finanszíroztuk. 2014 novemberében a Magyarországi Református Egyház Zsinati Székházának tetőteréből a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának épületébe költözött a központi telephely, ahol a köznevelési, katechetikai és gazdasági munkatársak a hatékony munkavégzést szolgáló, kényelmes és minden igényt kielégítő elhelyezést nyertek. A KRE újpesti egysége azonnal beköltözhető és élhető helyiségeket biztosított önköltségi alapon, megfizethető áron. Az eddiginél nagyobb össz-alapterületű, első emeleti épületszárnyat bérlő az Intézet napjainkban is.

A fenntartó Zsinat 2015. április 22-én a Zs.-8/2015.04.22. számú határozatával 2015. szeptember 1-jei hatállyal az intézmény székhelyét a 1042 Budapest, Viola utca 3-5. alá tette át. Egyidejűleg a 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. sz. alatti telephelyet megszüntette, és a debreceni telephelyet a 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4. szám alá helyezte át. A miskolci telephely (3530 Kálvin János utca 2.) és a nagykőrösi telephely (2750 Hősök tere 5.) változatlan helyen és feltételek mellett működik tovább. Jelenleg a székhely és a telephelyek használatán túl egy külső raktárt bérlünk Újpesten.

A Református Pedagógiai Intézet irodái

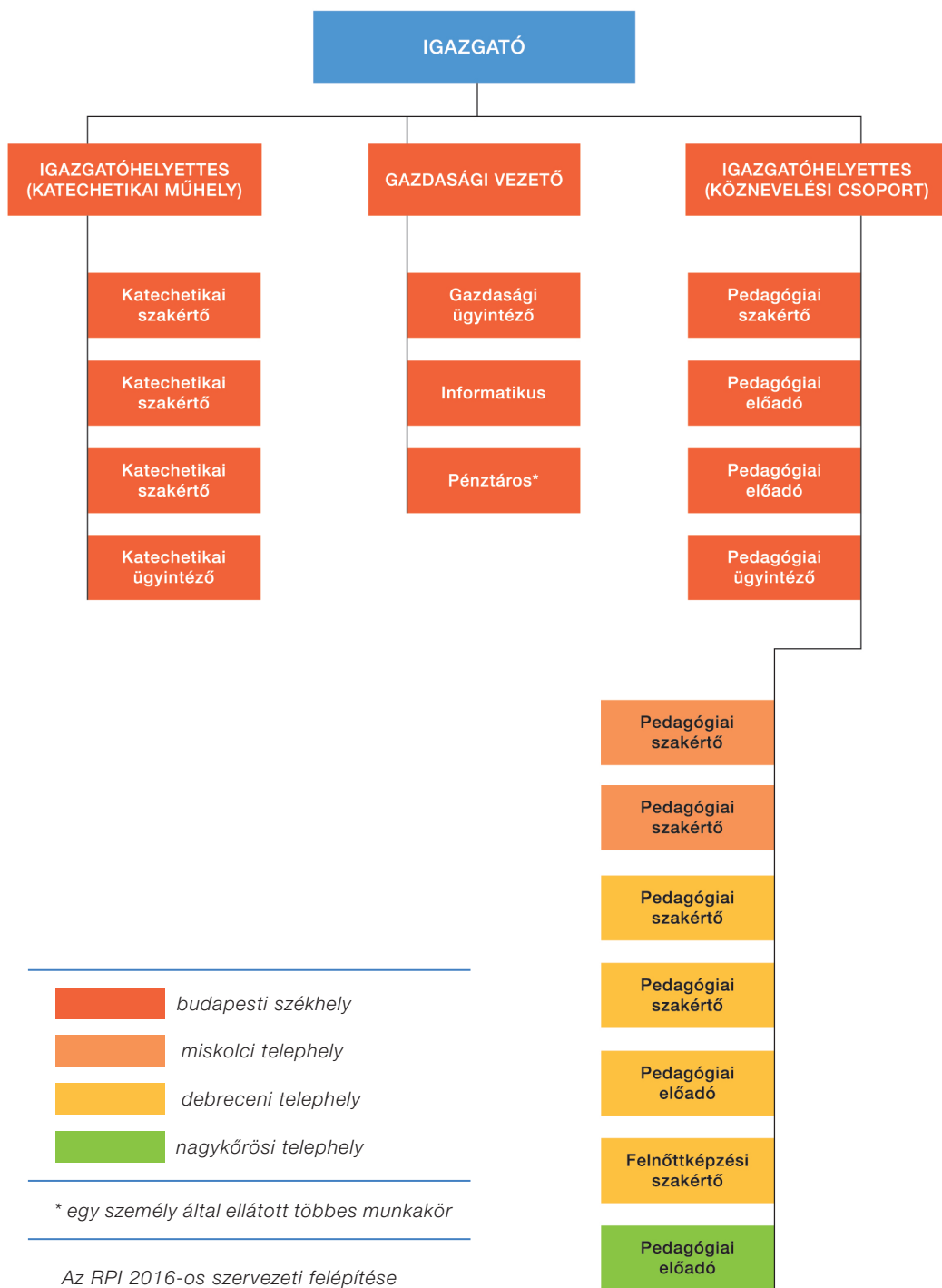
2015 áprilisától az állami fenntartású pedagógiai intézetek az Oktatási Hivatal irányítása alatt Pedagógiai Oktatási Központokként (POK) működnek tovább. A kezdeti bizonytalanságot követően egyértelművé vált, hogy az egyházi fenntartású pedagógiai intézetekre ez a rendelkezés nem vonatkozik, tevékenységüket ugyanúgy folytathatják tovább. Nehézséget jelentett viszont, hogy míg az állami szférában dolgozó pedagógusok továbbképzési költségét a KLIK vállalta magára, az egyházi intézményekben tevékenykedő pedagógusok az állami képzés kínálatot kizárólag akkor vehetik igénybe, ha azt saját pedagógiai intézetük nem tudja biztosítani. Mivel az RPI költségvetése nem tudja biztosítani a rendezvényeken való díjmentes részvételt, így a református intézményben dolgozó pedagógusoknak – vagy az őket foglalkoztató intézményeknek – téríteniük kell a képzések, szakmai napok önköltségét.

A visszajelző lapok tanúságából levont következtetések alapján az RPI rendezvényei olyan magas szintű szakmai tartalmat hordoznak, amiért a partnerek szívesen fizetnek és jönnek vissza más alkalmakkor is. Rendezvényeinkre nem egy esetben „külsős”, állami vagy más felekezeti fenntartó intézményekben dolgozó pedagógusok is érkeztek.

Az új rendszer felállításából adódóan a szaktanácsadói feladatot ellátó mesterpedagógusok feladatkoordinálása is az Intézet hatáskörébe került. A hiányterületek lefedése folyamatos együttműködést és egyeztetést igényel az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézettel, a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel, illetve az Oktatási Hivatallal. A kölcsönösség jegyében olyan szakmai együttműködést kívánunk létrehozni, amivel a felek intézményeinek szaktanácsadói igényét ki tudják elégíteni.

A református köznevelés szaktanácsadói és szakértői hálózatának eloszlása – az intézményrendszer elhelyezkedésével arányosan – egyenetlen. Komoly feladatként jelentkezik az egyes területek megfelelő szakmai ellátása, a szaktanácsadói koordináció rugalmasságot és alkalmazkodóképességet kíván.

2015-től az Intézet a fenntartótól visszakapta önálló gazdálkodási státuszát is, így a pénzügyi-gazdasági folyamatokhoz nincs már szükség a Közreműködő Szervezet jóváhagyására. Ezt a munkát 2014 szeptemberétől főállásban Nagy Jánosné gazdasági vezető irányítja.

3.2. Megújulás a katechetikai szolgáltatásban

*Dr. Jakab-Szászi Andrea
katechetikai igazgatóhelyettes*

Bár a pedagógiai intézetekre vonatkozó 48/2012-es EMMI rendelet nem számolt a katechetikai feladatok ellátásával, az MRE (református hittanoktatásról szóló) 2007. évi II. törvénye alapján az RPI szakmai munkájával kívánja segíteni a református közoktatási intézményekben és a református egyházközösségekben végzett hitre nevelés szolgáltatását.

2012 közepétől az RPI-n belül egyre inkább kezdett szétválni a köznevelési és a katechetikai feladatellátás. Bár a folyamat már 2007 végén elindult, amikor a hit- és erkölcsstan tanterv, taneszközrendszer szakmai felülvizsgálata megkezdődött, de külső tényezőként a 2011. évi CXCV. törvény 35.§ hozott új impulzusokat a struktúrába. Az állami törvény hatására megváltozott a hittanoktatás rendszere. A megelőző években fakultatív, főként délutáni órákban tartható, szakköri jellegű hittanórákat tartottak lekipásztorok és hittanoktatók az állami általános- és középiskolákban, valamint kötelező óraként választhattak felekezeti hittant az egyházi iskolák tanulói.

Az új köznevelési törvény eredményeként új területként jelent meg az állami iskolában, órarendi keretben tartható, erkölcsstan helyett kötelezően választható felekezeti hittanoktatás. Ehhez kapcsolódóan egyértelműen látszott, hogy tantervi, taneszközbeli és módszertani megújulásra van szükség. Az RPI-ben ekkor egy pedagógiai szakértő végezte a katechetikai szakmai munkát, de külső szakemberek bevonásával 2012-ben megszületett egy új, általános- és középiskolai hit- és erkölcsstan kerettanterv. A tanterv elfogadásával együtt az MRE kinyilvánította azt a szándékát is, hogy az RPI-n belül létrehozson egy szakmailag önálló szervezeti egységként működő Katechetikai Műhelyt. Annál is inkább szükség volt erre, mivel az RPI katechetikai feladatai 2007–2016 között az alábbiak szerint folyamatosan bővültek:

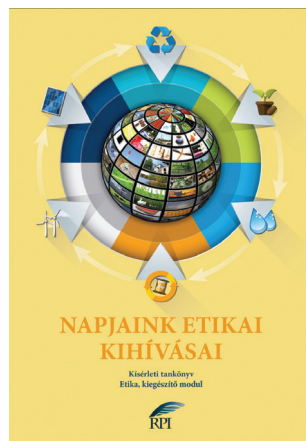
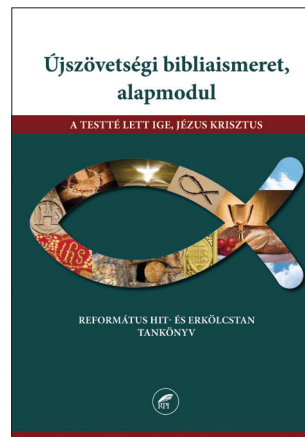
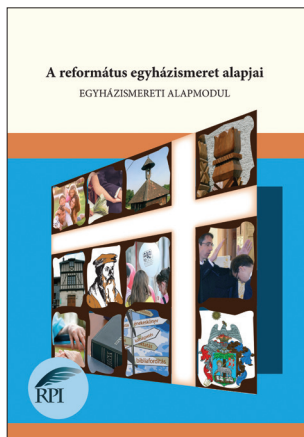
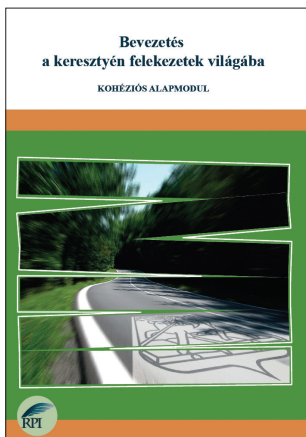
TÉMATERÜLET (EMMI 48/2012. alapján)	Feladat az MRE 2016/I. törvény és a Zs.-243/2012.11.16, Zs. – 244/2012.11.16., valamint a Hittanoktatás szervezé- sének rendjéről és a hittanoktatók zsinati alkalmazásáról (2016.06.01.) szóló szabályrendeletek alapján.
Szaktanácsadás, tantárgygondozás	Általános- és középiskolai hit- és erkölcsstan nyomtatott és digitális taneszközök fejlesztése (1-12 évf.), kísérleti taneszközök bevalás vizsgálata és a visszajelzések utáni javítása
	Hit- és erkölcsstan kerettanterv felülvizsgálat a tapasztalatok alapján
	Intézményi és egyéni katechetikai szaktanácsadás
	Óvodai katechézis számára alapprogram és segédanyag fejlesztés
Tanügyigazgatás	Az egyházi iskolák számára kötelezően előírt hit- és erkölcsstan helyi tantervre vonatkozó támogató szakvéle- mény meglétének ellenőrzése és szakvéleményezés, igény esetén egyéni helyi tanterv fejlesztése az adott intézmény- nyel közösen
	Református egyházközségek számára a helyi sajátossá- gokat is figyelembe vevő hit- és erkölcsstan helyi tantervi minták készítése, szükség szerint egyéni fejlesztése
	Az egyházmegyei katechetikai előadók segítése az egy- házközségi helyi tantervek véleményezésében
Pedagógiai tájékoztatás	Katechetikai szakmai tájékoztatás hittanoktatók, lelkipász- torok, vallástanárok számára
	Módszertani ajánlások kidolgozása és munkacsoportok működtetése különleges igényű tanulók és katechetikai helyzetek vonatkozásában
	Hit- és erkölcsstan tankönyvlista gondozása
Pedagógusképzés és -továbbképzés	A kerettanterv és az új taneszközök bevezetését segítő és támogató továbbképzések, módszertani és szakmai meg- újító képzések kidolgozása és megtartása hittanoktatók, lelkipásztorok, vallástanárok számára

2013-ban létrejött az RPI-n belül a Katechetikai Műhely, melynek munkatársai és a munkacsoportok külső szakértői 2013–2016 között 40 db tankönyvet és munkafüzetet, valamint ezekhez kapcsolódóan többszáz digitális segédletet (tanári segédlet, tanmenetek, ötlettárak, stb.) készítettek. 2014 januárjától az RPI kiadói tevékenysége megszűnt, de a kiadványok szakmai fejlesztését továbbra is az RPI végzi. A nyomtatott kiadványok a Kálvin Kiadó könyvesboltjaiban és webáruházában vásárolhatók meg, a digitális anyagokat (e-könyvek és egyéb segédletek) az RPI honlapjáról a Katechetikai szolgáltatások menüpontnál tölthetik le a kollégák.

Általános iskolai taneszközök tankönyveinek borítói:

Ízelítő a középiskolai modulokból:

3.3. A középtávú tervek és megvalósulásuk – 2016

A 2013–2017 közötti időszakra vonatkozó középtávú tervek pillanatnyi megvalósulása az alábbi táblázat alapján követhető nyomon:

Szolgáltatási ág-középtávú terv 2013/2017.		Megvalósulás (2016. áprilisi állapot)
Pedagógiai értékelés	Kompetenciamérések eredményességét növelő visszajelző eljárások	OKM-mérések eredményeinek folyamatos feldolgozása; OKM FIT
	Indikátorkutatások	
	Tehetségazonosítás	MATEHETSZ-képzések; „Kinek-kinek képességei szerint” konferencia; részvétel a Refor- mátus Tehetségsegítő Tanács munkájában
Szaktanácsadás, tantárgygondozás	Személyes hatékonyság fejlesztését segítő képzési rendszer	Szaktanácsadói (SZTA) névjegyzék elkészítése és gondozása; SZTA-értekezletek életre hívása
	Tanulási utak védelmét támogató rendszer	Református intézmények felvételi adatbázisának létrehozása
	Tantárgyi eredményes- séget támogató tanesz- köz-értékelő rendszer	Szaktanácsadói feladatrendszer koordinálása; segédanyagok feltöltése a honlapra
	Módszertani innovációk, digitális taneszközök	Portfólió Segítő Belső munkatárs képzése; IKT-képzések; jó gyakorlatok
	Vizsgálandó a református kerettanterv hosszú távú felépíthetősége	Szaktanácsadói feladat

Szolgáltatási ág-középtávú terv 2013/2017.		Megvalósulás (2016. áprilisi állapot)
Pedagógiai tájékoztató	Interaktív, integrált elektronikus kommunikáció	Honlapfejlesztés; e-kommunikáció
	Hit-és erkölcsstan taneszközcsoport, keresztény neveléshez kapcsolódó kiadványok	Taneszközök, digitális segédletek
	A klasszikus műveltség megújítását segítő kiadványok	Latintanári képzés
Tanügy-igazgatási szolgáltatás	Konzultációs fórumok, horizontális tanulási formák, műhelyek, tanácsadói szakirányok	Országjáró, IGI-klub, Olvasókör, tematikus szakmai napok
	Esettanulmányok	PAJZS 2016 intézményellenőrzési projekt
	Regionális kooperáció támogatása	Régiós rendezvények (IGI-klub, Országjáró stb.)
A pedagógusok képzésének, to- vábbképzésének és önképzésének segí- tése, szervezése	Református pedagógus továbbképzési rendszer	8 akkreditált képzés; képzési jegyzék
	Katechetikai továbbképzési rendszer	Akkreditált és nem akkreditált képzések jegyzéke
A tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezé- se, összehangolása	Versenykoordináció	Református versenynaptár, versenytámogatási pályázat
	Versenymonitoring	Versenyhírmondó; zsűrizés
	A tehetséggondozó rendszer elemeinek és versenyeknek összekapcsolása	MATEHETSZ-pályázatok, részvétel a Református Tehetségsegítő Tanács munkájában

Szolgáltatási ág-középtávú terv 2013/2017.		Megvalósulás (2016. áprilisi állapot)
Tanulótájékoztató, -tanácsadó szolgálat	Modern kommunikációs formák és tanulói érdekképviselő	DÖK-, IKSZ- rendezvények; segédanyagok
Kapcsolatrendszer kiépítése	Minisztériumi szakmai irányítás beépítése a szervezeti kultúrába	EMMI-MRE megállapodás; munkaterv, beszámoló az OFI-nak és OH-nak
	Az RPI Kárpát-medencei református oktatási rendszerben tervezi meg munkáját	„Országlátó”, Kárpát-medencei Református Óvodák Találkozó, Kárpát-medencei Középiskolai Találkozók

A 2013/2017-es időszak középtávú terveinek megvalósulása

Elmondható tehát, hogy a tervek realitássá váltak.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet 2013-ban az alábbi összegzést adta az RPI-ről: „A Református Pedagógiai Intézet a beszámolóban leírtak alapján 2013-ban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 19.§ (2) bekezdésében előírt valamennyi pedagógiai-szakmai szolgáltatási tevékenységet ellátta.”¹³

A szakmai fejlődés külső elismerése sem váratott sokáig magára, a 2015-ös OFI-összegzésben már az alábbiak olvashatóak: „Megállapítható, hogy a Református Pedagógiai Intézet a magyar köznevelés meghatározó szellemi műhelyévé vált”¹⁴ Az 1994-ben, egy autóban megálmodott intézet révbe ért és elérte az akkor kitűzött célokat. A tervezés és fejlődés azonban nem áll meg ezen a ponton. A jövőben a szakmai minőség megtartása, a folyamatos fejlesztés és fejlődés szerepel a tervekben.

¹³ Az OFI 2014. június 10-én kelt PSZSZK/1716-1/2014 számú véleménye az RPI 2014. évi munkatervéről (kézirat)

¹⁴ Az OFI 2015. március 13-án kelt PI/481-1/2015 számú véleménye az RPI 2015. évi munkatervéről (kézirat)

A Református Pedagógiai Intézet igazgatói
2012–2016 között

Márkus Gábor
Szolgálati idő: 2003–2014

Szontagh Pál
Szolgálati idő: 2014–

Köznevelési csoport Miskolcon

PILLANATKÉP A JELENRŐL
(A 2015/2016-OS TANÉV)

4. FEJEZET

4. PILLANATKÉP A JELENRŐL – A 2015/2016-OS TANÉV

4.1. A pedagógiai szakmai szolgáltatás jogszabályi környezetének feltételrendszere

A Református Pedagógiai Intézet jelenlegi működésének elengedhetetlen feltétele a jogszabályi háttérnek való megfelelés. Fennállása óta több állami és egyházi törvény változott, melyekhez igazodva az Intézet törvényes működése mindig biztosított volt.

A pedagógiai szakmai szolgáltatás legfontosabb szerepe a nevelés-oktatás eredményességének elősegítése közvetlen vagy közvetett támogatások révén. Jelenleg az alábbi törvények és jogszabályok írják elő és biztosítják az RPI működését:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (pedagógiai értékelés; szaktanácsadás, tantárgygondozás; pedagógiai tájékoztatás; tanügy-igazgatási szolgáltatás; pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése; tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása; tanuló-tájékoztató, -tanácsadó szolgálat; a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése);
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról;
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről;
- 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptantervről;
- 227/1997 (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről;

- 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról;
- A Magyarországi Református Egyház 1995. évi I. (köznevelési) törvénye;
- A Magyarországi Református Egyház 2016. évi I. törvénye a református hittanoktatásról;
- A Zs.-243/2012.11.16. zsinati határozat az új református hittanoktatási szabályrendelet tárgyában;
- Zs.-244/2012.11.16. zsinati határozat az új református hittanoktatási keret-tanterv bevezetése tárgyában;
- A hittanoktatás szervezésének rendjéről és a hittanoktatók zsinati alkalmazásáról (2016.06.01.) szóló szabályrendelet.

Az Intézet szempontjából legtöbbet idézett rendelet a 48/2012-es, hiszen ez adja tevékenységének jogszabályi alapját, határozza meg működésének feltételeit.

A református fenntartású oktatási-nevelési intézmények számára a pedagógiai szakmai szolgáltatások részben ingyenesek, részben térítéskötelesek. A szolgáltatás igénybevételének fedezetét az egyház a fenntartók számára a működési támogatáson keresztül biztosítja. Az RPI szervezeti és működési szabályzata szerint:

„Az intézet a rendelkezésére bocsátott költségvetési támogatások keretében a hatályos állami szabályozás keretei között a költségek áthárítása nélkül biztosítja az alábbi szolgáltatásokat:

- a) az egyéni szakmai tanácsadás érdekében szaktanácsadókat kér fel, feltárja, elismeri és közkinccsé teszi a kiemelkedő pedagógiai teljesítményeket,
- b) az elektronikus információs fórumok segítségével tájékoztat,
- c) koordinálja és összeállítja az országos, éves református köznevelési rendezvénynaptárt,
- d) koordinálja és összeállítja az országos, éves református köznevelési versenyneptárt,
- e) kapcsolatot tart a hazai és külföldi, egyházi és állami pedagógiai és kutató-intézetekkel,
- f) országos református mesterpedagógusi névjegyzéket állít össze, a református köznevelési intézmények kompetenciamérési eredményeit elemzi és értékeli.

Az intézményi rezsiköltségek felszámolása nélkül ún. szűkített önköltségi áron biztosított feladatellátások:

- a) az egyházmegyei katechetikai előadók bevonásával szakmailag segíti a gyülekezetekben, illetve a nem református közoktatási intézményekben folyó hittanoktatást,
- b) szakmai rendezvények keretében megismerteti és terjeszti a pedagógiai módszereket, eszközöket, eljárásokat,
- c) tervezi és nyomdakész változatban a kiadónak átadja a hit- és erkölcsstanoktatás hivatalos dokumentumait,
- d) országos pedagógiai és katechetikai szakmai rendezvényeket szervez,
- e) a szervezőkkel kötött megállapodás alapján részt vesz a versenyek lebonyolításában, diákjogi képzéseket és tanácsadásokat szervez diákok és pedagógusok részére,
- f) elérhetővé teszi az intézeti honlap egyes, jelszóval védett tartalmait.

Az intézmény működési költségeit is figyelembe vevő teljes önköltségi áron biztosított szolgáltatások:

- a) nevelési és tantervi szakvélemények készítése,
- b) tantervek, tankönyvek, segédanyagok készíttetése és a felhasználók rendelkezésére bocsátása,
- c) tankönyvek, segédkönyvek, pedagógiai kiadványok készíttetése, bemutatása és ajánlása,
- d) pedagógus és vezetői továbbképzési programok és felkészítők szervezése, akkreditálása, átvétele és indítása,
- e) részvétel a hitoktatók és vallástanárok továbbképzésében,
- f) részvétel megállapodás alapján a szakvizsgára való felkészítésben,
- g) helyi és regionális konzultációk és tanácsadás szervezése,
- h) kihelyezett rendezvények, előadások szervezése és tartása,
- i) pályázatok támogatása, intézményi pályázatok készítésének szakmai segítése,
- j) feladat-ellátási, fejlesztési, koordinációs tervek támogatása,
- k) dokumentumelemzések,
- l) részvétel a fenntartói intézményértékelésekben.

Az intézmény csak külön céltámogatások keretében építi ki az alábbi szolgáltatások ellátásához szükséges kapacitásokat:

- a) szakértői csoportokat hoz létre a pedagógiai programok, helyi tantervek, házirendek és más dokumentumok elemzésének, elkészítésének és alkalmazásának segítésére,
- b) szerződés alapján ellátja a szakkönyvtári tájékoztatási feladatokat,
- c) jogszabály szerint közreműködik a hit- és erkölcsstanoktatás igazgatásában, felügyeletében, vizsgafejlesztésében,
- d) tapasztalatcseréket szervez, szakmai pályázatokat ír ki, részt vesz kutatásokban,
- e) ösztöndíjakkal, pályázatokkal segíti a pedagógiai szakmai fejlesztéseket,
- f) a hit- és erkölcsstan taneszközfejlesztést az MRE által biztosított céltámogatás fejében végzi.

Az intézmény az itt fel nem sorolt többi szolgáltatását az igénybevevővel kötött keretszerződés vagy eseti megállapodás alapján meghatározott áron biztosítja.”¹⁵

---

¹⁵ A Református Pedagógiai Intézet Szervezeti és Működési Szabályzata, elfogadta az MRE Zsinata a Zs-32./2015.11.19. számú határozatával, http://refpedi.hu/sites/default/files/csatolt_fajlok/RPI%20SZMSZ%2020151119.pdf (2016.04.20.)

4.2. A 2015/2016-os tanév

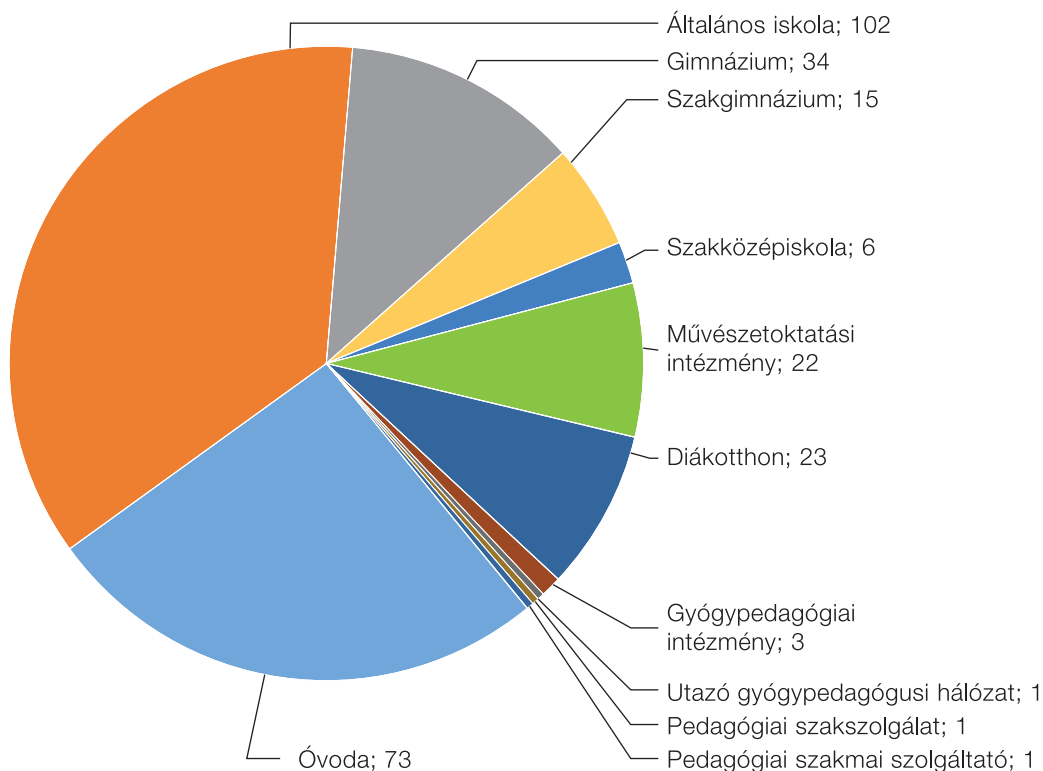
Moncz Anikó köznevelési igazgatóhelyettes

2015-ben intézetünk munkáját az eddig elért eredmények megszilárdítása, a kialakult személyi és tárgyi feltételrendszer optimális kihasználása jellemezte. Az elmúlt időszak dinamikus, olykor hektikus változásai lecsengtek, elérkezett a nyugodt építkezés ideje.

A református köznevelési hálózatban 112 intézményfenntartó (közülük 103 egyházközség) 171 önálló intézményének keretein belül 292 feladat-ellátási helyen folyik nevelő-oktató munka.

Intézménytípus	Feladat-ellátási hely
óvoda	73
általános iskola	102
gimnázium	34
szakgimnázium	15
szakközépiskola	6
művészetoktatási intézmény	22
gyógypedagógiai intézmény	3
diákotthon	23
utazó gyógypedagógiai hálózat	1
pedagógiai szakszolgálat	1
pedagógiai szakmai szolgáltató	1
ÖSSZESEN ELLÁTOTT KÖZNEVELÉSI FELADAT	281

Református köznevelési intézmények, 2016.

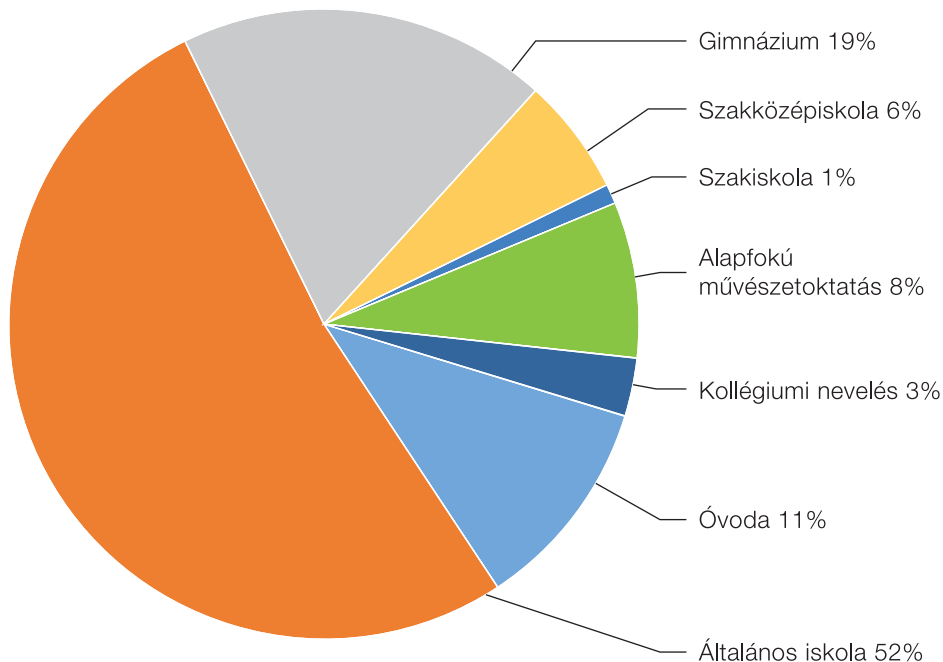

Református köznevelési intézmények megoszlása, 2016.

A református köznevelési hálózatban 2015-ben 55.434 gyermeket és tanulót közel 4500 pedagógus nevelt és oktatott. A tanulók megoszlása a következő:

Intézménytípus	Fő
óvoda	5851
általános iskola	28789
gimnázium	10663
szakközépiskola	3188
szakiskola	680
alapfokú művészetoktatás	4539
fejlesztő nevelés	145
kollégiumi nevelés	1579
ÖSSZESEN	55434

Tanulók, gyermekek száma a református köznevelésben, 2015.

Tanulók megoszlása intézménytípusonként a református köznevelésben, 2015.

Az intézményrendszer közel fele 2010 óta csatlakozott a református intézmények hálózatához. Ezen intézmények feltételrendszere rendkívül heterogén. A keresztyén pedagógia elmélete és gyakorlata is egyenetlen színvonalú, a református kötődés is többféleképpen értelmeződik, ami jelentős feladatot ró a szakmai-szolgáltató intézményre is.

A katechetikai feladatellátásban nemcsak a református oktatási intézmények, hanem a református egyházközségek felé is szolgálatot teljesít az Intézet. 2015. december 31-én a református köznevelési intézmények mellett közel 1200 egyházközség összesen 130.838 diák hittanoktatását végezte.

2015-re a feladatellátáshoz szükséges pedagógusi és technikai létszám teljes körűen biztosított. 2015 januárjáról az Oktatási Hivatal szervezésében tett sikeres minősítő eljárás következtében mesterpedagógusi besorolást kapott Bánné Mészáros Anikó (szaktanácsadó), Kelemen Gabriella (szakértő/szaktanácsadó), Márkus Gábor (szakértő), Szabadi Edit (szakértő) és Szontagh Pál (szakértő/szaktanácsadó). 2015 folyamán eredményes minősítési eljárást abszolvált Görög Tímea és Dr. Jakab-Szászi Andrea, így ők 2016 januárjától a Pedagógus II. fokozatba kerültek.

Az RPI személyzeti és bérpolitikai elveinek célja továbbra is a finanszírozhatóság, a versenyképesség biztosítása és a jól teljesítő munkatársak megtartása.

Az RPI személyi állománya 2016 októberében

Az RPI-ben pedagógiai (katechetikai) szakértők és ügyviteli munkatársak dolgoznak. A 48/2012-es EMMI rendelet alapján a szakértői/előadói stáb az alábbiak szerint látja el feladatát:

Rendeletben nevesített szakterület		Szakértő (munkakör, telephely)
Igazgató	1 fő	Szontagh Pál (pedagógiai szakértő, igazgató, Budapest)
Pedagógiai értékelés	1 fő	Bánné Mészáros Anikó (pedagógiai szakértő, Miskolc)
Szaktanácsadás, tantárgygondozás	7 fő	Dr. Jakab-Szászi Andrea (katechetikai szakértő, igazgatóhelyettes, Budapest), Csüllög Ferenc (katechetikai előadó, Budapest), Kelemen Gabriella (pedagógiai szakértő, Debrecen), Mórocz Ildikó (pedagógiai előadó, Budapest), Nagy Márta (katechetikai szakértő, Budapest), Rozgonyi Zoltán (pedagógiai szakértő, Debrecen), Szabadi Edit (pedagógiai előadó, Debrecen), Szabóné Zimányi Noémi (katechetikai szakértő, Budapest),
Pedagógiai tájékoztatás	1 fő	Moncz Anikó (pedagógiai szakértő, igazgatóhelyettes, Budapest)
Tanügyigazgatás	1 fő	Márkus Gábor (pedagógiai szakértő, címzetes igazgató, Budapest)
Képzés, továbbképzés	2 fő	Lőrincz Mónika (pedagógiai szakértő, Debrecen), Bajnokné Vincze Orsolya (pedagógiai előadó, Budapest)
Tanulmányi versenyek szervezése	1 fő	Görög Tímea (pedagógiai szakértő, Miskolc)
Tanulótájékoztatás	1 fő	Sápi Mária (pedagógiai előadó, Nagykőrös)

Pedagógiai szakértők és előadók, 2016.

A gazdasági és ügyviteli feladatokat az alábbi munkatársak látják el:

Név	Munkakör	Telephely
Nagy Jánosné	mérlegképes könyvelő, gazdasági vezető	Budapest
Pompor Zoltánné	gazdasági ügyintéző	Budapest
Zeller István	informatikus	Budapest
Vajas Klaudia	pedagógiai ügyintéző, pénztáros	Budapest
Székely Istvánné	pedagógiai ügyintéző	Budapest
Balogh Erika	katechetikai ügyintéző	Budapest

Gazdasági és ügyviteli munkatársak, 2016.

A szaktanácsadási és szakértői feladatellátást az Országos Református Szakértői Névjegyzéken és a Református Mesterpedagógusi Névjegyzéken szereplő köznevelési szakemberek segítik. Két kollégánk (Majorné Tári Edit, Gulyás Zsuzsanna) kisgyermekével van otthon.

Az intézményi hitelességet erősíti, hogy a munkatársak nagy része élő kapcsolatot ápol a református köznevelés, illetve felsőoktatás egy-egy szegmensével. A munkatársak közül négyen óraadó vagy részmunkaidős gimnáziumi tanárként, egy fő kollégiumi nevelőként is tevékenykedik, hárman a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának, illetve Állam- és Jogtudományi Karának oktatói, egy kolléga pedig gyülekezeti hittanoktatást végez egy állami fenntartású iskolában.

2015. július 29-én Budapest Főváros Kormányhivatala megbízásából Dr. Bardócz-Tódor András szakértő átfogó szakértői véleményt adott ki a Református Pedagógiai Intézet működési feltételeinek meglétéről. A szakértői vélemény megállapítása szerint „az intézmény rendelkezik a jogszabályban előírt személyi feltételekkel.”¹⁶

¹⁶ Dr. Bardócz-Tódor András: Szakértői vélemény a Református Pedagógiai Intézet munkatervéről és működési feltételeinek meglétéről, 2015.07.29. (kézirat), 8.old.

Egyes rendezvényeink decentralizálása érdekében külső helyszíneket (elsősorban református köznevelési és felsőoktatási intézményeket) is bevontunk a rendezvényszervezésbe. Ebben legfontosabb együttműködő partnereink a budapesti Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium, a debreceni DRK Dóczy Gimnáziuma, a miskolci Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon és a székesfehérvári Talentum Református Általános Iskola lettek.

A létszámfejlesztés eszközfejlesztést is vont maga után. 2014 végén teljes körű leltárt tartottunk valamennyi telephelyen. Eszközellátottságunk jó, számítógépparkunkat évente fejlesztjük. Erre jó lehetőséget adott az MRE által elnyert TÁMOP 3.1.17-15-2015-0004. számú „A Magyarországi Református Egyház köznevelési feladatainak támogatása” című pályázat.

2014 szeptemberében honlapunkat arculatában és tartalmi struktúrájában egyaránt megújítottuk, majd az első félév tapasztalatai alapján, 2015 júniusában tovább fejlesztettük. Az egyes tartalmakat a szakmai szolgáltatási területekhez csatoltuk, segítve ezzel az oldalon való eligazodást. 2014 szeptemberétől rendezvényeinkre a honlapon keresztül, elektronikus úrlap segítségével jelentkezhetnek a kollégák.

A már hivatkozott 2015. júliusi szakértői vélemény alapján „az intézmény működéséhez rendelkezésre állnak a megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek.”¹⁷

Fenntartó Egyházunkon, elsősorban annak Oktatási Irodáján és köznevelési intézményeinken kívül folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk az Oktáskutató és Fejlesztő Intézettel és a pedagógiai-szakmai szolgáltatás egységes irányítását végző Oktatási Hivatallal. Az RPI 2014 őszétől a MATEHETSZ (Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége) tagja. Kollégáink szakmai kapcsolatban vannak a Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási Osztályával, az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézettel, illetve a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézettel. 2015 őszétől szakmai kapcsolatban állunk a Magyar Pümkösi Egyház Ifjúság- és Családepítő Szolgálatával, illetve a Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézetével (SZEGEPI) is.

2016 márciusában a Református Pedagógiai Intézet és az Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet, figyelembe véve a két

---

¹⁷ uott. 2. old.

intézmény között az elmúlt időszakban tapasztalt kiváló szakmai együttműködést és áttekintve a protestáns egyházak által fenntartott pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmények előtt álló szakmai feladatokat, együttműködési megállapodást kötött. A megállapodás a szaktanácsadási szolgáltatások és pedagógus-továbbképzések kölcsönös igénybe vételére, valamint a Reformáció 500 éves évfordulója kapcsán közös programok és kiadványok létrehozására vonatkozik.

2016 májusában a pedagógiai-szakmai szolgáltatások ellátásáról szóló megállapodást kötött a Magyarországi Református Egyház (MRE) és a Magyarországi Metodista Egyház (MME). A szerződés értelmében ezentúl a metodista egyház fenntartásában működő Forrai Művészeti Szakközépiskola és Gimnázium számára is a Református Pedagógiai Intézet (RPI) nyújtja a szakmai-pedagógiai szolgáltatásokat.

A holland OGO Alapítvány segítségével a Driestar Educatief holland tanárképző főiskolával és pedagógiai intézettel is van szakmai kapcsolatunk. Ennek köszönhetően rendezhettük meg 2015 áprilisában a Közösségi média és keresztyén nevelés című nemzetközi konferenciánkat. Ugyanígy szoros együttműködő partnerünk az erdélyi Romániai Református Pedagógiai Intézet (Kolozsvár) – velük elsősorban a 2015. február-márciusi „Országlátó” elnevezésű pedagógus csereprogramban, illetve az erdélyi pedagógusok debreceni szakmai látogatásának megszervezésében működtünk együtt.

Intézetünk tagja az Association of Christian Schools International nevű nemzetközi keresztyén pedagógiai szövetségnek. 2016-ban az OGO Alapítvánnyal, a Driestar Educatieffal és az ACSI-val közösen szerveztünk nemzetközi vezetőképző konferenciát „A keresztyén, mint vezető – a vezető, mint keresztyén” címmel.

Az Intézet Katechetikai Műhelye ezeken túl folyamatos kapcsolatban áll az MRE református egyházmegyéivel és egyházközségeivel, az MRE Kálvin János Könyvkiadójával, az MRE Ifjúsági Irodájával és Missziói Irodájával. A Presbiteri Szövetség, valamint több egyházmegyei nyugdíjas lelkészcsoporthoz kereste tájékoztatásért a katechetikai szakértőket. Folyamatos a szakmai kapcsolattartás és együttműködés a református felsőoktatás intézményeivel (KRE-HTK, KRE-TFK, DRHE, PRTA és SRTA). Hatékony és rendszeres párbeszéd alakult ki a Magyarországi Evangélikus Egyház katechetikai munkatársaival szakmai kérdésekben.

Holland-magyar együttműködés

4.2.1. Pedagógiai értékelés

Bánné Mészáros Anikó és Görög Tímea az Oktatási Hivatal munkatársainak segítségével elkészítette a református iskolák kompetenciamérési eredményeinek átfogó elemzését. Ebből elkészítettek egy 77 oldalas összefoglalót az intézményeknek és egy 20 oldalas összefoglalót a fenntartóknak. Az intézmények mérés-elemzési tevékenységét Intézkedési terv mintával és folyamatos szaktanácsadással segítjük. Az éves kompetenciamérési eredmények feldolgozása és elemzése, valamint a kapcsolódó szakmai tájékoztatók, képzések szervezése folyamatos feladat.

4.2.2. Szaktanácsadás, tantárgygondozás

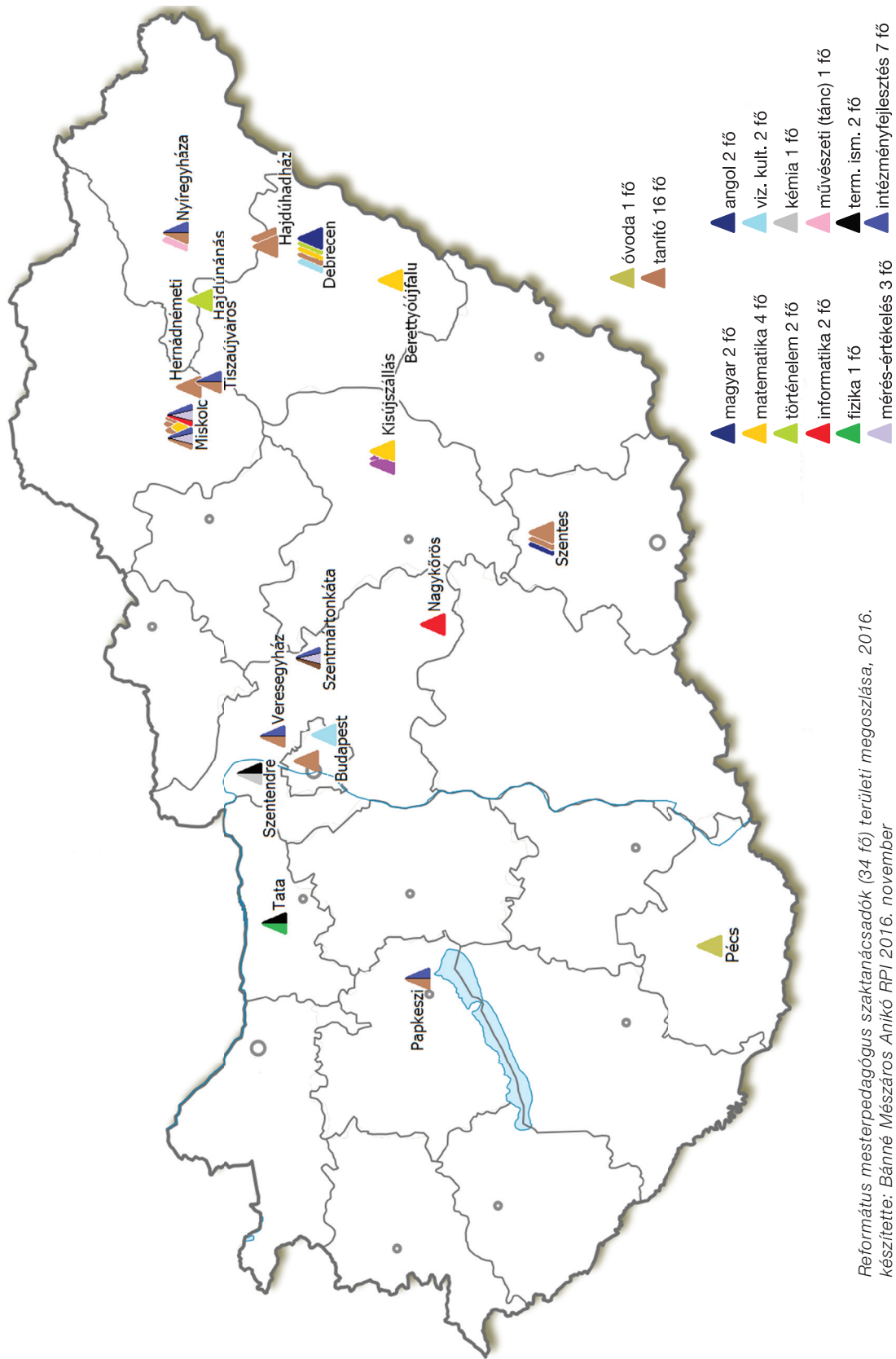
2015 januárjában felállt a református mesterpedagógus szaktanácsadói hálózat. A szaktanácsadó mesterpedagógusok intézményi látogatásokkal, szakmai elemzésekkel, előadásokkal, műhelymunkákkal segítik a református köznevelést. A szaktanácsadók és a koordinátorok közötti kapcsolattartás legtöbbször videokonferencia formájában történt. A szaktanácsadók munkáját

internetes levelezőlista és műhelykonferenciák is segítik. A szaktanácsadási feladatellátás koordinációját Kelemen Gabriella pedagógiai szakértő látja el.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet tájékoztatása szerint a református intézményrendszerben 2015-ben 49 tantárgygondozó szaktanácsadó került mesterpedagógus fokozatba az alábbi megoszlásban:

Műveltségterület	Fő
Tanító	19
Magyar nyelv és irodalom	4
Matematika	4
Fizika	2
Angol nyelv	2
Német nyelv	2
Informatika	3
Történelem	2
Vizuális nevelés	2
Alapfokú művészetoktatás (tánc)	1
Könyvtár	1
Kémia	1
Óvodapedagógia	2
Technika	1
Testnevelés	1

Református mesterpedagógus szaktanácsadók szakterületi megoszlása, 2015.

4.2.3. Hit- és erkölcsstan nyomtatott taneszközök fejlesztése

Bár hittanoktatók, lelkipásztorok és vallástanárok számára katechetikai rendezvényeket is tartottunk, azonban a 2015/2016-os tanévben is elsőbbséget élvezett a hittanoktatási taneszközfejlesztés a Katechetikai Műhely feladatai között. A 2012-ben elfogadott kerettantervhez 2016. május 30-ig összesen 40 javított és új tankönyv, illetve munkafüzet szakmai, nyomdakész anyagát adtuk át a Kálvin Kiadónak.

A többi elkészült anyag a honlapunkra került fel, digitális és ingyenesen elérhető formában. Az MRE által elfogadott koncepciónak megfelelően minden új taneszköz kísérleti formában került forgalomba, és az első éves tapasztalatok (bevélelővizsgálat) alapján, a lehetőségekhez mérten történtek meg a javítások.

A 2015/2016-os tanévben a javítások a következő anyagokat érintették:

- Általános iskola számára:
a 3. és 7. évfolyam nyomtatott taneszközei (tankönyv, egyházi iskolai és gyülekezeti munkafüzet).
- Középiskolásoknak:
  - Kohéziós alapmodul,
  - Ószövetségi bibliaismeret alapmodul,
  - Újszövetségi bibliaismeret alapmodul,
  - Jézus gyógyításai – bibliaismereti kiegészítő modul,
  - Az ifjúkor kérdései – etika kiegészítő modul.

Új fejlesztésként jelent meg:

- Általános iskolások részére:
a 4. és 8. évfolyamok nyomtatott taneszközei (tankönyv, egyházi iskolai és gyülekezeti munkafüzet).
- Középiskolásoknak:
  - Dogmatika alapmodul,
  - Keresztyén felekezetek – egyházismereti kiegészítő modul.

4.2.4. Hit- és erkölcsstan digitális taneszközök fejlesztése

A 2014-ben elindult digitális taneszközfejlesztés folytatásaként a 2015/2016-os tanévben is bővült a kínálat.

A digitális segédletek típusai a következők:

- Digitális és interaktív tankönyvek készültek és kerültek fel a honlapra (1-6. évfolyam esetén érhető el).
- A tankönyvekhez kapcsolódó, folyamatos fejlesztés alatt álló tanári segédletek kizárólag digitális formában érhetőek el mind az általános, mind a középiskola vonatkozásában. Ezek javítás és frissítés, új tartalommal való feltöltés után kerültek fel július-augusztusban újra a honlapunkra.
- Az általános és középiskolai taneszközökhöz készültek digitális prezentációk a tanárok számára, amelyek az oktatás mellett segítik a közös gondolkodást is.
- IKT feldolgozások az 1., 5-6. évfolyam taneszközeihez.
- Tematikus feldolgozás kisfilmmel és digitális prezentációkkal.
- Új koncepcióként jelent meg az az igény, hogy csak az alapmodulok kerüljenek nyomtatásba, míg a kiegészítő modulok és a kísérleti anyagok a középiskolában e-book és pdf változatban, digitálisan legyenek elérhetőek. Ennek megfelelően kerültek és kerülnek fel az RPI honlapjára a középiskolai taneszközök, valamint megtervezésre és elfogadásra a 2016/2017-es tanévre készülő hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék is.

4.2.5. Speciális helyzetű tanulók katechézisének támogatása

A Zs.-244/2012.11.16. rendelet 4. pontja értelmében az RPI feladata a sajátos helyzetű csoportok számára hit- és erkölcsstan módszertani ajánlások készítése. Három területen történt előrelépés:

- **Enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára** több gyógypedagógus bevonásával átvizsgáltuk az általános iskolai 1-4. évfolyamok tantervét. Ezekből az AAK-módszer és nemzetközi képkommunikációs rendszer (PCS) képeinek segítségével az 1. évfolyam anyagához óratervek, bibliai történetek tanításához alkalmas képtáblák készültek.

- **Látássérült és vak tanulók számára** a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségével együttműködve elkészült több általános és középiskolai tankönyv adaptált változata.
- **Cigány tanulócsoporthok katechézise** témájában egyeztetést kezdeményeztünk az MRE Zsinat Missziói Irodájának cigánymissziós referensével. Részt vett a katechetikai előadók számára szervezett szakmai napon, ahol közös gondolkodásra és ötletbörzére került sor a témában. Visszajelzéseket kaptunk arra is, hogyan lehetne ezt a területet a taneszközökbe, segédanyagba jobban beépíteni, mely feladat megkezdődött.

4.2.6. Digitális katechetikai feladatbank tervezése és készítése

A katechéták visszajelzései szerint a munkafüzetek megvásárlása az egyházi iskolában nem mindig megoldható. Ezen kívül a nagyon különböző tanulócsoporthok miatt nem minden leckéhez használható mindenhol az összes feladat. Ennek a helyzetnek a kiküszöbölésére 2015 októberében egy új projektbe kezdtünk. Olyan online feladatbank létrehozásán dolgozunk, mely az általános és a középiskola vonatkozásában a hit- és erkölcstan tantárgyhoz tartalmaz online elérhető feladatokat. Jelenleg 25 különböző feladattípus tervezése történik, melyek a jelenlegi taneszközeinkkel kompatibilisek. Az online feladatbank informatikai hátterét egy külső, megbízott informatikus munkatárs készíti, míg a benne lévő feladatokat az RPI munkatársai és más, felkért külsős szakemberek, gyakorló hittanoktatók, vallástanárok, lelkipásztorok állítják össze. Az online feladatbank az rpi-feladatbank.reformatus.hu linken érhető el.

Segítségével lehetőség nyílik arra, hogy a katechéta a saját csoportja számára, igényei szerint, a tanulókra szabottan differenciált feladatlapot állítson össze egy speciális program segítségével. Ezek a pdf-ben generált feladatlapok (megoldókulccsal együtt) letölthetők és nyomtathatók, melyeket akár órai közös feldolgozásként, dolgozatként, számonkérésként, ismétlésként használhatnak a katechéták. A 2. fázisban az elkészült feladatlapokat interaktív táblán vagy közösen használt számítógép (és projektor) segítségével online is kitölthetik a csoportok. A 3. fázisban a hittanoktató minden, általa a programba meghívott diák számára egyéni fejlesztési feladatlapot állíthat össze. Ezzel az egyéni, differenciált foglalkoztatás és egyéni fejlesztésének útja nyílik meg.

A digitális feladatbank 2016 őszétől mindenki számára elérhető pilot változatban. A technikai és szakmai fejlesztés folyamatosan történik.

4.2.7. Pedagógiai tájékoztatás

Az elmúlt időszakban jelentősen megnőtt Intézetünk kontakt rendezvényeinek száma. A 2015/2016-os tanévben az alábbi kontakt rendezvényeken találkozhattunk a református intézményrendszer pedagógusaival:

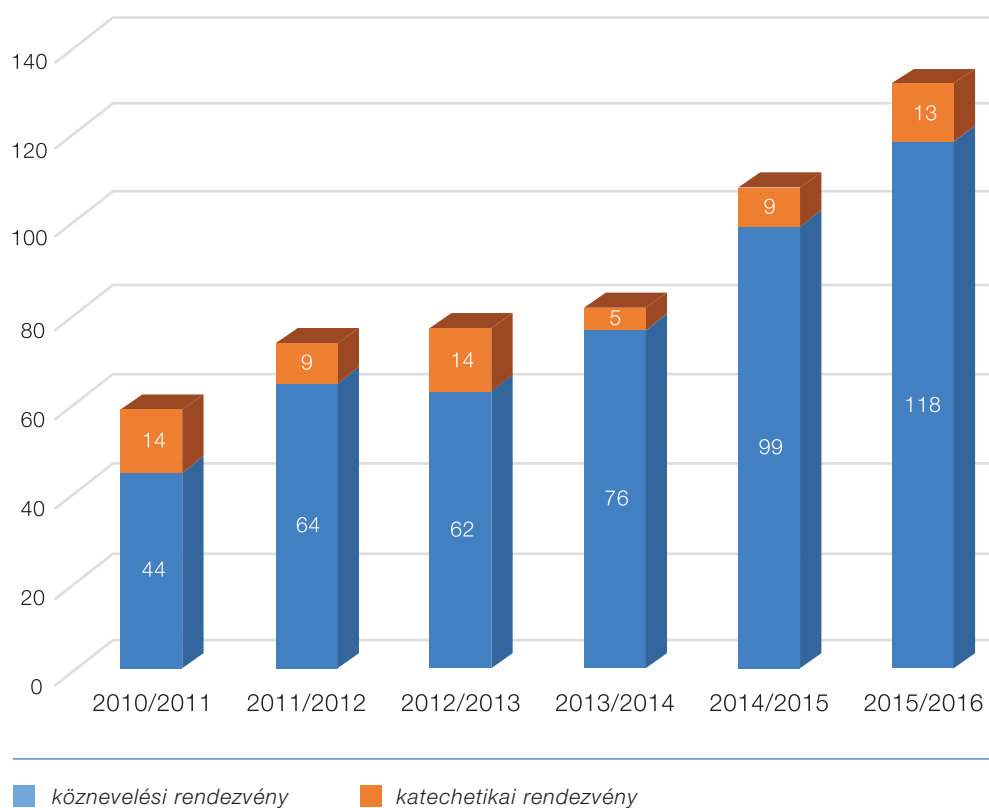
Rendezvények	Alkalom	Résztevők száma
KÖZNEVELÉSI RENDEZVÉNYEK		
Meghirdetett rendezvény (konferencia, szakmai nap, műhelyfoglalkozás stb.)	65	1884
Intézmények által rendelt szolgáltatás (nevelőtestületi értekezlet, konzultáció stb.)	42	627
Akkreditált pedagógus továbbképzés	11	164
ÖSSZESEN	118	2675
KATECHETIKAI RENDEZVÉNYEK		
Meghirdetett rendezvény (konferencia, szakmai nap, műhelyfoglalkozás stb.)	8	109
Intézmények által rendelt szolgáltatás (nevelőtestületi értekezlet, konzultáció stb.)	1	25
Akkreditált pedagógus továbbképzés	4	48
ÖSSZESEN	13	256
MINDÖSSZESEN	131	2931

RPI rendezvények, 2015/2016.

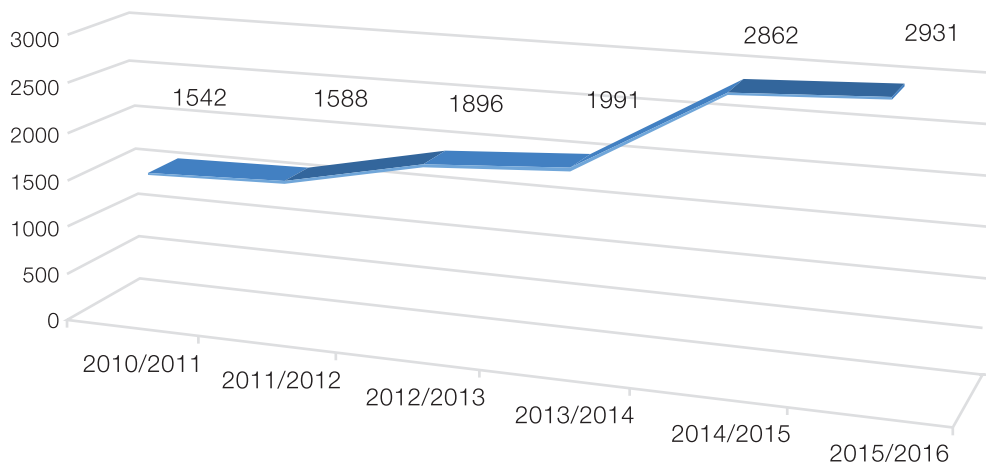
A szolgáltatási tevékenység dinamikus fejlődését a tanévekre lebontott statisztikai mutatók érzékeltetik a legjobban.

Az RPI rendezvényeinek csoportosítása	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Köznevelési rendezvény	44	64	62	76	99	118
Katechetikai rendezvény	14	9	14	5	9	13
ÖSSZESEN:	58	73	76	81	108	131
Ebből Budapesten	29	40	42	39	41	43
vidéken	29	33	34	42	67	88

RPI rendezvények 2010–2016.

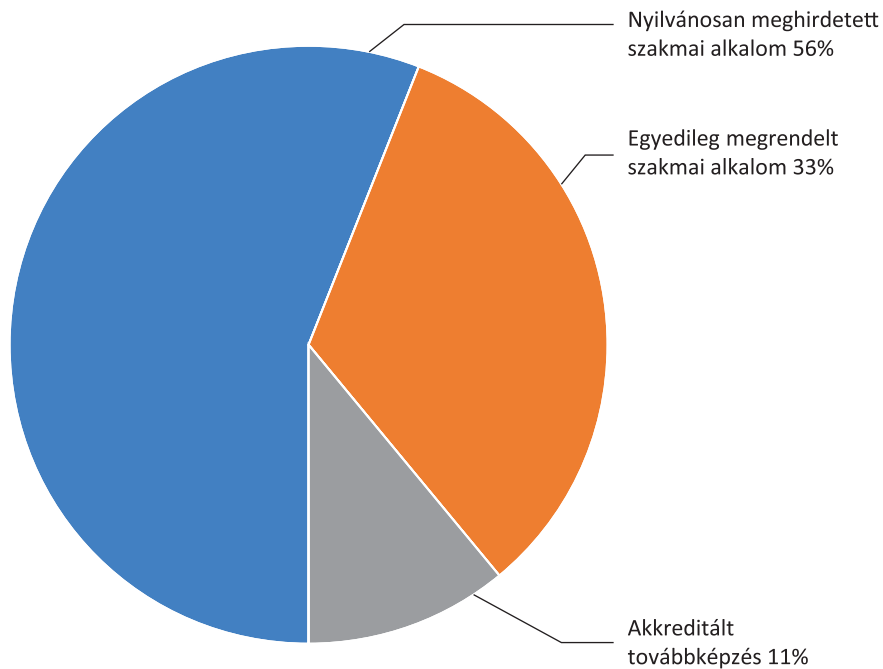

RPI rendezvények 2010–2016.(alkalom)

RPI rendezvények látogatottsága 2010–2016. (fő)

Kontakt rendezvényeink megoszlása a nagyszabású plenáris előadások helyett egyre inkább a személyes műhelymunkák, nevelőtestületi előadások irányába mozdul el.

RPI kontakt rendezvények megoszlása 2015/2016

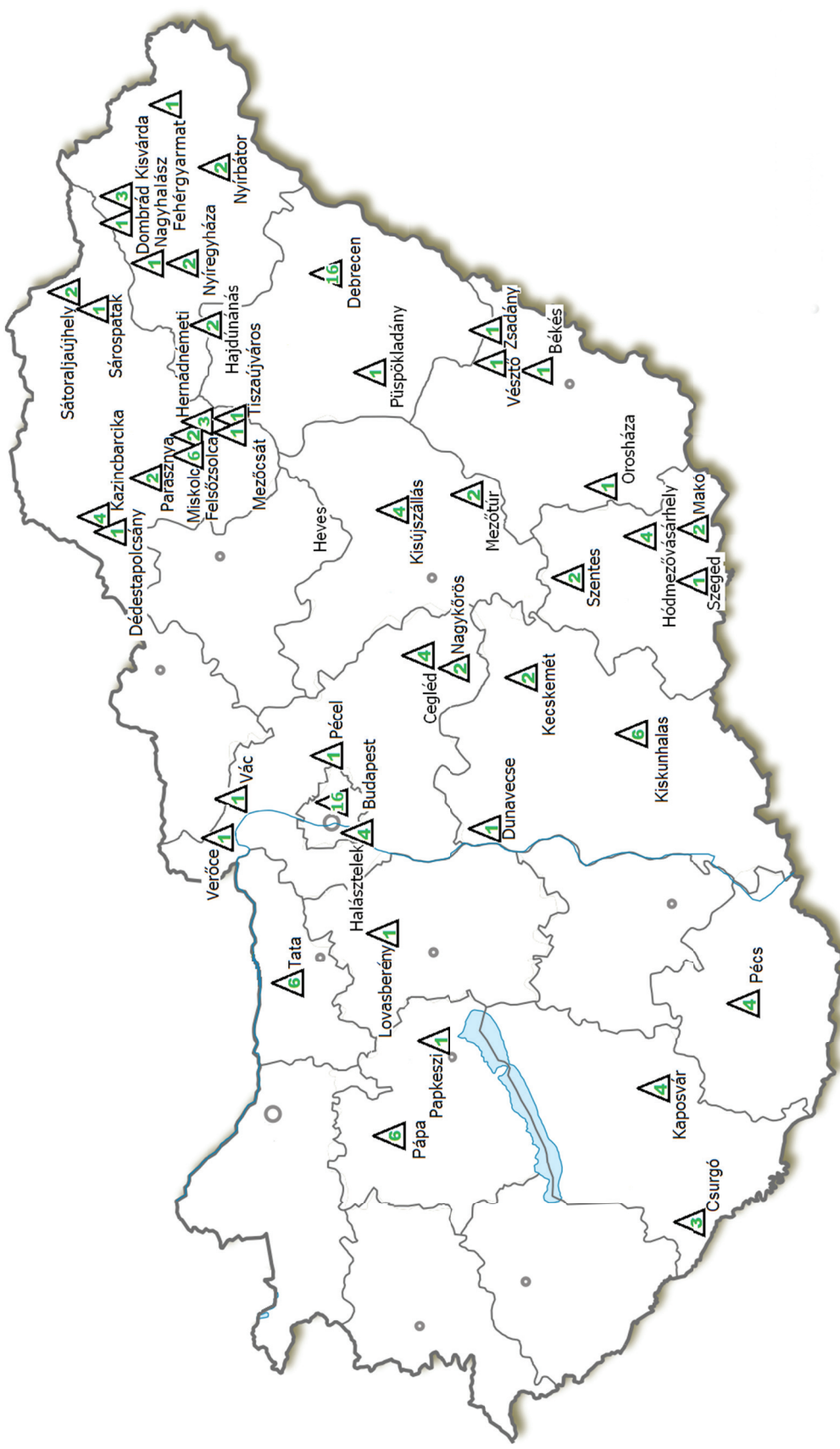
Rendezvényeink mellett segédanyagokkal, mintadokumentumokkal és személyre szabott eseti tanácsadással segítettük a református köznevelés pedagógusainak munkáját. A rendezvényekkel való résztvevői elégedettség kiemelkedően magas volt (összesítve ötös skálán 4,89) az elmúlt esztendőben.

4.2.8. Tanügyigazgatás

Folyamatos tanügy-igazgatási tanácsadásunk fókuszában elsősorban a pedagógus-életpályamoddellel kapcsolatos munkáltatói feladatok, a besorolás kérdései, illetve a speciális munkáltatói, munkavállalói kérdések álltak. A 2015. januári besorolásokkal kapcsolatosan több melléklettel kiegészített átfogó szakmai állásfoglalást adtunk ki, illetve folyamatosan segítettük az intézmények munkáját az intézményi önértékelésben, minőségfejlesztésben is. Munkatársaink rendszeresen adnak tanácsot konkrét eljárásjogi kérdésekben (pl. fegyelmi ügyek) is. Rendszeresen foglalkozik tanügy-igazgatási kérdésekkel két vezetői programsorozatunk, a Kelemen Gabriella és Márkus Gábor által koordinált IGI-Klub (Igazgatói Klub) és a Szabadi Edit által szervezett Óvodavezetői értekezlet is. A református köznevelési törvény előírásainak megfelelően folyamatosan véleményezzük és hagyjuk jóvá az intézmények hittan helyi tanterveit. Az Oktatási Hivatal tájékoztatása szerint a református intézményrendszerben 137 pedagógusminősítési és tanfelügyeleti szakértő került mesterpedagógus fokozatba. A vonatkozó jogszabályok szerint az egyház által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok minősítésével kapcsolatban a bizottsági elnök személye az, akit az adott bevett egyház által összeállított, preferált listából választ ki az Oktatási Hivatal.

Református mesterpedagógusok tanácskozása

A településen lévő szakértők száma

Megyeszékhelyek

Református PÉM - PSZE szakértők (137 fő)
 készítette: Bánné Mészáros Anikó RPI 2016. január

4.2.9. Pedagógusok képzése, továbbképzése

Az RPI-nek a 2010-es évek elején két akkreditált pedagógus-továbbképzése volt, melyek akkreditációja 2014-re lejárt. 2016-ra nyolc továbbképzésünk kapott indítási engedélyt, ezek a következők:

- Megújuló latintanítás (30 órás)– alapítási engedély száma: 23/26/2015
- A keresztyén pedagógia esszenciája (30 órás) – alapítási engedély száma: 23/162/2015
- Bibliodramatikus eszközök használata a katechézisben (30 órás) – alapítási engedély száma: 23/241/2015
- Élménypedagógia (hittanoktatóknak és pedagógusoknak) (30 órás) – alapítási engedély száma: 23/352/2015
- Külső és belső mérési eredmények feldolgozása és hasznosítása az iskolákban (30 órás) – alapítási engedély száma: 107/95/2016
- Szeretetlenyek a pedagógiában (30 órás) – alapítási engedély száma: 27282/68/2016
- A tanári szemléletmód és gyakorlat megújítása – A tanulás tanítása (60 órás) – alapítási engedély száma: 23/30/2015
- A protestáns egyházi ének tanítása (120 órás) – alapítási engedély száma: 23/126/2015

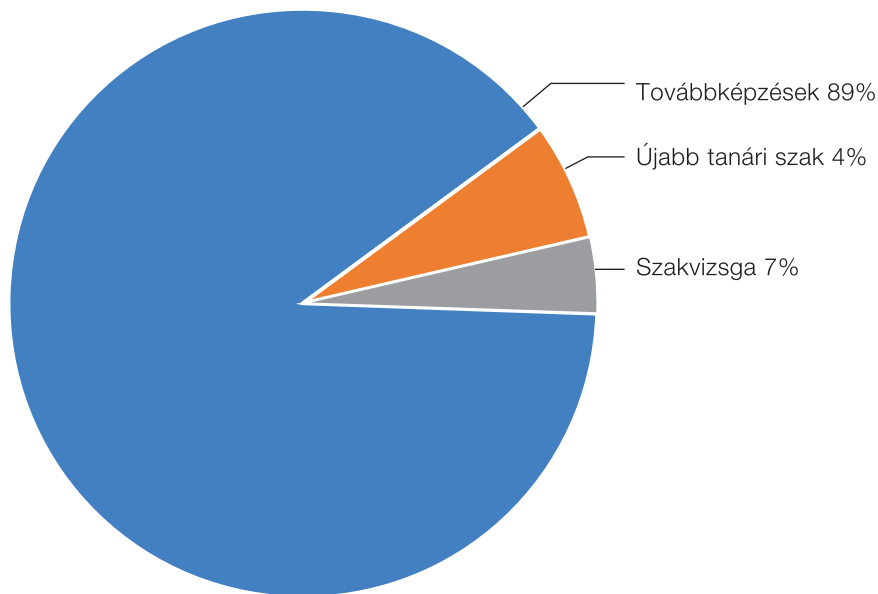
Az akkreditáció megszerzését követő fél éven belül mindegyik képzést elindítottuk, ezáltal a képzések indokoltsága a keresleten keresztül visszaigazolóldott. Jelenleg akkreditációs eljárás alatt áll több katechetikai tárgyú továbbképzésünk.

A legalább 5 órát kitevő nem akkreditált képzésekről évente egyre több kollega részére állítjuk ki a 277/1997. Kormányrendelet szerinti részvételi igazolást. A KRE-vel közösen Szakirányú továbbképzésekről szóló tájékoztató kiadványt is kiadtunk. Szontagh Pál részt vett a KRE „Jogi szakokleveles köznevelési szakember” szakirányú továbbképzés kidolgozásában, majd szakvizsgás képessé váló továbbfejlesztésében, Kelemen Gabriellával és Bánné Mészáros Anikóval együtt az oktatásában is. Szontagh Pál és Bánné Mészáros Anikó oktatóként segítette a KRE TFK pedagógus szakvizsgás képzését.

Dr. Jakab-Szászi Andrea a KRE HTK-n doktori eljárást segített külső konzulensként, illetve a Pápai Református Teológiai Akadémián szakdolgozati külső opponensként több szakdolgozatot értékelt.

A református köznevelési törvény alapján 2015-ben is bekértük a köznevelési intézményektől éves beiskolázási tervüket. Ezek figyelembevételével aktualizáljuk pedagógus-továbbképzési katalógusunkat. Ez a katalógus jelenleg 93 képzést tartalmaz. A felmért igények alapján a pedagógusok 89%-ban továbbképzéseken szeretnék elmélyíteni tudásukat, elsősorban pályázati úton, másodsorban a Református Pedagógiai Intézet továbbképzésein. A képzési jegyzék aktualizálását és a képzési akkreditációs munka koordinálását Lőrincz Mónika felnőttképzési szakértő végezte.

Pedagógus-továbbképzési igények a képzés formája szerint, 2015/2016.

A katechetikai tárgyú képzéseket az MRE Zsinat Országos Továbbképzési és Koordinációs Testülete (OTKT) akkreditálta, így ezek a képzések lelkesztovábbképzésben is elszámolhatóak. A pedagógus végzettségűek számára az állami akkreditációs rendszerbe beszámíthatóak a szerzett kreditpontok. Más egyházi szervezetek munkáját is igyekeztük segíteni a képzéseinkkel, így tartottunk egy ingyenes képzést lelkipásztorok, vallástanárok számára 2015 nyarán a Csillagpont Református Ifjúsági Találkozón.

4.2.10. Tanulmányi versenyek szervezése

A 2014/2015. évi református versenynaptár összesen 70, a 2015/2016. tanévi 84 alkalmat tartalmaz. Ez a 36 képzési hetet figyelembe véve több, mint heti 2 verseny. Az RPI rendezőként a Jane Haining Angol Nyelvi Emlékverseny szervezésében vesz részt. 2015 júniusában versenytámogatási pályázatot írtunk ki, melynek keretében lehetőség nyílt a 2015/2016-os tanév református versenyek anyagi támogatására is. 2016-ban a pályázatot megemelt keretösszeggel újra kiírtuk. A 2016. évi pályázat győztesei:

Intézmény neve	Intézmény székhelye	Verseny megnevezése	Megítélt támogatás
Szentendrei Református Gimnázium	Szentendre	Áprily Lajos verseny	70.000 Ft
DRK Dóczy Gimnáziuma	Debrecen	Szabó Magda Versmondó Verseny	60.000 Ft
Bocskai István Református Oktatási Központ	Halásztelek	Bocskai István Református Műveltségi Vetélkedő	60.000 Ft
Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnáziuma	Kiskunhalas	Református Középiskolák Országos Kémia Versenye	50.000 Ft
Irinyi János Református Szakközépiskola	Kazincbarcika	Irinyi János élete és kora - országos műveltségi verseny	30.000 Ft
Dr. Enyedi Andor Református Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde	Mezőcsát	„Törd a fejed!” játékos matematika verseny óvodásoknak	30.000 Ft
Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI	Miskolc	Bibliaértő Angol Nyelvi Verseny	30.000 Ft + angol nyelvű Bibliák a résztvevőknek

Intézmény neve	Intézmény székhelye	Verseny megnevezése	Megítelt támogatás
Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola	Felsőzsolca	„Ifjúság, gyöngykoszorú...” népdaléneklési verseny	20.000 Ft
Szivárvány Református Óvoda	Berettyóújfalú	„Az Úr csodái” rajzverseny	15.000 Ft

RPI versenytámogatás, 2016/2017.

A pályázat keretein kívül – eddigi vállalásunknak megfelelően – különdíjjal továbbra is támogatjuk az Ábrahám Örzse és a Jane Haining Angol Nyelvi Emlékversenyeket.

2016/2017-ben az RPI szakmai közreműködőként vesz részt az Oktatási Hivatal Re:formáció című művelődéstörténeti vetélkedőjének lebonyolításában.

A tanulmányi versenyek koordinálását Görög Tímea pedagógiai szakértő végzi, aki egyszersmind az RPI delegáltja az Országos Református Tehetségsegítő Tanácsban.

4.2.11. Tanulótájékoztató

Megújult honlapunk Tanulótájékoztató felületén nyújtunk segítséget a diákönkormányzatok működtetéséhez. A diákok pályaeorientációját felvételi tájékoztatókkal, nyílt napok meghirdetésével segítettük – a KRE-vel együttműködve. 2014 szeptemberétől Rozgonyi Zoltán pedagógiai szakértő vezetésével külön szakmai munkacsoportot szerveztünk az Iskolai Közösségi Szolgálat fejlesztésére, melynek munkájába nemcsak pedagógusok, de diákok is bekapcsolódtak. Jó gyakorlataik honlapunkon is megtekinthetők. 2015-ben a diákönkormányzatokat segítő pedagógusoknak műhelyfoglalkozást, a diákönkormányzat felnőtt és diák vezetőinek szakmai napot tartottunk. Elkészült a református oktatási intézmények egységes felvételi tájékoztató adatbázisa is. 2016-ban a tanulótájékoztatói és diákmentorálási tevékenység fő fókuszába a cserkészmozgalommal való együttműködés került.

4.2.12. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése

Intézményünk számos háttéranyagot, segédletet (jogszabályi, mérésmetodikai) készített el az intézmények számára a témában. Kontakt tanácsadói tevékenységünk elsősorban a szenvedélybetegségek prevenciója, a mentálhigiénés képzések és az intézményen belüli mérések támogatása formájában realizálódik.

4.3. Pénzügyi keretek

Nagy Jánosné gazdasági vezető

Az RPI a fenntartó által elfogadott költségvetés alapján végzi tevékenységét. Az elmúlt évek feladatbővülését és a személyi állomány növekedését természetesen követték a költségvetés sárokszámái is. A költségvetési forrásokat pályázati és egyéb támogatási források felkutatásával és megszerzésével egészítjük ki. 2015-ben a Magyarországi Református Egyház ajánlattételi eljárásán elnyertük az „Országjáró előadások” projekt megszervezésének lehetőségét,

az MRE TÁMOP 3.1.17-15-2015-0004 pályázata keretében átengedett tárgyi eszközöket, és továbbra is élvezzük az OGO Alapítvány támogatását. 2016-ra az OGO Alapítvány támogatásán túl elnyertük az EMMI Reformáció Emlékbi-zottság és a Nemzeti Tehetség Program több pályázati támogatását is.

2014 őszén átdolgoztuk, 2015 őszén aktualizáltuk az Intézet összes gazdálkodással összefüggő szabályzatát, ezek további aktualizálása folyamatos feladat. Az Intézetben lefolytatott könyvvizsgálat, számvizsgálat és belső ellenőrzés mindent példás rendben talált. Utolsó lezárt költségvetésünk teljesítése kiemelkedően jónak mondható.

JÖVŐKÉP

5. FEJEZET

5. JÖVŐKÉP

5.1. Köznevelési szolgáltatások

Jelen beszámolóunk vállalt műfajánál fogva sem lehet más, mint pillanatfelvétel. A magyar köznevelés – és annak szerves részeként a református köznevelés – dinamikusan változó, nem egyszer forrongó világ. Az elmúlt esztendőekben jelentősen átalakult az a jogszabályi és szervezeti keretrendszer, amelyben szolgálatunkat végezzük. Visszatekintve azonban a mögöttünk hagyott 20 esztendőre, erőt meríthetünk abból, hogy tapasztalataink szerint a külső körülmények kihívásaira adott proaktív válaszadás intézetünk egyik erőssége. Munkatársaink a hazai köznevelési rendszer ismert és elismert szereplői, akik nemcsak elszenvedői, hanem sokszor alakítói is a változásoknak.

A köznevelési szolgáltatásban a közeljövő nagy feladatának a **pedagógus-továbbképzési** eredményeink megtartását és fejlesztését tartjuk. Az állami továbbképzési rendszer átalakulóban van – egyházunk vezetésével együtt mindent megteszünk annak érdekében, hogy a formálódó új struktúrában is meg tudjuk őrizni a református pedagógus-továbbképzés sajátosságait és eredményeit. A jogszabályi változások közepette elementáris az igény a **tanügy-igazgatási** szolgáltatásra, amely naprakészséget, jogszabályismeretet és az iskolák világának alapos gyakorlati ismeretét várja el a szolgáltatásban dolgozóktól. Ügyelnünk kell ugyanakkor arra, hogy az adminisztrációs és tanügy-igazgatási tanácsadás ne szorítsa háttérbe a szakmai segítségnyújtást. Erősíteni szeretnénk **szaktanácsadói szolgáltatásunkat**, elsősorban egyre több és tartalmasabb szakmai nap, műhelyfoglalkozás szervezésével. Mérés-értékelési szolgáltatásunkban a református iskolák jó gyakorlatainak terjesztését, a hozzáadott pedagógiai érték vizsgálatát, valamint az óvodai mérés-értékelési munka fejlesztését tartjuk legfontosabb feladatunknak. **A tanulótájékoztató** fókuszába a cserkészmozgalommal való minél szorosabb együttműködést állítjuk. A **versenyszervezésbe** egyre aktívabban kapcsolódunk be, nemcsak pályázati támogatóként, hanem versenyszervezőként is megjelenünk. Erre jó alkalmat ad a Reformáció 500 éves jubileuma, amelyre a Református Pedagógiai Intézet rajz- és angol nyelvi emlékverseny megszervezésével is készül, valamint szakmai közreműködőként vesz részt a Reformáció

Emlékbizottság országos tanulmányi versenyének megszervezésében. Mind-eközben nem szabad megfeledkeznünk a lemaradókról, a lemorzsolódással veszélyeztetettekről sem. Konferenciáink, képzéseink kiemelt területe az oda-fordulás pedagógiája, a mentálhigiénés tanácsadás, az elesettek körében végzett missziós szolgálat.

Kapcsolatrendszerünk egyre kiterjedtebb. Nemcsak a református egyhá-
zon belüli társintézményekkel, de más felekezeti pedagógiai intézetekkel, az
állami oktatásirányítás és pedagógiai szolgáltatás szervezeteivel is szoros, ér-
demi kapcsolatokat alakítottunk ki. Munkatársaink révén jelen vagyunk a refor-
mátus pedagógusképzésben (Károli Gáspár Református Egyetem, Debreceni
Református Hittudományi Egyetem). Nemzetközi kitekintésünk széleskörű, élő
szakmai kapcsolataink vannak nemcsak a Kárpát-medencében, hanem Nyu-
gat-Európában (elsősorban Hollandiában) is.

5.2. Katechetikai szolgáltatások

A Katechetikai Műhely a már elkezdett szakmai megújító és támogató fe-
ladatát kívánja folytatni a jövőben is. Ez azt jelenti, hogy a **nyomtatott hit- és
erkölcsstan taneszközök** területén az 1-12. évfolyam tankönyveit és munkafü-
zeteit a kísérleti tapasztalatok összegyűjtése után egy tartós változatba vezet-
jük át. Ezzel természetesen nem ér véget a munka, hiszen az RPI figyelemmel
kívánja kísérni a tudásértelmezés változásait és a módszertani, szakmai fej-
lődés lehetőségeit is. A **digitális taneszközfejlesztés** egy magasabb szintjét
tervezzük, melynek során a tanári segédletek átdolgozása és mélyítése, bőví-
tése, valamint az e-könyvek és IKT eszközök kidolgozása áll előttünk. Ennek
részeként folytatódik az **online katechetikai feladatbank** fejlesztése, szak-
mai tartalmak, feladatok készítése. Jelen kiadvány megírásakor a pilot verzió
már elindult, és 2000 fölötti a feltöltött feladatok száma, amelyek 340-nél több
felhasználóhoz jutottak el.

Új igényként jelent meg a **hittanoktatás speciális kompetenciáit tartal-
mazó felmérés** és szakmai anyag kidolgozása, melynek háttérmunkálatait
2017-re tervezzük. A **speciális területek katechézisének** támogatása szintén
fontos területe az elkövetkezendő évek fejlesztési szándékainak. Itt szeret-
nénk nagyobb hangsúlyt fektetni azoknak az ötlettáraknak, háttéranyagoknak,

feladatoknak a kidolgozására és kézbeadására, amelyekkel a tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő tanulók, hátrányos helyzetű diákok, illetve a fogyatékkal élők hitbéli nevelését segíthetjük.

A **szakmai kapcsolattartás** továbbvitele szintén célunk. Határainkon belül szeretnénk az MRE felsőoktatási intézményeivel való szakmai kapcsolatunkat megerősíteni. Ezen kívül támogatni kívánjuk a határainkon túli magyar reformátusság katechéziséét. 2014-től kezdődően a Romániai Református Egyház és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház jelezte több fórumon (szóban és írásban) azt a szándékát, hogy szeretné az új hittan tantervet és taneszközöket a saját hittanoktatásában is fölhasználni. Az RPI, lehetősége szerint, ezt a szakmai folyamatot támogatja és nyomon követi jelenleg is.

A jövőben szeretnénk a Református Pedagógiai Intézetet megőrizni annak, amivé az elmúlt évtizedekben Isten kegyelméből válhatott: meghatározó jelentőségű szellemi műhelynek, minél szélesebb körben ismert és elismert szolgáltató intézménynek, a református köznevelés szakmai katalizátorának.

A reformáció tanítása-a tanítás reformációja konferencia 2016

MELLÉKLETEK

ELEMZÉS A REFORMÁTUS KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK KÖRÉBEN VÉGZETT PARTNERI ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS- RŐL (KIVONAT)

Országjáró konferencia Debrecen 2015

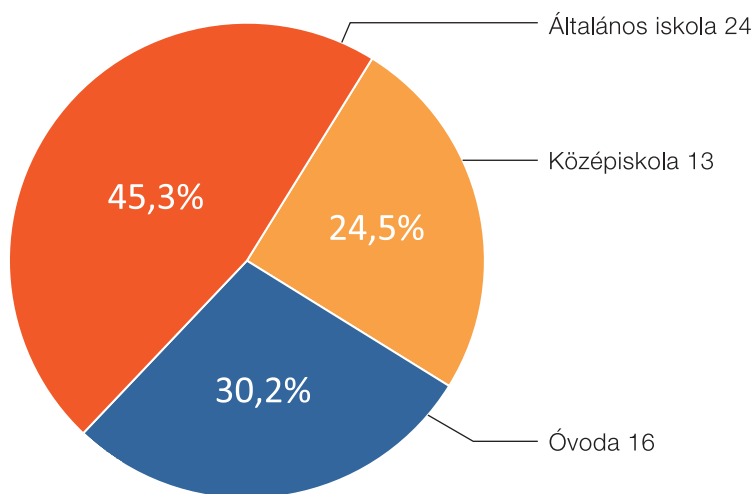
Bevezető

A Református Pedagógiai Intézet 2016 júniusában immár harmadik alkalommal végzett online elégedettségmérést legfontosabb partnerei, a református köznevelési intézmények körében annak érdekében, hogy további munkája során a partneri igényeknek még inkább megfelelő szolgáltatást nyújtson. Az online kérdőívet 2014-ben 28, 2015-ben 60, 2016-ban 53 intézmény töltötte ki. Ez utóbbi szám a köznevelési intézményeinknek több mint 30 százalékát jelenti. Fejlesztési munkánkban nagyon fontos a tendenciák vizsgálata is, ezért az összevethető 2014-es, 2015-ös és a 2016-os eredményeket egymás mellett közöljük.

Kitöltők

Ebben az évben a kérdőív elején rákérdeztünk, hogy melyik iskolafokozat-hoz tartozik a kitöltő intézmény.

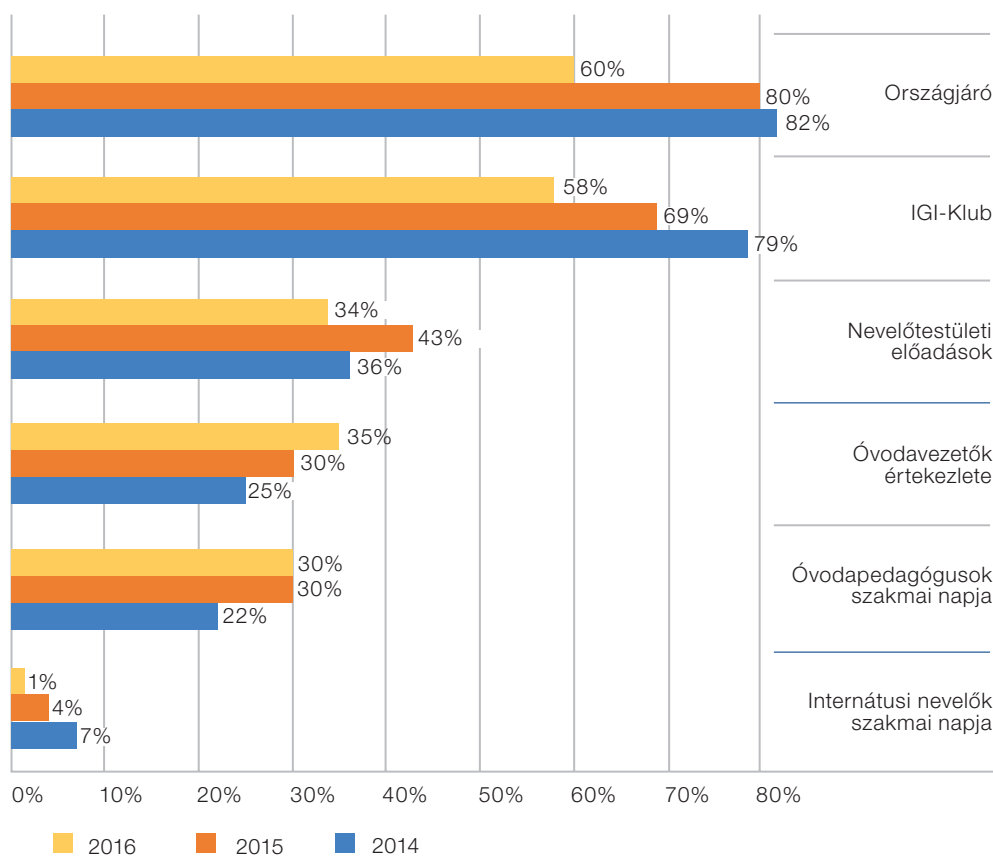
Minden iskolafok megfelelően reprezentálva van. A középiskolák aránya a kérdőív kitöltői között kissé magasabb, mint a református intézményrendszerben meglévő arányuk. A képet árnyalja, hogy sok a kettős vagy még több iskolatípust is magában foglaló intézményünk van, melyek általában a jelen lévő legmagasabb iskolafokkal, vagyis középiskolaként határozzák meg magukat.

Szakmai rendezvények

A kérdőív első részében az RPI szakmai rendezvényeivel kapcsolatos kérdéseket tettünk fel.

A 2013/2014-es tanévben 12 féle, a 2014/2015-ös tanévben 20 féle, és a 2015/2016-os tanévben 22 féle rendezvény szerepelt a kínálatunkban. Az RPI aktualitásokra való érzékenységét és megújuló képességét jól tükrözi, hogy a 22 rendezvény közül hat mindhárom évben megrendezésre került, 5 olyan rendezvény volt, amelyet a tavalyi tanévben indítottunk el, egy rendezvényt egy év kihagyás után újra meghirdettünk és 10 teljesen új rendezvénnyel is előálltunk. (Ezek között szerepel konferencia, mely műfaját tekintve nem, csak témája miatt számít újnak.)

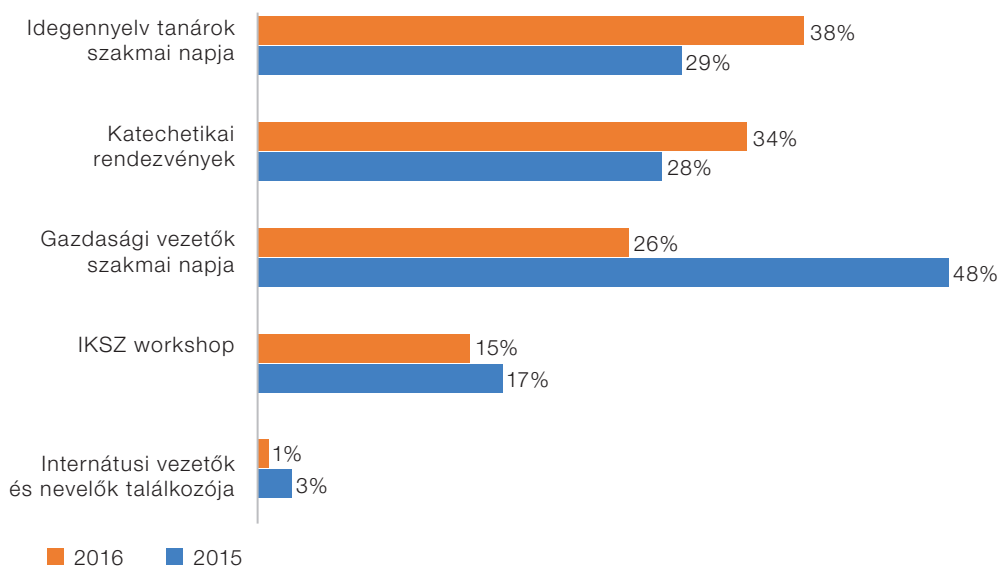

*Évente megtartott rendezvények látogatottság szerinti sorrendje az elmúlt három tanévben
(A válaszolók hány százaléka vett részt az adott rendezvényen.)*

Az egyes rendezvények látogatottságát nagymértékben befolyásolta az a tény, hogy mennyire széles rétegeket szólít meg. A már hagyományosnak mondható rendezvényeink közül a sort – 60%-kal – az Országjáró vezeti, mely aktuális plenáris témáival és sokrétű szekciókínálatával minden iskolatípus részvevőjéhez szólt. Az Országjáró mint speciális RPI rendezvény kissé veszített a látogatottságából. Ennek nagyon kézenfekvő oka van: az Országjáró az előző tanévekhez képest a 2015/2016-os tanévben csupán egy alkalommal, 2015 augusztusában (több helyszínen) került megrendezésre.

Látogatottság szempontjából az IGI-klub áll a második helyen 58%-kal. Ennek látogatottsága is csökkent az előző évekhez képest, de ennek hátterében az állhat, hogy a köznevelést érintő, az IGI-klubban feldolgozott témák 2015-re némileg nyugvópontra kerültek, és a feldolgozott témák sürgető voltak meg-

szűnése miatt kevesebb volt az érdeklődő intézményvezető. A nevelőtestületi előadások továbbra is jó arányban vannak jelen. Ezek témái a minősítés, portfólióírás felől elmozdultak a belső önértékelés, majd a tanév második felében a konkrét pedagógiai-szakmai témák irányába. Az óvodavezetők értekezletének látogatottsága nőtt, míg az Óvodapedagógusok szakmai rendezvénye is jó arányt mutat. Az összehasonlítást árnyalja, hogy intézményeink közel egyharmada óvoda, és a kérdőívet kitöltők között is ilyen arányban jelentek meg.

*Az elmúlt két tanévben belépő rendezvényeink látogatottság szerinti sorrendje
(A megkérdezettek hány százaléka vett részt az adott rendezvényen)*

Az Internátusi nevelők szakmai napja csak egy szűk réteget érint, így adódott a csekély arányú látogatottsági mutató, mely az előző tanévhez képest tovább csökkent.

A két tanév feltüntetett rendezvényei közül az idegennyelv-tanárok szakmai napja volt a leglátogatottabb 38%-kal. Ez az előző évinél közel 10%-kal magasabb arány. Úgy tűnik, hogy a tavalyi kezdeményezés hosszabb távon is jelentkező igényeket elégít ki. A katechetikai rendezvények látogatottsága is jelentősen nőtt. Ezek iránti igényt folyamatosan tapasztaljuk a mindennapos megkeresések során is. A gazdasági vezetők szakmai napjának látogatottsága némileg csökkent. Az „Iskolai közösségi szolgálat” workshop – Jó gyakorlat börze látogatottsága stabil, az érintett középiskolák számának megfelelő arányban van jelen.

*2015/2016-os új rendezvényeink látogatottsági sorrendje
(A megkérdezettek hány százaléka vett részt az adott rendezvényen)*

A 2015/2016-os tanévben 10 féle új rendezvényünk volt. Ezek közül a legnagyobb látogatottságot az egyházi ének szakmai nap hozta 53%-kal.

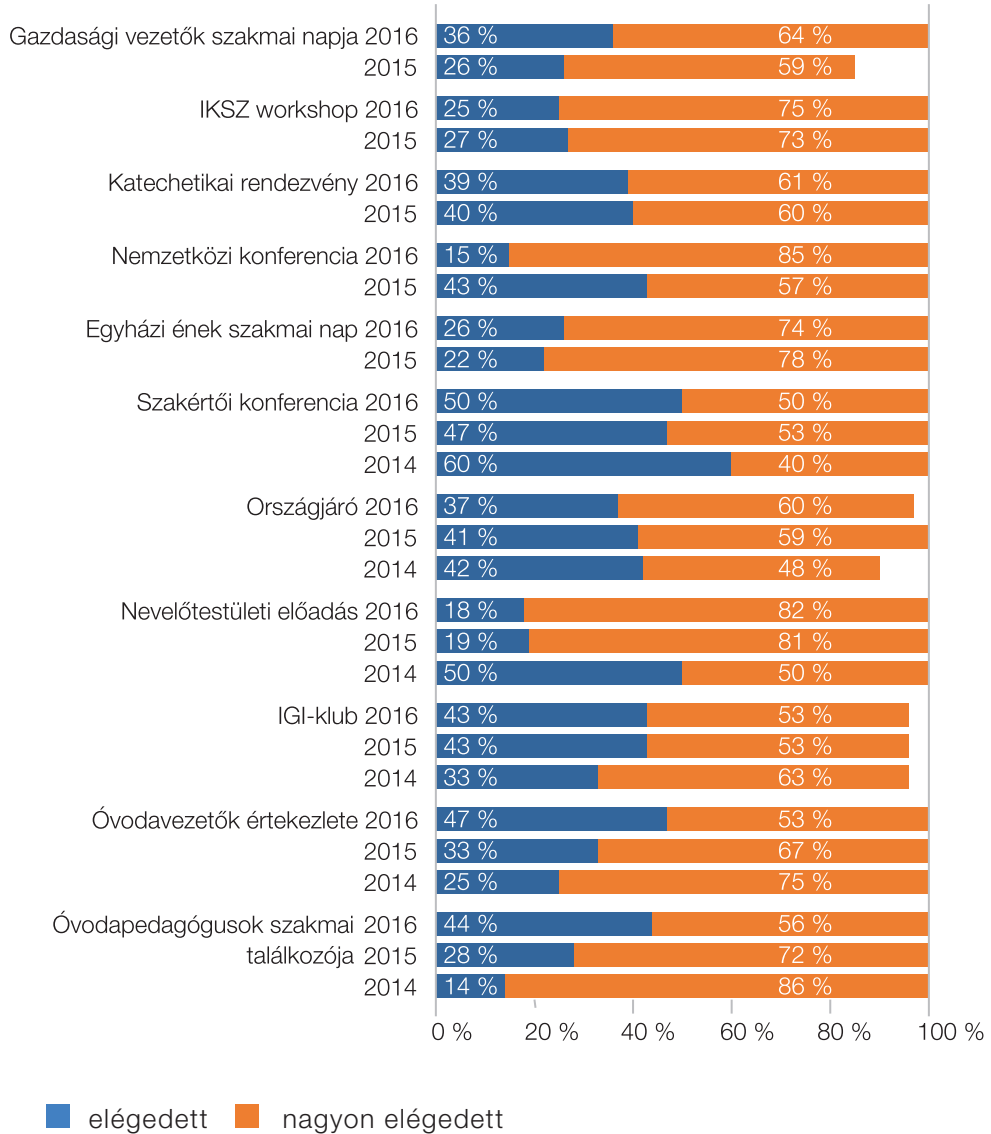
A PSB képzés 36%-kal a második leglátogatottabb volt. Ez a rendezvény a pedagógusok személyes előmenetelét biztosító portfólió írásához, feltöltéséhez kapcsolódott. A természettudományos napok kémia és természetismeret, földrajz témakörben kerültek megrendezésre, ahol az érintett tárgyakat tanító kollégák viszonylag szűk, de a tantárgyi információkra, módszertani ötletre nyitott rétege érezte magát megszólítva. „A keresztyén, mint vezető, a vezető, mint keresztyén” konferenciát társszervezőként jegyezte az RPI. A főleg vezetőket megcélzó rendezvény látogatottsága az előzetes elvárásaink szerint alakult.

Az OKM ötletbörze az intézményekben folyó pedagógiai mérés-értékelés témában adott segítséget az intézményi országos kompetenciamérés intézkedési tervének elkészítéséhez. Ez a téma intézményenként 1-2 főt, a mérés-értékelési csoport tagjait érintette, így a 24%-os látogatottság szintén megfelelőnek mondható.

A diákönkormányzat szakmai nap hiánypótló rendezvényünk volt. Remélhető, hogy további sikeres rendezvények lesznek ebben a témában is.

A Történelemtanárok szakmai napja több helyszínen került megrendezésre. Látogatottsága megfelelőnek mondható.

A mesterpedagógus szaktanácsadók szakmai napja csak az ebben érintett kb. 50 fő pedagógust célozta meg. A valós részvétel a jelenléti ív szerint az itt mutatkozó aránynál (és létszámnál: 5 fő) lényegesen több volt, de mivel ezt az intézményi kérdőívet az iskolavezetés töltötte ki, számukra nem feltétlenül volt ismert, hogy mesterpedagógus munkatársaik pontosan milyen rendezvényen vettek részt a szakmai napjukon.

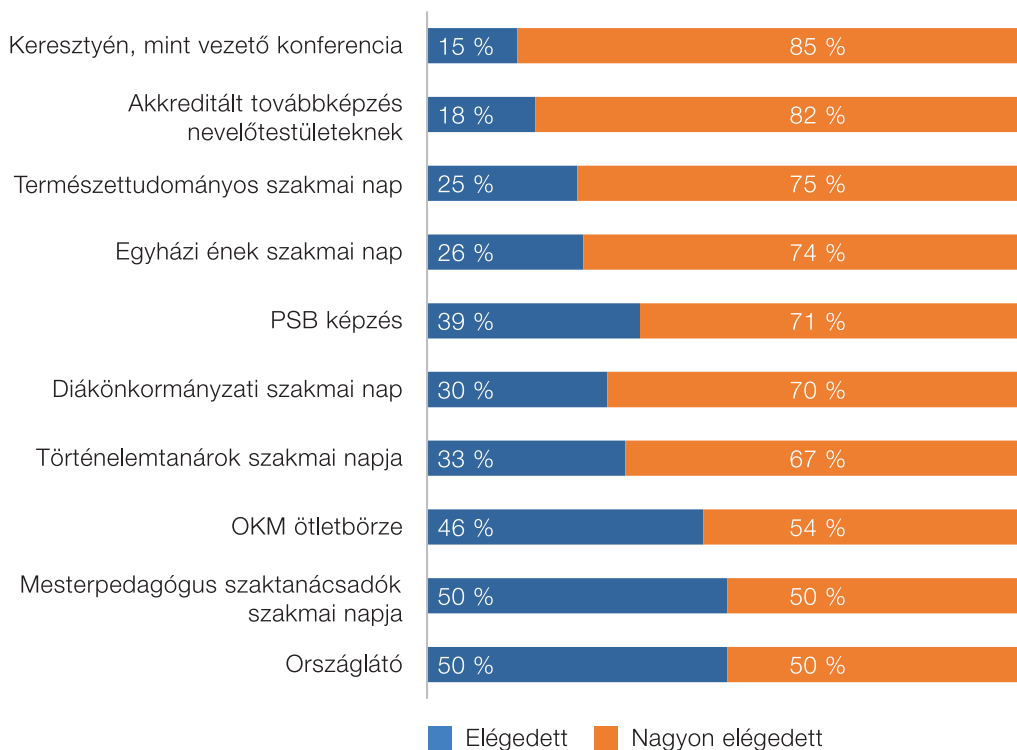
Az előző tanévek rendszeresen megtartott rendezvényeinek elégedettség mutatói
(Csak a legalább 5 visszajelzést kapott rendezvények)

Az előző tanévekben rendszeresen (legalább két tanévben) megrendezett alkalmaink elégedettségi mutatói nagyfokú elégedettségről tanúskodnak.

A diagramon az „Elégedett” és a „Nagyon elégedett” kategóriát is megjelöltük. Az „Elégedett” és a „Nagyon elégedett” válaszok összegzése csak néhány esetben nem adja ki a 100%-ot (Országjáró, IGI-klub). Ezek a legbővebb körhöz szóló rendezvényeink, és mint ilyen, nehéz mindenki számára maximálisan megfelelni. Ezen rendezvények témáját az elmúlt években az oktatásügy, a jogszabályi változások adták – és ezek sokszor nem találtak pozitív fogadtatásra, mely akaratlanul kivetült a rendezvény értékelésére is.

Az Országjáró és az óvodapedagógusi rendezvények elégedettségi mutatói valamelyest romlottak, míg a gazdasági vezetők szakmai napjának elégedettsége nőtt.

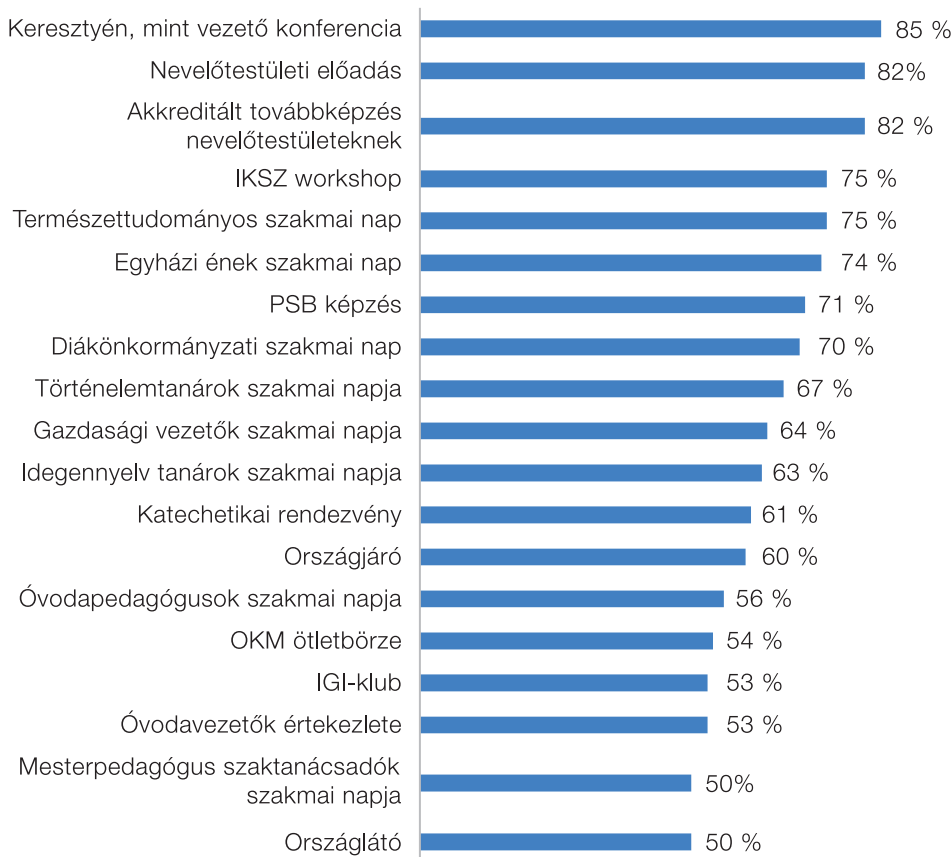
Ha kifejezetten a „Nagyon elégedett” kategóriát vizsgáljuk, akkor a nevelőtestületi előadás áll az élen. Ezeket a megrendelő iskola igényeihez mérten alakítjuk, így elvárható a minél nagyobb arányú „Nagyon elégedett” kategória.

A 2015/2016-ös tanév új rendezvényeinek elégedettségi mutatói
(Csak a legalább 5 visszajelzést kapott rendezvények)

Az új rendezvényekkel kapcsolatban elmondható, hogy nagyfokú elégedettséget váltottak ki. Az „Elégedett” és „Nagyon elégedett” kategórián kívül más kategóriát nem is választottak a válaszadók. A sort „Keresztyén, mint vezető” konferencia nyitja, 85%-os „Nagyon elégedett” mutatóval. Ezt szorosan követik az akkreditált pedagógus képzések a nevelőtestület számára. 70% fölötti „Nagyon elégedett” mutatót produkáltak a Természettudományos szakmai nap, az Egyházi ének szakmai nap, a PSB képzés és a Diákönkormányzati szakmai nap. Kissé lemaradt a Történelemtanárok szakmai napja 67%-kal és az OKM ötletbörze 54%-kal. A Mesterpedagógusok szakmai napjáról nagyon kis számú a visszajelzők köre, az Országglátó tanárcsereprogramban szintén jellege miatt kevesen ve(he)ttek részt, így erről is kevesen jelezhettek vissza.

Rendezvényeink a „Nagyon elégedett” elégedettségi mutató szerinti sorrendje 2015/2016 (Csak a legalább 5 visszajelzést kapott rendezvények)

A 2015/2016-os tanév rendezvényeit a „Nagyon elégedett” kategória alapján rangsorolva a „Keresztyén, mint vezető” konferencia, a Nevelőtestületi előadások és szintén a nevelőtestületnek szóló akkreditált képzések (82-82%) vezetik a sort. A következő három érték (75%-75%-74%) szintén speciális csoportokhoz szólt. A PSB képzés a 71%-os „Nagyon elégedett” mutatóval azt jelzi, hogy az egyes pedagógusok által elvégzett képzést az intézményvezetők is rendkívül hasznosnak tartják.

További, szűkebb réteget érintő rendezvények sorakoznak még a 60% felett. A katechetikai rendezvények 61%-os „Nagyon elégedett” mutatója azt is jelezheti, hogy erre a területre nincs teljes rálátása az intézményvezetőknek, hiszen ez jellemzően inkább az iskolalelkészek és a hittanoktatók/vallásstanárok szakmai területe.

Az Országjáró esetében a „Nagyon elégedett” kategória „csupán” 60%-ot kapott. Az előző években az Országjárók kapcsán az RPI saját maga számára is nagyon magasra állította a mércét, és az iskolák már komoly várakozással és elvárással tekintenek ezen rendezvény elé.

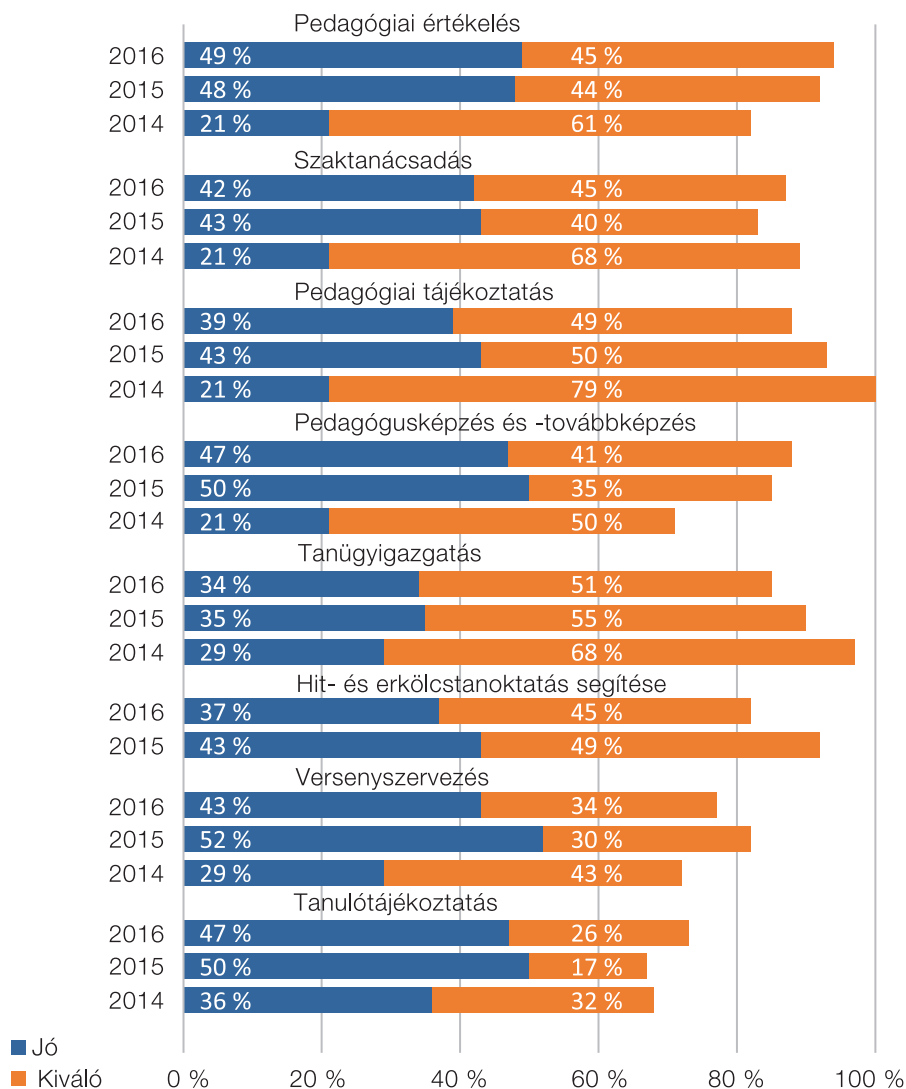
Az Óvodapedagógusok szakmai találkozója és az Óvodavezetők értekezlete esetén szintén ez lehet az ok. Az évek óta tartó magas színvonalat nehéz tovább emelni.

Az 50%-os „Nagyon elégedett” kategóriába azok a rendezvények tartoznak, melyek kisebb kört szólítanak meg, és a válaszadók egy része az „Elégedett” kategóriával jellemezte a rendezvényt. Mivel jelen felmérésünk során intézményenként egyetlen kitöltés történt, így nem feltétlenül az adott rendezvényen részt vevő, érintett szaktanár, hanem jellemzően az intézményvezető kategorizálta sorrendet látjuk.

A kérdőív kitöltése kapcsán minden rendezvényhez kapcsolódóan most is kértünk további javaslatokat, témafelvetéseket. Ezekhez kevesebb válasz érkezett, mint az előző években. A válaszok egy része témajavaslat, másik része a rendezvény helyszínével kapcsolatos kérés, és egy része nem konkrét ötlet, hanem az elismerés megfogalmazása, a köszönet szöveges megnyilvánulása.

Pedagógiai-szakmai szolgáltatások

A kérdőív második részében az RPI által nyújtott, jogszabályokban meghatározott pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdéseket tettünk fel.

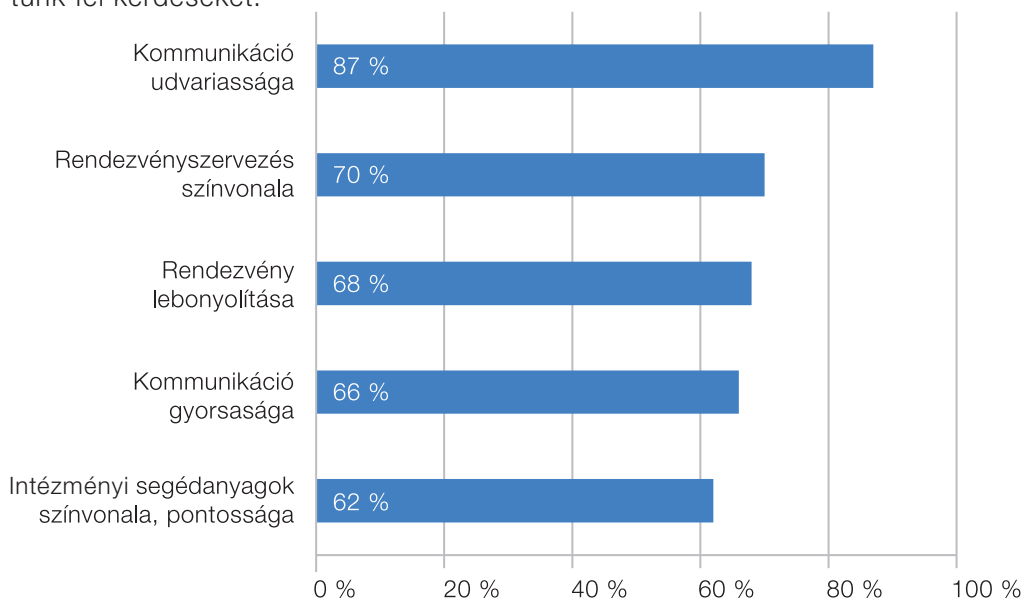

Szolgáltatási területek minőségének összehasonlítása három tanévre visszamenőleg

Az egyes szolgáltatási területeken végzett szolgáltatások minőségének megítélése kapcsán a „Kiváló” kategóriákat figyelembe véve a 2015/2016-os évben a Tanügyigazgatás került az élre 51%-kal. Ha a „Kiváló” kategória mellett a „Jó” kategóriát is figyelembe vesszük, akkor ezek együttes értéke 85%, melyet megelőz a Pedagógiai mérés-értékelés a maga 94%-ával. Magas volt az elégedettség a Pedagógiai tájékoztatás, Szaktanácsadás, a Pedagógusképzés és a Hit- és erkölcsoktatás segítése területén is. A sort a Versenyszervezés és a Tanulótájékoztatás zárja.

Az RPI kommunikációja

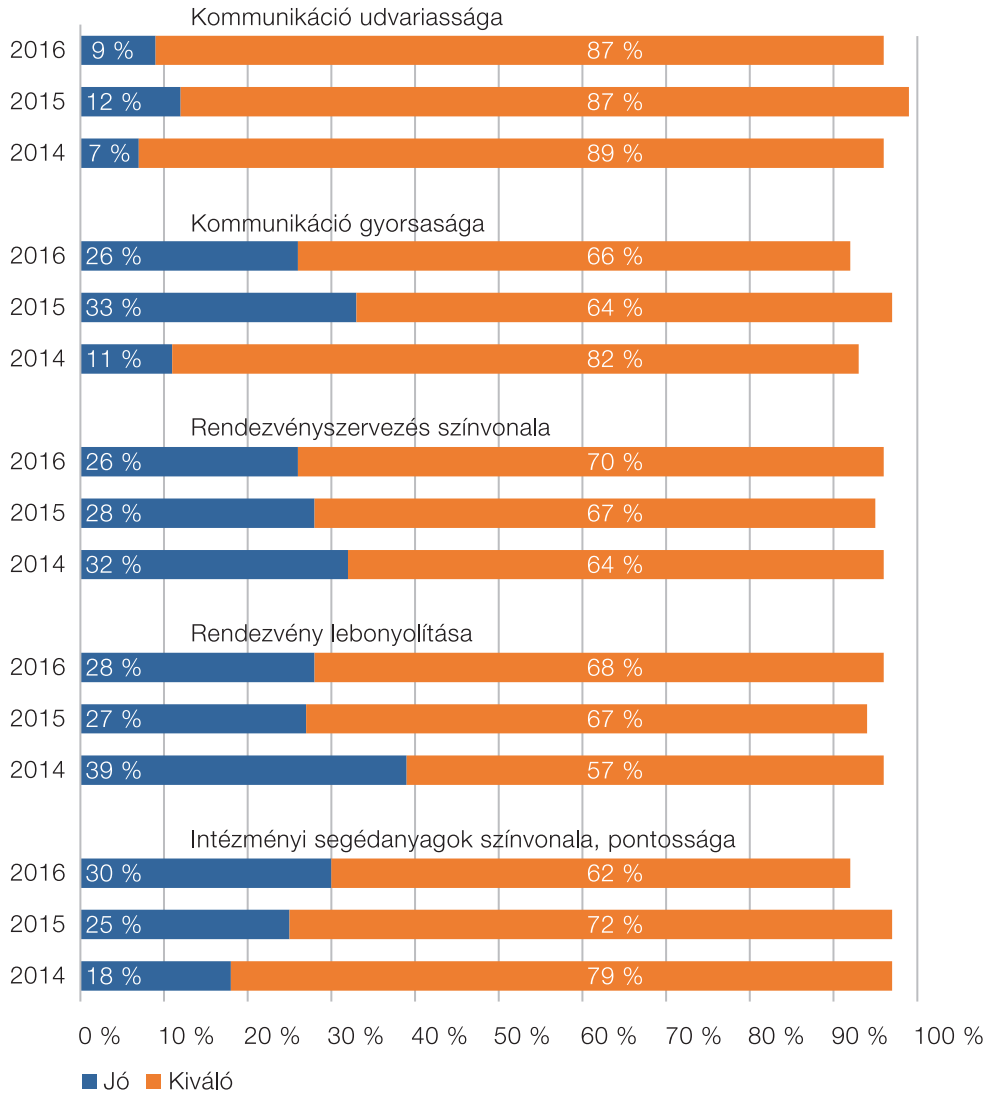
A kérdőív harmadik részében az RPI kommunikációjára vonatkozóan tettünk fel kérdéseket.

Az egyes területek kiválósági sorrendje a 2015/2016-os tanévben

Partnereink túlnyomó többsége „Kiválóra” értékelte a szolgáltatásaink biztosításának körülményeit. Évek óta vezet a kommunikáció udvariassága. Ezt követi a rendezvények színvonala, majd a rendezvények lebonyolítása és a kommunikáció gyorsasága. Az intézményi segédanyagok színvonala zárja a sort 62%-kal.

A diagramról jól látható, hogy az elégedettséget a „Kiváló” és a „Jó” kategória határozza meg. Minden területen elhanyagolható az egyéb válaszok („Megfelelő”, „Nem megfelelő”) aránya. Az elmúlt három év eredményeit összehasonlítva, minimális eltérésekkel minden területen sikerült megtartani az előző években elért jó eredményeket, sőt a rendezvények lebonyolítása és a rendezvények színvonala tekintetében a „Kiváló” minősítések aránya is nőtt. A szervezést segíti a 2014/2015-ös tanévtől bevezetésre került online jelentkezési felület, a lebonyolítás tekintetében pedig már kialakult a szokásos helyszínekkel való együttműködés rutinja.

Az RPI kommunikációjának megítélése az elmúlt három tanévben

(Az elemzést készítette: Bánné Mészáros Anikó, Szontagh Pál)

ÖSSZEFOGLALÓ A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN REFORMÁTUS ISKOLÁKBAN TÖRTÉNŐ TANÍTÁSÁVAL KAPCSOLATBAN (KIVONAT)

1.1. Előzmények

Az RPI a „református többletet” katechézis vonatkozásában az alábbi területen azonosította:

A hittanoktatás helyzete az intézményben (helyi tanterv és pedagógiai program vizsgálata, van-e jóváhagyott hittan helyi tanterv, az elfogadott taneszközt használja-e az intézmény, milyenek a hittanoktatás személyi feltételei, tanfelületi típusú óralátogatás és értékelés).

1.2. Törvényi háttér

Az MRE 2007/II. A református hittanoktatásról szóló törvénye 2.§. rendelkezik a következőkről:

„A Magyarországi Református Egyházban a református hittanoktatás történhet

- a) református egyház által fenntartott köznevelési intézményekben;
- b) más egyház által fenntartott köznevelési intézményekben;
- c) az állam által fenntartott köznevelési intézményekben;
- d) más fenntartású köznevelési intézményekben;
- e) református egyházközségekben vagy intézményekben.”

A hittanoktatás szakmai és tartalmi kérdéseit az MRE szabályozza, és az MRE katechetikai törvényei és szabályrendeletei alapján az RPI segíti a következő területeken:

- A hittanoktatásban felhasználható tankönyvek és más nyomtatott és digitális oktatási segédletek szakmai tervezése, fejlesztése, publikálása.
- Hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék készítése és gondozása tanévre vonatkozóan.
- Hit- és erkölcsstan tanterv gondozása.
- Az egyházi oktatási intézményekben lévő református hit- és erkölcsstan helyi tantervek megírásának, bevezetésének segítése; a helyi tantervek meglétének ellenőrzése. Szükség szerint helyi tantervi minták készítése, segítségnyújtás a helyi tantervek megírásában.

- Kapcsolattartás az egyházkerületi, egyházmegyei katechetikai megbízottakkal, munkájuk szakmai segítése.
- Katechetikai szaktanácsadás az MRE lelkipásztorai, hittanoktatói, vallásánárai számára megkeresés alapján.
- Katechetikai képzések, továbbképzések, szakmai napok, tájékoztatók, egyéb szakmai rendezvények szervezése és tartása.

1.3. A felmérés célja, módszere és háttere

Már évek óta igényként jelentkezik egy MRE egészére vonatkozó hit- és erkölcsstan oktatási felmérés, mely betekintést enged a katechézis aktuális helyzetébe. 2015 októberére egyértelművé vált, hogy egyházunk teljes egészét felmérni jelenleg nehezen megoldható. Az RPI saját hatáskörében ezért a református oktatási intézmények felé állított össze egy olyan online kérdőívet, melyben elsősorban az egyházi iskolákban történő hittanoktatásra vonatkozott. Ennek a következő fő szempontjai voltak:

- Állapotfelmérés a humán erőforrás, taneszközhasználat, református hit- és erkölcsstan helyi tanterv meglétére vonatkozóan.
- Szakmai tapasztalatok és visszajelzések a hittanoktatók RPI felé kommunikált igényeivel, elvárásaival kapcsolatban: képzések, segítséget igénylő területek.

A felmérés időtartama: 2015. október 20 – 2015. december 20.

Visszajelző iskolák száma: 63 db

Felmérés jellege: Online kérdőív

2016 januárjában az MRE által fenntartott iskolák számadatai a következők:

Óvoda: 70 + 1 fejlesztő (EGYMI-hez tartozó)

Általános iskola: 111 + 9 művészeti, illetve fejlesztő

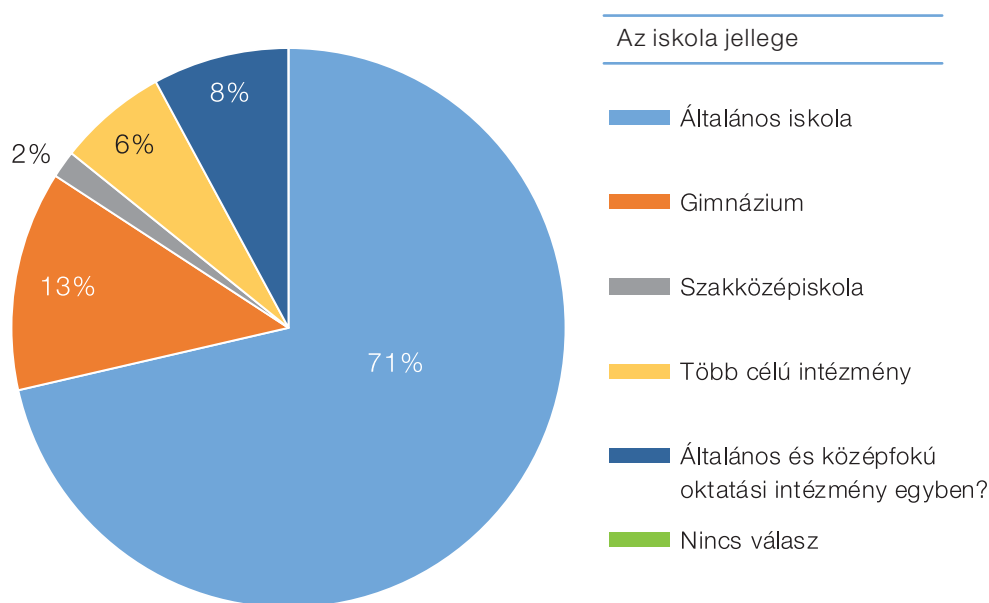
Középiskola: 40 + 2 művészeti, illetve fejlesztő

Mivel ezek között az iskolák között többcélú oktatási intézmények is vannak, ezért az összes református oktatási intézmény száma: 163 db. A kérdőívet kitöltők aránya az MRE református oktatási intézményeiben: 38,7%.

2. A kérdőíves felmérés statisztikai eredményei

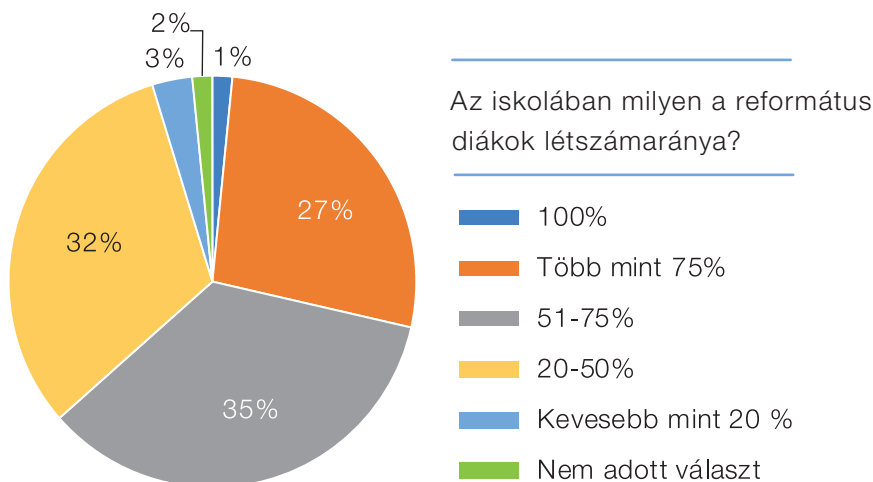
2.1. A válaszadó intézmények jellegére, létszamarányaira vonatkozó információk

Az intézménytípusra vonatkozó kérdésre mindenki válaszolt. Elsősorban általános iskolák töltötték ki a kérdőívet, illetve néhányan jelezték, hogy iskolájuk általános és középfokú oktatási intézmény is egyben. A középfokú oktatási intézmények közül gimnáziumok és 1 szakközépiskola töltötte ki a kérdőívet. Szakiskolai visszajelzés azonban nem érkezett. A beérkezett válaszok tehát a református fenntartású általános- és középiskolák, valamint gimnáziumok vonatkozásában értelmezhetők.

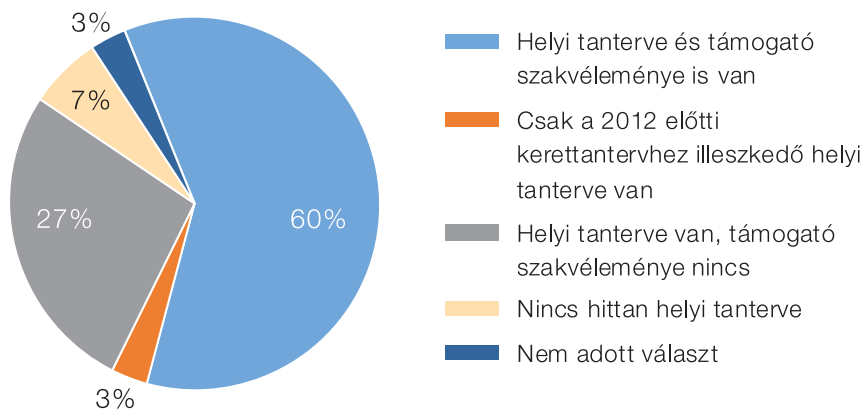
A válaszadó iskoláink közül csak egy általános iskolába járnak 100%-ban református diákok, míg a tanulók felekezeti megoszlása az intézmények nagy részében vegyes. Legnagyobb arányban 51-75%-ban vannak jelen reformátusok az oktatási intézményeinkben. Az iskolák 3%-ába főként más felekezetű tanulók járnak (a reformátusok aránya 20% alatt van az adott helyen.)

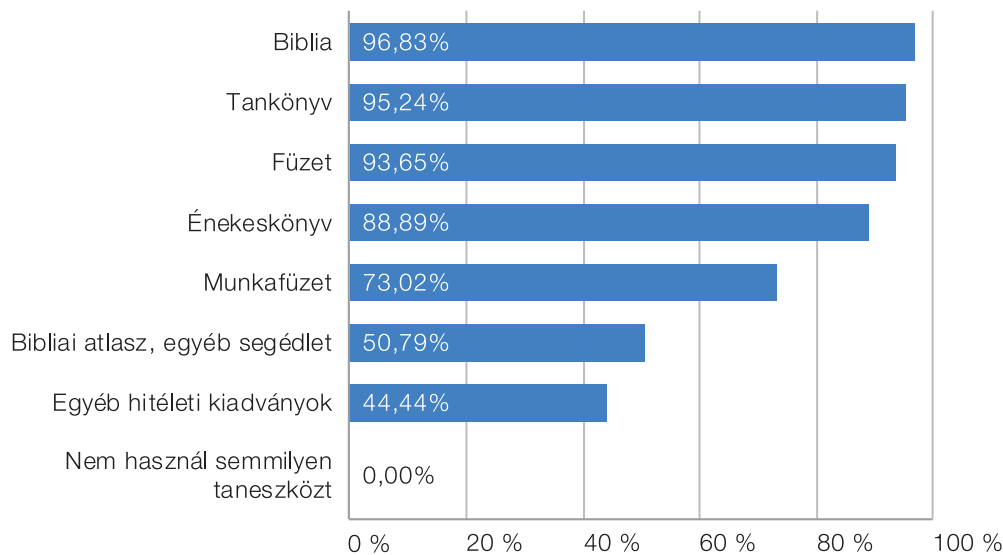
2.2. Az intézmények által használt hittan helyi tantervek és hittanoktatási segédletek adatai

2012-ben az MRE új hit- és erkölcsstan kerettantervet fogadott el. A következő évben az iskoláknak a saját helyi hittan tantervüket ehhez kellett igazítaniuk. A feladat könnyebb elvégzéséhez az RPI 8 mintát készített. Ezek a minták iskolatípusonként, és a középiskolában a csoportok összetételére hangoltan voltak elérhetőek. Az MRE belső szabályrendszere alapján minden egyházi iskolának, a tanév megkezdése előtt, támogató szakvéleményt kell az RPI-től kérnie a helyi tantervére vonatkozóan. A válaszadó iskolák 60%-ának van az aktuális, érvényes kerettantervhez igazított, RPI által látott és jóváhagyott hittan helyi tanterve. 27% még nem kérte az RPI támogató szakvéleményét a meglévő helyi tantervéhez, és a fennmaradó 13%-nak vagy a már nem érvényben lévő kerettantervhez illeszkedik, vagy nincs helyi tanterve.

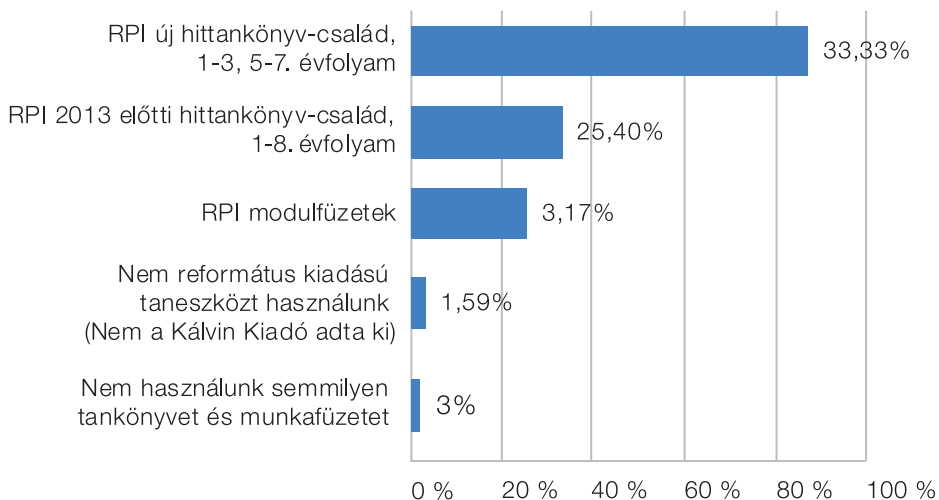
Református hittan helyi tantervek

Az MRE jelenlegi rendszerében a hittanoktatáshoz tankönyv, külön gyülekezetek és iskolák számára készült munkafüzet, illetve tanári segédlet és egyéb nyomtatott, digitális oktatási segédletek állnak rendelkezésre. 2013-tól az új kerettantervhez készült taneszközök is folyamatosan bevezetésre kerülnek. Ezek használatára kérdezve kiderült, hogy minden válaszadó használ valamilyen segédletet, az alábbi sorrendben.

Hit- és erkölcsstan oktatásához használt taneszközök

Mivel jelenleg még használatban vannak a 2012 előtti kerettantervhez illeszkedő hittankönyvek és egyéb segédletek, valamint a már új taneszközök is, ezért ezek arányára is rákérdeztünk. Ebből egyértelműen kiderült, hogy a válaszadók nagy része már az új hittan tankönyvcsaládot használja. A középiskolai modulfüzetek ebben a statisztikában csak a 3. helyen szerepelnek, de a valóságban ennél jobb helyet foglalnak el. Mivel ezek csak középiskolában használatosak, akik aránya a válaszadók között 23%, ill. a többcélú intézmények egy nem beazonosítható hányada. A valóságban tehát a középfokú oktatásra szánt modulfüzeteket a válaszadó középiskolák, gimnáziumok igen nagy, szinte 100%-os arányban használják.

Tankönyvcsaládok használata százalékos eloszlásban

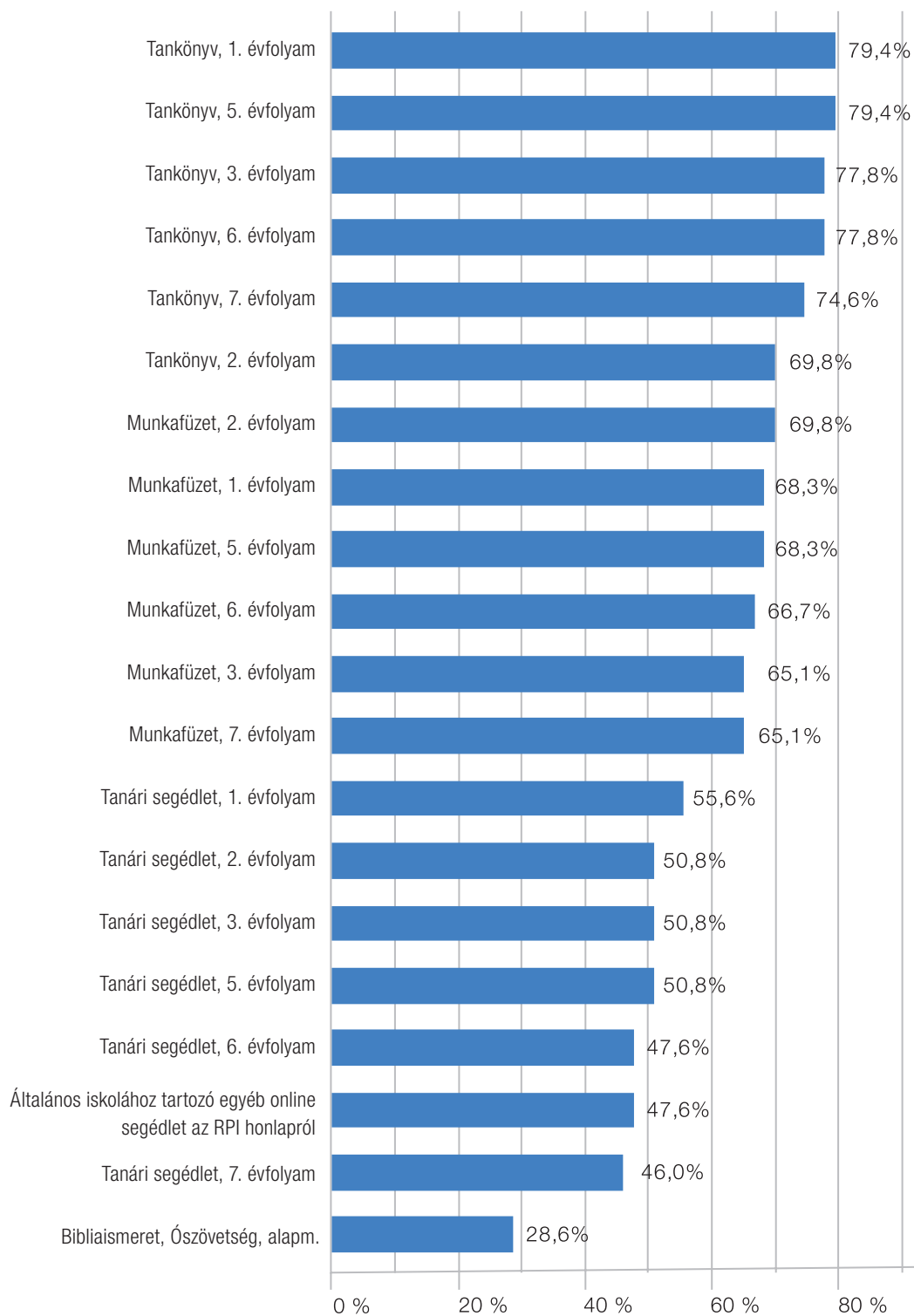
Hasonló arányokkal találkozhatunk annál a kérdésnél is, mely arra vonatkozott, hogy a hivatalos taneszközcsaládból mely kiadványokat használják leginkább az érintettek. Külön kérdés vonatkozott arra, hogy a hittanoktatást végzők és a tanulók kezében milyen taneszközök vannak. A következő oldalon található a hittanoktatók által ismert és használt eszközök statisztikája, melynek sorrendje általános iskolában a következő:

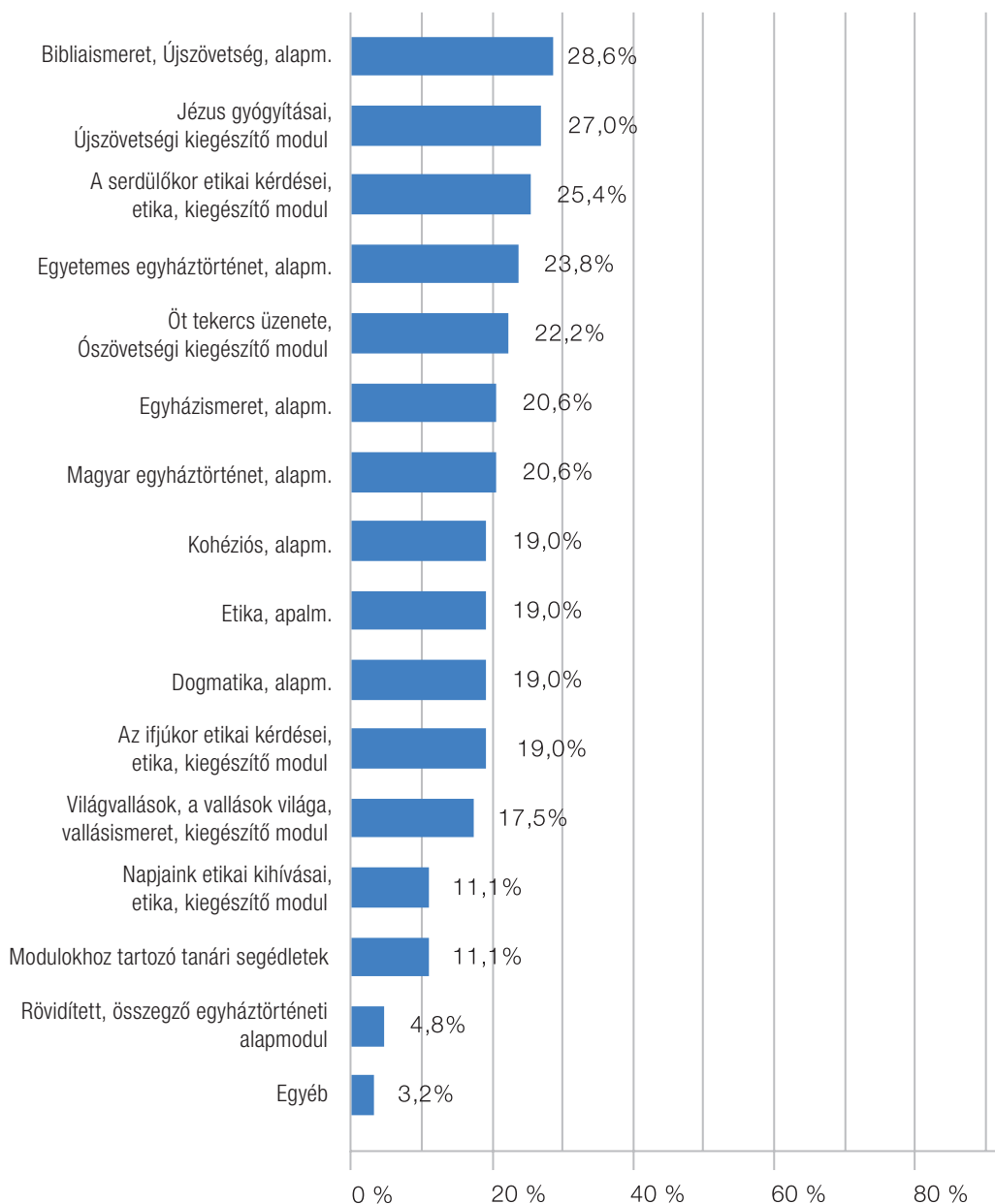
- tankönyv,
- munkafüzet,
- tanári segédlet.

A középiskola vonatkozásában a sorrend a következő:

- bibliaismereti alapmodulok,
- bibliaismereti kiegészítő modul,
- etikai, egyháztörténelmi, egyházismereti alapmodulok és kiegészítő modulok változatos sorrendben,
- dogmatikai, vallásismereti kiegészítő modulok és tanári segédletek.

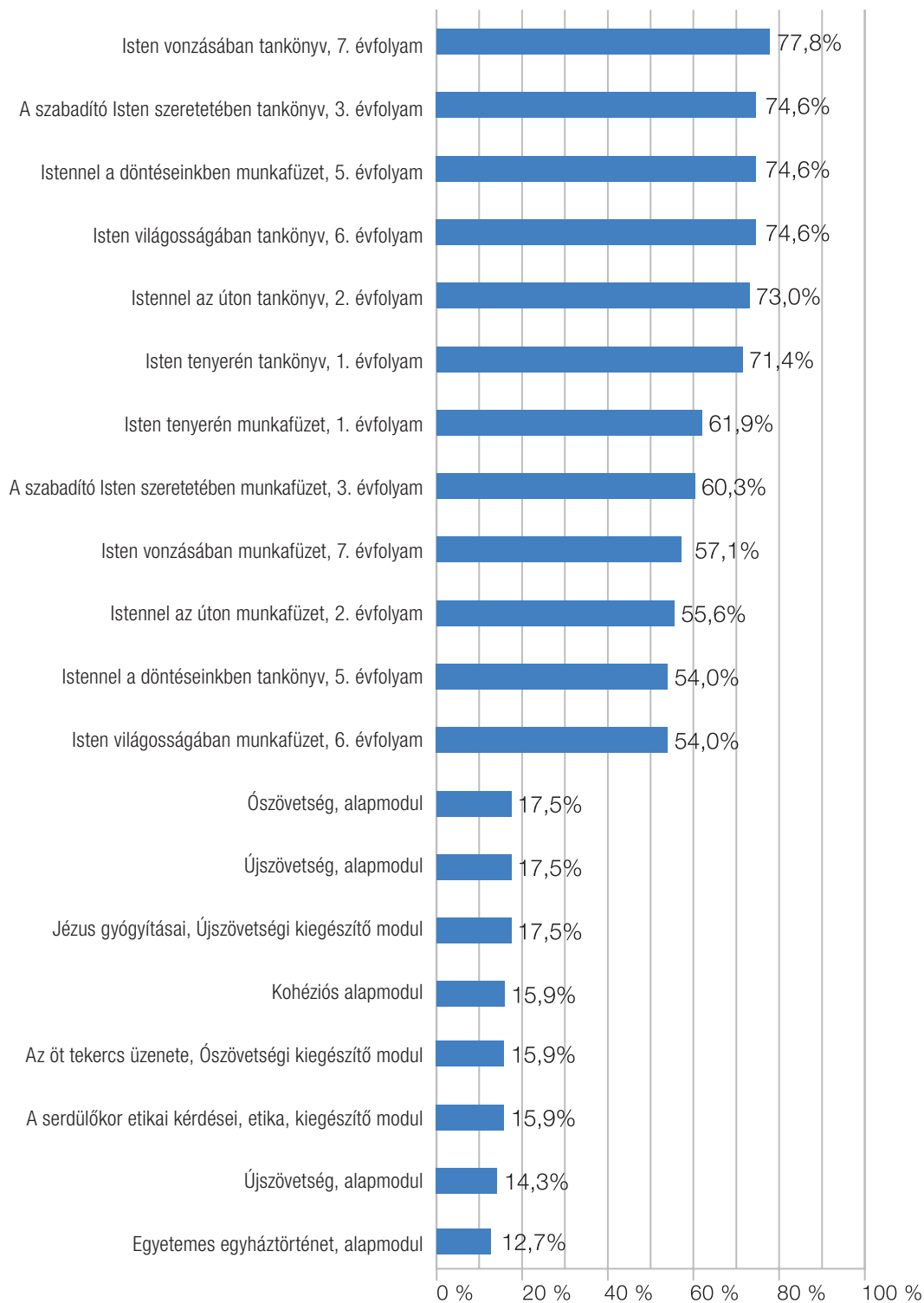
Mivel jelenleg még 9-11. évfolyamon kötelező a moduláris rendszer használata, és viszonylag kevés a tanári segédlet a középiskolához, így ez a sorrend logikusnak tekinthető. A statisztikai belső sorrend az RPI fejlesztése számára jelent érdekes tanulságokat.

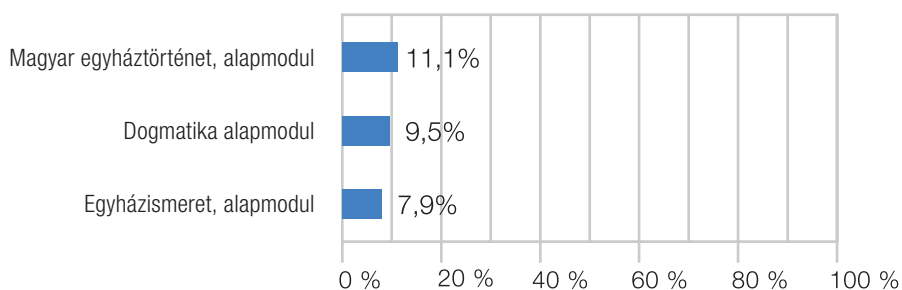

A hittanoktatók által használt taneszközök az RPI új hit- és erkölcsstan tankönyv-családjából

A statisztika érdekessége, hogy míg a tankönyvet és munkafüzetet az általános iskolában az adott évfolyamon szinte ugyanolyan arányban ismeri és használja a hittanoktató, addig az ingyenes és online tanári segédleteket, digitális anyagokat csak 47-55 %.

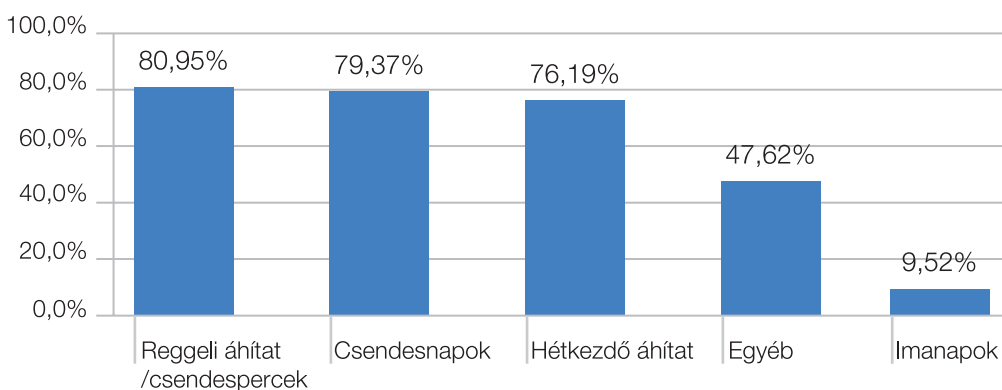

A tanulók által használt taneszközök az RPI új hit- és erkölcsstan tankönyv-családjából

Szintén a fejlesztés számára érdekes visszajelzés, hogy általános iskolában a tanulók kezébe nagyjából ugyanolyan arányban kerülnek a tartós és még kísérleti fázisban lévő nem tartós tankönyvek. A munkafüzetek használatának csekélyebb arányára a szóbeli jelzők mindig a munkafüzet árát emelik ki fő indokként.

Érdekességek:

- A Hittan 5. munkafüzetet közel 20%-kal több iskola adja oda a tanulóknak, mint a Hittan 5. tankönyvet. Ennek oka jelenleg ismeretlen.
- A középiskolában a bibliaismereti modulok után a kohéziós modul jelenik meg mint leggyakrabban használt modul tankönyv.
- Mivel a katechézis és a lelki nevelés nemcsak a hittanórákon történik, ezért a kérdőív során arra is kíváncsiak voltunk, hogy milyen lelki alkalmak találhatóak még az intézményekben. Leggyakoribbak a reggeli áhítatok, ill. csendespercek, csendesnapok és hétkezdő áhítatok. Az egyéb kategóriát sajnos nem magyarázták meg a visszajelzők, írásbeli válasz nem érkezett.

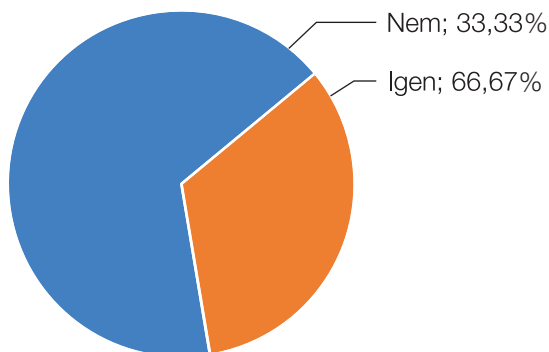

Lelki alkalmak a református oktatási intézményekben

2.3. A hittanoktatást végző személyekre vonatkozó statisztikai adatok

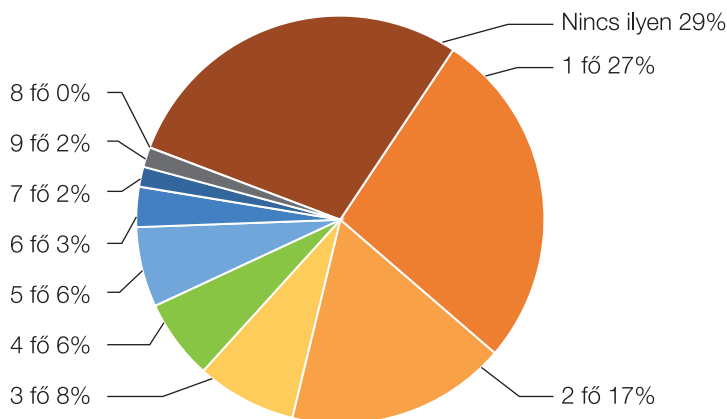
Református iskoláink katechézist végző humán erőforrására vonatkozó kérdések a következő válaszokat eredményezték:

- Az iskolák 66,7%-ban van önálló hittanoktató vagy vallástanár, míg 33,3%-ban csak részállásban, vagy megbízási szerződéssel látják el ezt a feladatot.

Önálló hitoktató/vallástanár az intézményben

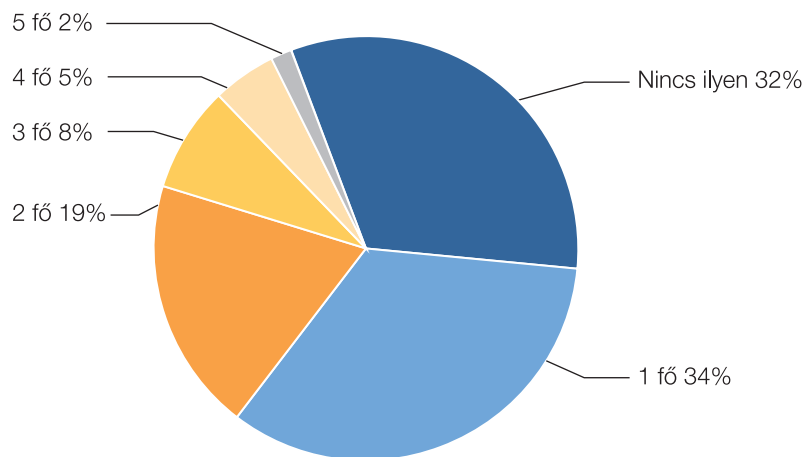
- Az intézmények 29%-ában nincs főállású hittanoktató, míg a többi helyen is 1, maximum 2 fő átlagosan az teljes állású hittanoktatói létszám. Kisebb részben előfordul azonban, hogy 3-6 fő tanít hittant az oktatási intézményben.

Teljes állású hittanoktatók számaránya

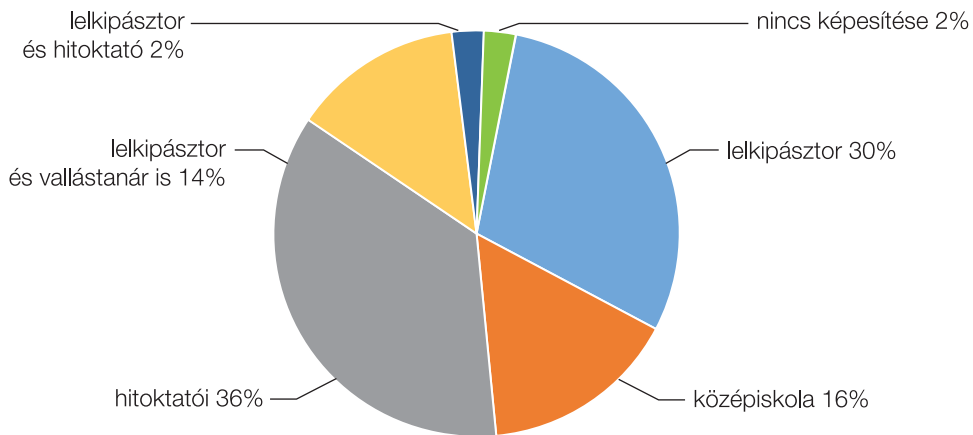
- Érdekes az az információ, hogy az iskolák 32%-ában nincs rész munkaidős hittanoktató vagy vallástanár és rész munkaidőben maximum 4 fő dolgozik. Arra vonatkozóan nem sikerült a kérdőívből adatot nyerni, hogy egy-egy iskolában a rész munkaidős és teljes állású hittanoktatók, vallástanárok aránya milyen.

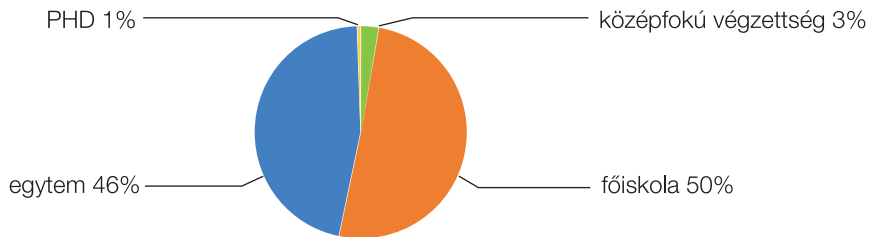
Részmunkaidős hittanoktatók számaránya

- A munkavállalók 36%-a hittanoktatói végzettséggel rendelkezik, 14%-a lekipásztor és vallásanár is, 30% a lekipásztori végzettség mellett hittanoktatói diplomát is szerzett. Csupán 2% (2 iskola) az, ahol nincs pedagógus végzettsége a hittanoktatást végző lekipásztornak. Mivel az MRE oktatási intézményeiben csak szakirányú felsőfokú végzettséggel lehet jogosan hittanoktatást végezni, meglepő, hogy 18% az arány, ahol enélkül tanítanak hittant.

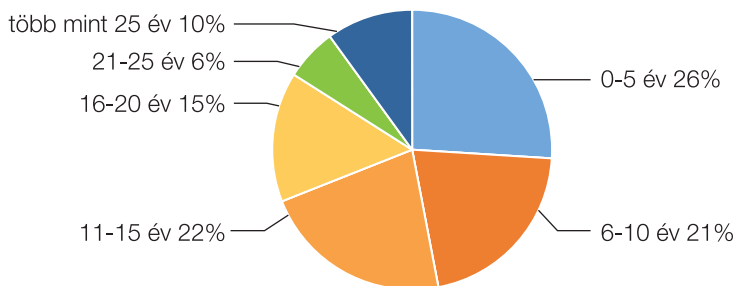
Hittanoktatást végzők szakmai végzettsége

- A legmagasabb iskolai végzettség is megerősíti azt, hogy a válaszadó intézményekben főként hittanoktatók (akik általános iskolában taníthatnak) végzik a katechetikai szolgálatot.

Hittanoktatást végzők legmagasabb iskolai végzettsége

- A hittanoktatást végzők gyakorlati idejük alapján életkoruk és gyakorlatuk vegyes. A legkevesebben azok vannak, akik az elmúlt 5 évben kezdtek tanítani és a legtöbbben azok, akik már több mint 25 éve oktatnak.

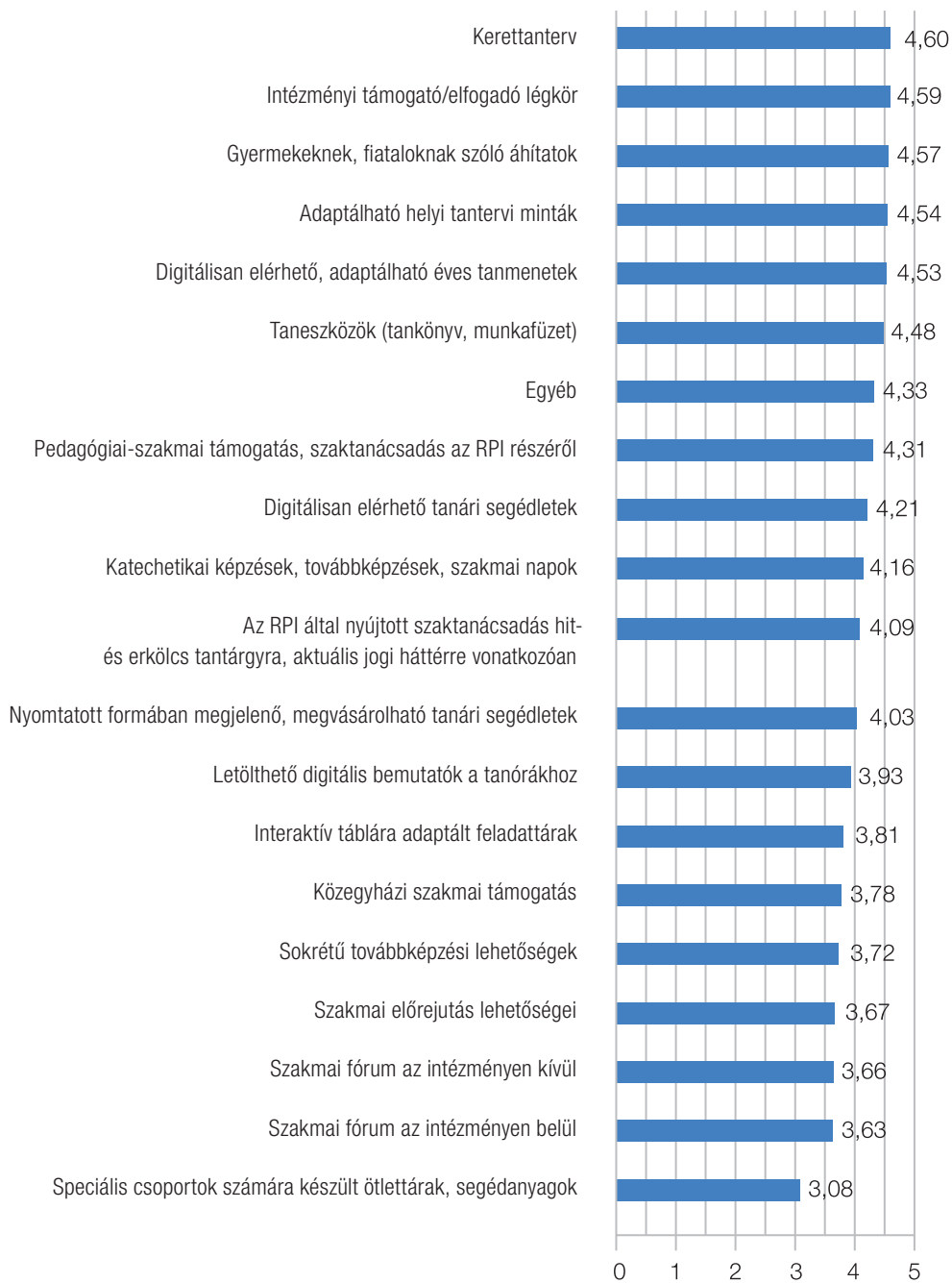

Hittanoktatást végzők szakmai gyakorlati ideje

A kollégákkal való egyeztetések, illetve szakmai napok során gyakori visszajelzés, hogy mennyire befolyásoló a támogató, illetve gátló intézményi környezet, és az MRE egészének reakciója a hittanoktatásra, a katechéták számára. A kérdőív során arról is érdeklődtünk, hogy hogyan értékelik a rendelkezésre álló tényezőket intézményen belül és kívül a hittant oktatók. Az értékelés ötfokozatú skálán történt.

Érdekesség:

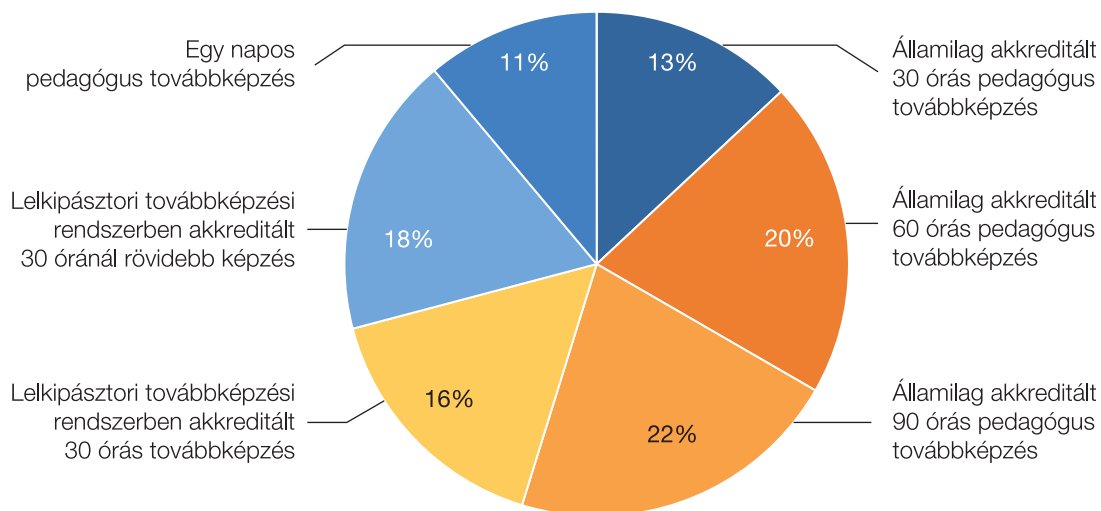
- Taneszközök értékelése: 4,48
- Az egyéb kategória nem került megmagyarázásra, szöveges válasz itt nem érkezett.
- Közegyházi szakmai támogatás 3,78
- Szakmai előrejutás lehetőségei: 3,67
- Szakmai fórum intézményen kívül: 3,66
- Szakmai fórum az intézményen belül: 3,63

Katechetikai jellemzők rendelkezésre állása és minősége ötös skálán értékelve

2.4. Az RPI katechetikai tevékenységére vonatkozó kérések és visszajelzések

Az egyházi iskolában dolgozó katechéták közel hasonló eloszlásban szeretnék államilag akkreditált 30, 60 és 90 órás továbbképzést. Hasonló arányban szeretnék azt is, hogy ezek a képzések a lelkésztovábbképzési rendszerben is elfogadott legyenek. Jelenleg az RPI-ben vannak államilag akkreditált 30 órás képzések hittanoktatók számára, illetve minden képzést előzetesen akkreditáltatunk az adott évre vonatkozóan az MRE Lelkésztovábbképző Bizottságával. Az államilag akkreditált 90 órás pedagógus-továbbképzés igénye jelenik meg a legmagasabb arányban, ami felveti annak a kérdését, hogy érdemes-e, és ha igen, akkor milyen témában kellene továbblépni.

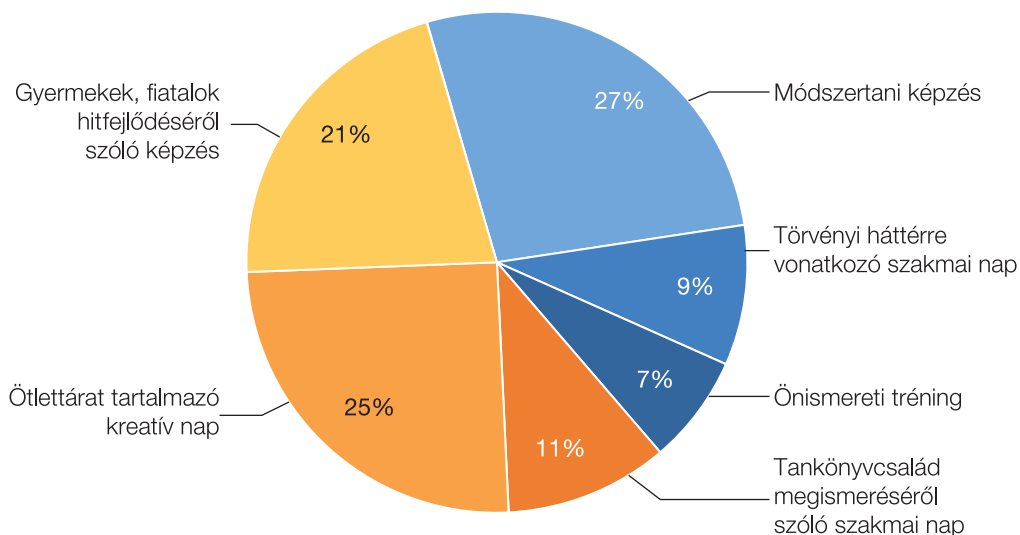

Katechetikai továbbképzési igények – óraszám szerint

Tartalmilag a válaszadók legnagyobb százaléka (összesen 52%) módszertani képzést és ötlettárakat tartalmazó kreatív napokra jelentkezne szívesen. Mivel ez a korábbi időszakokban is jellemző volt, ezért az RPI katechetikai képzéseinek nagy része ilyen jellegű.

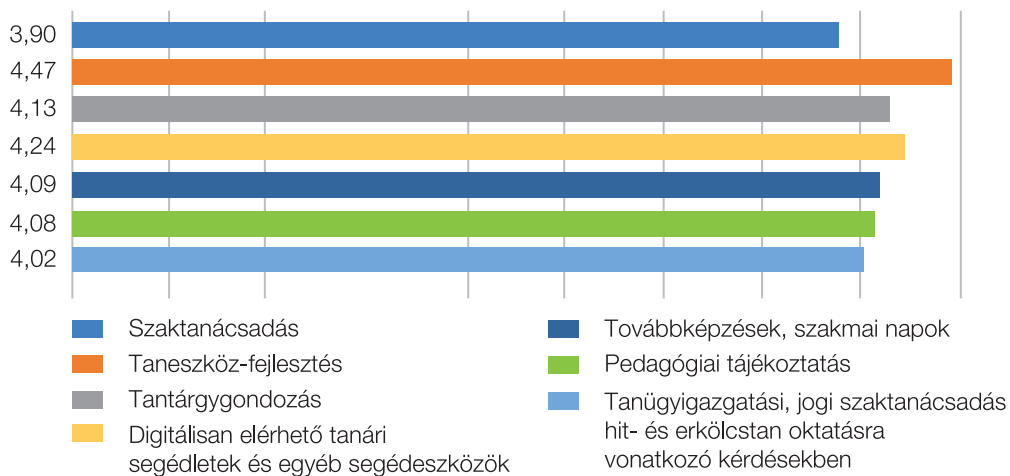
Elég nagy (21%) a gyermekek és fiatalok hitfejlődéséről szóló képzésre vonatkozó igény. Ez azért is meglepő, mert a felsőoktatásban a lelkészek, hittanoktatók és vallástanárok egyaránt részt vesznek ilyen témájú kurzusokon. Az igényre reagálva az RPI beépítette ezt a típusú képzést a 2016-os képzé-

si tematikájába. A legkevesebben a törvényi háttérre vonatkozó alkalmakra vágnak. Mivel a katechézisben 2012-2013 között komoly törvényi változások voltak, melyekkel már többségében az intézmények tisztában vannak, ezért teljesen érthető, hogy ez az igény a legkisebb. Meglepő, hogy bár minden évben tartunk az új taneszközök megismerését és használatát segítő képzést és szakmai napot, mégis a válaszadók 11%-a hiányolja azt. Kérdés, hogy nem tudják, hogy vannak ilyen rendezvények, vagy valamely külső ok miatt nem tudnak azokon részt venni (távolság, stb.).

Katechetikai továbbképzési igények – témák szerint

Bár szóbeli visszajelzéseink vannak az RPI katechetikai tevékenységével kapcsolatban, de a kérdőíves felmérés során rákérdeztünk a katechetikai szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatokra. A legpozitívabban az intézmények a taneszközfejlesztést és a digitálisan elérhető segédleteket értékelték. A visszajelzések alapján a leginkább fejlesztendő terület a szaktanácsadás. Annál is inkább, mivel ez jelenleg minimális módon jelenik meg a katechézis vonatkozásában. Egy későbbi válaszban van, aki le is írja, hogy azért értékelte 0-ra a szaktanácsadást, mert abban az intézményük még nem vett részt.

Az RPI katechetikai szolgáltatásai

A Katechetikai Műhely munkatársai 2014

(Az elemzést készítette: Bánné Mészáros Anikó, Dr. Jakab-Szászi Andrea)

MRE hit- és erkölcsstan tankönyvjegyzék, 2016/2017.

Református hit- és erkölcsstan tankönyvek jegyzéke a 2016/2017. tanévre

Az MRE az alábbi református hit- és erkölcsstan tankönyveket és egyéb taneszközök használatát ajánlja az érvényes MRE hit- és erkölcsstan oktatási keret-tanterv alapján a református közoktatási intézmények, illetve a más egyházi fenntartású közoktatási intézmények, és az állami fenntartású közoktatási intézményekben végzett református hit- és erkölcsstan oktatásához.

1-8. évfolyam

Évfolyam	Taneszköz kódja	Taneszköz fajtája (taneszköz jellege)	Cím	Szerző
1.	RP-001/TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	Isten tenyerén, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 1. osztályosok részére	Bölcsföldiné Türk Emese, Szénási Lilla, Jakab-Szászi Andrea
1.	RP-001/1MFGY	Munkafüzet, nyomtatott	Isten tenyerén, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 1. osztályos tanulói számára	Bölcsföldiné Türk Emese, Szénási Lilla, Jakab-Szászi Andrea
1.	RP-001/2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	Isten tenyerén, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 1. osztályos tanulói számára	Bölcsföldiné Türk Emese, Szénási Lilla, Jakab-Szászi Andrea
2.	RP-002/TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	Istennel az úton, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 2. osztályos tanulók számára	Kustár Gábor, Jakab-Szászi Andrea

Évfolyam	Taneszköz kódja	Taneszköz fajtája (taneszköz jellege)	Cím	Szerző
2.	RP-002 /1MFGY	Munkafüzet, nyomtatott	Istennel az úton, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 2. osztályos tanulói számára	Kustár Gábor, Jakab-Szászi Andrea
2.	RP-002 /2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	Istennel az úton, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 2. osztályos tanulói számára	Kustár Gábor, Jakab-Szászi Andrea
3.	RP-003 /TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	A szabadító Isten szeretetében, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 3. osztályos tanulók számára	Szabóné László Lilla
3.	RP-003 /1MFGY	Munkafüzet, nyomtatott	A szabadító Isten szeretetében, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 3. osztályos tanulói számára	Szabóné László Lilla
3.	RP-003 /2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	A szabadító Isten szeretetében, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 3. osztályos tanulói számára	Szabóné László Lilla
4.	RP-004 /TK	Kísérleti tankönyv, nyomtatott	Isten uralma alatt, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 4. osztályos tanulók számára	Szabóné László Lilla

Évfolyam	Tananyag kódja	Tananyag fajtája (tananyag jellege)	Cím	Szerző
4.	RP-004 /1MFGY	Kísérleti munkafüzet, nyomtatott	Isten uralma alatt, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 4. osztályos tanulói számára	Szabóné László Lilla
4.	RP-004 /2MFEI	Kísérleti munkafüzet, nyomtatott	Isten uralma alatt Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 4. osztályos tanulói számára	Szabóné László Lilla
5.	RP-005 /TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	Istennel a döntéseinkben, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 5. osztályos tanulók számára	Árvavölgyiné Szatmári Ibolya, Kustár Gábor, Miklya Luzsányi Mónika, Jakab-Szászi Andrea
5.	RP-005 /1MFGY	Munkafüzet, nyomtatott	Istennel a döntéseinkben, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 5. osztályos tanulói számára	Árvavölgyiné Szatmári Ibolya, Kustár Gábor, Miklya Luzsányi Mónika, Jakab-Szászi Andrea
5.	RP-005 /2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	Istennel a döntéseinkben, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 5. osztályos tanulói számára	Árvavölgyiné Szatmári Ibolya, Kustár Gábor, Miklya Luzsányi Mónika, Jakab-Szászi Andrea
6.	RP-006 /TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	Isten világosságában, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 6. osztályos tanulók számára	Pluhár Gáborné, Jakab-Szászi Andrea
6.	RP-006 /1MFGY	Munkafüzet Nyomtatott	Isten világosságában, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 6. osztályos tanulói számára	Pluhár Gáborné, Jakab-Szászi Andrea

Évfolyam	Tan eszköz kódja	Tan eszköz fajtája (tan eszköz jellege)	Cím	Szerző
6.	RP-006 /2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	Isten világosságában, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 6. osztályos tanulói számára	Pluhár Gáborné, Jakab-Szászi Andrea
7.	RP-007 /TK	Tartós tankönyv, nyomtatott	Isten vonzásában, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 7. osztályos tanulók számára	Bölcsföldiné Türk Emese
7.	RP-007 /1MFGY	Munkafüzet, nyomtatott	Isten vonzásában, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 7. osztályos tanulói számára	Bölcsföldiné Türk Emese
7.	RP-007 /2MFEI	Munkafüzet, nyomtatott	Isten vonzásában, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 7. osztályos tanulói számára	Bölcsföldiné Türk Emese
8.	RP-008 /TK	Kísérleti tankönyv, nyomtatott	Isten Igéjének tükrében, Református hit- és erkölcsstan tankönyv 8. osztályos tanulók számára	Jakab-Szászi Andrea
8.	RP-008 /1MFGY	Kísérleti munkafüzet, nyomtatott	Isten Igéjének tükrében, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet állami iskolák 8. osztályos tanulói számára	Jakab-Szászi Andrea
8.	RP-008 /2MFEI	Kísérleti munkafüzet, nyomtatott	Isten Igéjének tükrében, Református hit- és erkölcsstan munkafüzet egyházi iskolák 8. osztályos tanulói számára	Jakab-Szászi Andrea

9-12. évfolyam

Évfolyam	Taneszköz kódja	Taneszköz fajtája (taneszköz jellege)	Cím	Szerző
9. Alapozó	RP-009/MA10	Tankönyv, csak digitálisan elérhető Alapmodul	Bevezetés a református felekezet világába Kohéziós alapmodul	Márkus Gábor Nagy Márta, Jakab-Szászi Andrea
9-10. Bibliai történetek –ÓSZ	RP-009/MB10	Tartós tankönyv, nyomtatott Alapmodul	Ószövetségi bibliaismeret, alapmodul Isten szövetséget köt népével	Vincze Árpád, Sümege Péter-né, Nagy Márta, Jakab-Szászi Andrea
9-10. Bibliai történetek –ÚSZ	RP-009/MB20	Tartós tankönyv, nyomtatott Alapmodul	Újszövetségi bibliaismeret, alapmodul A testté lett Ige, Jézus Krisztus	Mihalina László, Jakab-Szászi Andrea, Nagy Márta, Szabóné Zimányi Noémi
9-11. Bibliai történetek –ÚSZ	RP-009/NB23	Tankönyv, csak digitálisan elérhető, Kiegészítő modul	Jézus gyógyításai Újszövetségi bibliaismeret, kiegészítő modul	Hodossi Sándor, Thoma László
10-12. Egyház- és vallásismeret	RP-010/MF10	Tartós tankönyv, nyomtatott, Kiegészítő modul	A református egyházismeret alapjai Egyházismereti alapmodul	Lacszay András
9-10. Bibliai történetek –ÓSZ	RP-010/NB13	Tankönyv, csak digitálisan elérhető, Kiegészítő modul	Az öt tekercs üzenete Isten jelen van az élet eseményeinél Bibliaismeret, Ószövetség, kiegészítő modul	Lacszay András

Évfolyam	Taneshköz kódja	Taneshköz fajtája (taneshköz jellege)	Cím	Szerző
10-11. Etika	RP-009 /MC10	Tartós tankönyv, nyomtatott Alapmodul	Etika alapmodul A keresztyén élet alapkérdései	Thoma László
11-12. Dogmatika	RP-009 /MD10	Tartós tankönyv, nyomtatott, Alapmodul	Dogmatika alapmodul A református hittan alapkérdései	Kovács József
11-12. Etika	RP-011 /NC12	Tartós tankönyv, nyomtatott	Az ifjúkor etikai kérdései Református hit- és erkölcsstan tankönyv Etika, kiegészítő modul	Thoma László, Jakab-Szászi Andrea
10-12. Egyháztörténet, magyar	RP-010 /ME20	Kísérleti tankönyv, nyomtatott	Magyar egyháztörténet, alapmodul Isten hozzánk való szeretete	Márkus Gábor
10-12. Egyháztörténet, egyetemes	RP-011 /ME10	Kísérleti tankönyv, nyomtatott	Egyetemes egyháztörténet, alapmodul Tegyetek tanítvánnyá minden népet!	Márkus Gábor
11-12. Egyháztörténeti összefoglaló	RP-011 /ME30	Kísérleti tankönyv Alapmodul Megjegyzés: Csak akkor használandó, ha az előző két modul nem kerül használatba!	Összegző egyháztörténeti alapmodul Beszéld el fiaidnak!	Márkus Gábor
9-10. Etika	RP-009 /NC11	Kísérleti tankönyv, csak digitálisan elérhető Kiegészítő modul	A serdülőkor etikai kérdései	Thoma László

Évfolyam	Taneszköz kódja	Taneszköz fajtája (taneszköz jellege)	Cím	Szerző
10-12. Egyház és vallásismeret	RP-011 /NF21	Kísérleti tankönyv, csak digitálisan elérhető Kiegészítő modul	Keresztyén felekezetek	Pál Beáta
11-12. Etika	RP-011 /NC13	Kísérleti tankönyv, csak digitálisan elérhető	Napjaink etikai kihívásai	Hodossi Sándor, Jakab-Szászi Andrea
11-12. Egyház- és vallásismeret	RP-011 /NF11	Kísérleti tankönyv, csak digitálisan elérhető Kiegészítő modul	Világvallások, A vallások világa	Pál Beáta

SUMMARY

Service of Reformed Pedagogical Institute - founded in 1994 - last time in 1999, the fifth anniversary of its foundation, appeared in a summary publication. Since then a lot has changed us and the world around us. We feel it is once again time for casting an account, looking back and forward. As at the time of foundation or the five-year anniversary, now we also can look back on the road with the help of the Netherlands Stichting OGO Foundation. We can come along the road and keep looking for those paths where the Lord's service should we proceed in the future by the grace of the Lord.

Reformed Pedagogical Institute was founded in 1994 by the Synod of MRE, Dutch support. In recent years training activities of RPI was greatly increased at the field of Christian education, catechesis, service among children and managing the changes of the educational law and local curriculum. Introduction of the Dutch and foreign pedagogical practices serve as networking. Sites - since 2013 - operated on main points of reformed education (Budapest, Debrecen, Miskolc, Nagykovács) help to manage the country-level tasks of RPI.

Within the RPI are 2 work-groups, the **catechetical** and **educational** one. **Catechetical** group's task over the professional support for catechists and religion teachers is to **develop curriculum and teaching materials**, set by the synod of MRE. **Educational** subject areas are determined by the law. **Name list of Protestant Master Teachers** appeared in 2015. RPI has organised three national conferences for Master Teachers with participation of renowned speakers and senior education management.

Two pedagogical experts of RPI deal with **measurement and assessment**. They have summarized and evaluated Reformed students' results on National Competence Assessment (OKM). RPI had coordinating role in **84 study or art competition** in the last school year. Number of contact events, organised by RPI, has significantly increased in last period. Growing and improving trend is illustrated in the table below.

Groups of events organised by RPI	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Educational Events	44	64	62	76	99	118
Catechetical Events	14	9	14	5	9	13
SUM:	58	73	76	81	108	131
In Budapest	29	40	42	39	41	43
In the countryside	29	33	34	42	67	88

In addition to events, RPI helped Reformed education and work of teachers by excipients, templates and personalized advices.

RPI has 8 areas of accredited **teacher training courses**, available for Reformed teachers:

- Renewable Latin language teaching (30 hours)
- Essence of Christian education (30 hours)
- Biblical-dramatic devices to use in catachesis (30 hours)
- Experiential education for teachers and religious educators (30 hours)
- Processing and utilization of external and internal measurements' results in schools (30 hours)
- Love languages in pedagogy (30 hours)
- Renewal of teaching approaches and practices (60 hours)
- Teaching of Protestant hymn (120 hours)

In addition to Hungarian Reformed Church and institutes of Reformed public education we have ongoing **professional relationship** with The Hungarian Institute for Educational Research and Development, realizing the integrated management of pedagogical and professional services. Since autumn of 2014 RPI is a member of the Association of Hungarian Talent Support Organisations called MATEHETSZ. Our colleagues are in professional connection with pedagogical institutes of other Christian denominations. Help of the Dutch Foundation OGO we also have a professional relationship with the Dutch Teacher-Training Collage, Driestar Educatief and the educational institutes.

Similarly, our close cooperation partner is the Transylvanian Romanian Reformed Pedagogical Institute (Kolozsvár-Cluj Napoca).

Our large task for the near future is to retain and develop the **teacher training** results in the educational service. We plan to strengthen our **consultancy services**, mainly by organizing more and more enriching professional days and workshops. In the case of **measurement-evaluation** services our priority is to disseminate good practices of reformed schools, examine the added pedagogical value of reformed pedagogy, and the development of measurement-evaluation in kindergartens.

At the point of **student information** we focus on to keep closer cooperation with the Scout Movement. RPI is going to be more active in **competition organizing**, not only as a tender sponsor and administrator, but we participate in as a real organizer. 500 year anniversary of Reformation is a very good opportunity for this. Meanwhile, we should not forget the students falled behind or **threatened by dropping out**. Priority field of our conferences and trainings are 'turning to fallen students' pedagogy, mental health counseling and missionary service among fallen students.

After collecting the experimental experiences in the case of **faith and ethics course** we have changed the external form of textbooks and workbooks. These books have a long-wearing form, from 1 to 12 grades. We plan to develop **digital teaching aids** to a higher level. During this we will deepen and expand the content of teaching aids and develop e-books and ICT tools. As part of the development, members of catechetical group make new excercises, expand the professional content and create an **online test bank**.

The new requirement was to make a **study on specific competencies of religious education** and its professional background. It is planned for 2017. In the coming years RPI's very important task to support and develop the **catechesis of special areas**. We would like to place a greater emphasis on developing and giving into hands those practice collections, professional backgrounds and excercises, by which RPI can help faith education of underprivileged students, pupils having integration and learning difficulties or disabled persons.

In the future we want to keep what the Reformed Pedagogical Institute have achieved during the past decades, by the grace of God: a crucial intellectual workshop, a widely known and respected institute, the professional catalyst of reformed education.

